

JAUME ALSINA JOSEP BUENO
MAGDA ORANICH ENRIC TRUÑO
ALBERT SERRATOSA JAVIER BASSO
MARIA DEL CARME SERVITJE ALBERT
NÚRIA CARRERA MARIA BATLLE
FRANCESCA DEL CARME
MASGORET SAN MIGUEL
GERMÀ VIDAL JOAN TORRES
JOSEP MARIA SARA BLASI
AINAUD **NARCÍS SERRA SERRA**
MIQUEL ROCA JOSÉ CUERVO
ANTONI COMAS JOAN FUSTER
MARAVILLAS ROJO ORIOL
PASQUAL BOHIGAS
MARAGALL JOAQUIMA
MIRA LLUÍS ALEMANÝ
ALEXANDRE PEDRÓS
REVERTER MIQUEL BONILLA
EULÀLIA VINTRÓ JOAN HORTALÀ
JOAN CLOS MATHEU JOSEP MARIA
EUGENI FORRADELLAS CULLELL
CARLES GÜELL DE SENTMENAT

TRENTA ANYS AL SERVEI DE

BARCELONA

TRENTA ANYS AL SERVEI DE
BARCELONA

Eugeni Madueño. Texts / Lourdes Segade. Fotos

SUMARI

Ajuntament de Barcelona

Edita

Ajuntament de Barcelona

Consell d'Edicions i Publicacions de l'Ajuntament de Barcelona

Carles Martí, Enric Casas, Eduard Vicente, Jordi Martí, Màrius Rubert, Jordi Campillo, Glòria Figuerola, Víctor Gimeno, Joan A. Dalmau, Carme Gibert i José Pérez Freijo

Director d'Alcaldia i Comunicació corporativa

Enric Casas

Director de Serveis editorials i imatge

José Pérez Freijo

Text

Eugeni Madueño

Fotografies

Lourdes Segade

Disseny i maquetació

Sílvia Valls

Revisió lingüística

Joan Martínez Terrones

Transcripcions

Laia Abril, Noelia

Conrado, Paula Senillosa

Producció

Laia Llibres, SL

Copèrnic, 3 - baixos

08021 Barcelona

Tlf: 934 144 902

www.laialibros.com

Edició i impressió

Departament d'Imatge

i Producció Editorial

Municipal

www.bcn.cat/publicacions

© de l'edició: Ajuntament de Barcelona

© dels textos i de les imatges: els autors esmentats

ISBN: 978-84-9850-208-4

D.L.: B-47.227-2009

Desembre de 2009

Imprès en paper ecològic

PRESENTACIÓ 4

PÒRTIC 6

MEMÒRIA DE TRENTA ANYS 8

0.1 ▶ BARCELONA 12

0.2 ▶ LA POLÍTICA 20

0.3 ▶ SERVEI PÚBLIC 30

0.4 ▶ ELS ÈXITS

Mandat Narcís Serra 38

Mandat Pasqual Maragall 48

Mandat Joan Clos 58

0.5 ▶ ÀLBUM DE FOTOS 66

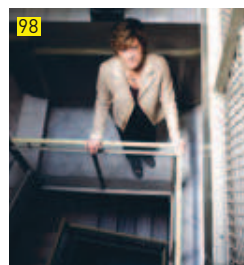
0.6 ▶ ELS FRACASSOS 128

0.7 ▶ DES DE LLAVORS FINS ARA 140

0.8 ▶ EL FUTUR 150

0.9 ▶ ELS ALCALDES 162

10 ▶ ELS MANDATS 188

UNA VOLUNTAT COMUNA

La història d'una ciutat és també la dels noms propis que la fan possible. Darrere de cada activitat, de cada projecte, de cada transformació, sigui petita o gran, hi ha centenars de persones que, a l'administració o la societat civil, treballen per fer-la realitat. Els alcaldes i les alcaldesses, els regidors i les regidores, només som la cara pública d'aquesta munió de ciutadans i ciutadanes. Hem fet l'opció voluntària de servir a la ciutat i hem estat elegits pels nostres conciutadans i conciutadanes per representar-los i, en el seu nom, dirigir la ciutat. És un honor i una gran responsabilitat. Celebrem enguany el trentè aniversari de la recuperació de la democràcia municipal. D'ençà del 1979, han estat vuit les ocasions en les quals els barcelonins i les barcelonines hem pogut elegir democràticament els i les nostres representants. A la plaça Sant Jaume, hem estat centenars les persones que, més enllà de la diferència política, hem compartit l'estimació per Barcelona i la vocació de servei als ciutadans i les ciutadanes.

Aquest llibre recull la memòria i el testimoni d'un grup d'aquests representants. Les històries d'un grup de persones marcades per l'empremta que la ciutat deixa en tots aquells i aquelles que hi han esmerçat esforços, capacitats i responsabilitats. Tant és així que aquesta dedicació es manté en el marc de l'associació Consell

“El lligam que ens uneix a totes les persones que estem al servei de la ciutat és la voluntat de fer-la millor”

de Cent, l'entitat que aplega tots aquells homes i dones que han estat regidors i regidores de l'Ajuntament i que continuen treballant per Barcelona. Trenta anys són només una anècdota en la història bimil·lenària d'aquesta ciutat. Però el que és indiscutible és que aquestes tres dècades de democràcia municipal són una

història reeixida. Una història que va començar amb el repte d'omplir de llum la ciutat inhòspita, grisa i atemorida del franquisme. El repte de retornar la dignitat a aquesta ciutat i a tots els seus ciutadans i ciutadanes. Als anys vuitanta tot estava per fer, però tot era possible. I ho va ser.

Hem vist construir un projecte global de ciutat que ha permès incorporar aquells sectors que històricament havien restat al marge en termes urbans, però també en termes socials. Hem vist com es monumentalitzava la perifèria i es dignificava l'espai públic. Com es deixava enrere el colpidor “aquí hi ha gana” i es regenerava la Ciutat Vella. Com s'acabaven les inundacions periòdiques d'algunes zones de la ciutat i com apareixien rambles i bulevards als indrets més castigats pel *desarrollisme*. Com sorgien parcs allà on hi havia fàbriques obsoletes. Com la ciutat tornava a mirar al mar i creixia en qualitat urbana. Hem vist com algú va tenir l'atreviment i la gosadia de proposar uns Jocs Olímpics i aconseguí la transformació més espectacular d'Europa i, alhora, la més ajustada a l'escala i

les necessitats de la ciutat. Un projecte que va reconstruir la identitat col·lectiva de la ciutat i va posar Barcelona al mapa del món i li va tornar l'orgull.

Una ciutat que ha sabut fer la transició de l'economia industrial a la dels serveis i el coneixement en el nou context de la globalització. Que ha sabut combinar l'estratègia a llarg termini amb una feina molt intensa sobre l'espai urbà. Avui tenim una important xarxa d'equipaments de proximitat a tota la ciutat capaç de fer que les diferències territorials

continuïn escurçant-se.

Durant aquests trenta anys, tots plegats hem construït quelcom de molt important. Alguns en diuen *model Barcelona* o, el que és el mateix, lideratge municipal, implicació de la societat civil i participació ciutadana. Si hi afegim la capacitat d'identificar els reptes successius i les prioritats, i sabem encadenar estratègies clares i reconegudes pels ciutadans i les ciutadanes, podrem entendre la gran transformació de Barcelona.

Al llarg dels anys, Barcelona

ha canviat. S'ha tornat una ciutat més heterogènia, molt més diversa, i també molt més rica, més complexa. Certament, els reptes són diferents, però el lligam que ens uneix a totes i tots els que hem estat o estem al servei de la ciutat, allò permanent, és la voluntat comuna de fer-la millor. I la satisfacció de treballar amb els nostres conciutadans i conciutadanes fent honor al passat i garantint-ne el futur. •

JORDI HEREU
Alcalde de Barcelona

Un llibre coral, un puzle de records

L'Associació Consell de Cent està formada per un nombrós grup de persones que tenen en comú haver estat regidores o regidors de Barcelona en els darrers trenta anys, és a dir, durant l'etapa de recuperació de la democràcia municipal compresa entre l'any 1979 i el 2009. Unes regidores i uns regidors que durant set mandats han portat de manera directa el govern de la ciutat, al capdavant de les diferents regidories o dels districtes. I altres que van fer la seva tasca –imprescindible i igualment valuosa– als bancs de l'oposició. A tots ells els uneix ara –quan les coses ja es poden mirar amb serenitat i en perspectiva– un orgull i uns records compartits per la feina feta i les incomptables hores esmerçades en benefici del bé comú, del benestar col·lectiu, de la ciutat de tots. Tots ells mantenen, sigui quin sigui el seu lloc de residència, un sentiment compartit de pertinença a l'Ajuntament i de su-

port al govern de la ciutat. Aquest any l'Ajuntament de Barcelona ha celebrat amb diferents actes i homenatges el 30è aniversari de la constitució dels primers governs municipals democràtics, i l'Associació Consell de Cent ha volgut incorporar-se a aquestes commemoracions promovent la publicació del llibre que teniu ara a les mans.

Es tracta d'un volum escrit pel periodista Eugeni Madueño –bon coneixedor d'aquest període històric i de la vida i els sentiments dels barcelonins–, en què apareixen sargides les opinions d'una trentena d'exregidores i exregidors que han treballat per la ciutat en aquests darrers trenta anys. Madueño ha seleccionat trenta persones –aplicant en la selecció un criteri de proporcionalitat amb relació a la representació política de cada partit al llarg dels anys– i les ha interrogat sobre eixos temàtics similars, cercant d'extreure així una visió coral dels seus anys dedicats al ser-

vei de la ciutat, però analitzats des d'angles, situacions i visions diferents.

Es compon d'aquesta manera un mosaic de narracions i opinions que, degudament seleccionades i endreçades per l'autor, conformen un relat sobre la història recent. Des dels anys en què l'Ajuntament i la ciutat van passar de la grisor i la ruïna econòmica, als de la il·lusió transformadora i l'entusiasme pels èxits col·lectius que van situar definitivament el nom de Barcelona al món globalitzat. Tot això sense ometre les reflexions sobre la situació actual i el camí encertat que haurà de triar si vol sortir, com

Ariadna, del laberint del seus records daurats.

El relat teixit amb les opinions dels trenta regidors es complementa amb tres entrevistes amb cada un dels batlles d'aquestes tres dècades: Narcís Serra, el primer alcalde de la democràcia recuperada, que va governar la ciutat entre 1979 i 1983; Pasqual Maragall, per sempre l'alcalde dels Jocs Olímpics, que s'hi va estar entre 1983 i 1997, i finalment Joan Clos, que va dirigir Barcelona entre 1997 i 2007.

El llibre recull també un àlbum de retrats realitzats per la fotoperiodista Lourdes Segade en els llocs de la ciutat que ca-

“Tots ells mantenen un sentiment compartit de pertinença a l'Ajuntament i de suport al govern de la ciutat”

dascú ha triat i es complementa amb una fotografia històrica aportada pel propi protagonista. D'aquesta manera el lector podrà sobrevolar els records comuns, reflexionar sobre el pas del temps, i confeccionar el puzzle d'imatges que confor-

men la Barcelona escollida per aquestes trenta persones que l'han estimada i li han servit intensament.

Tot llegint es percep la recança dels protagonistes per no haver pogut realitzar tot allò que desitjaven o somiaven. Però predomina l'esperança que els seus successors podran continuar els projectes iniciats, i elaborar d'altres adequats a les necessitats canviants del futur. Perquè la construcció de la ciutat –deia Marco Polo– no s'acaba mai. •

CARME SAN MIGUEL
Presidenta de l'Associació
Consell de Cent

Transformació, il·lusió, desconcert, represa

Trenta anys, trenta veus, trenta records, i dues constatacions. La primera, que servir a Barcelona –que és servir a la seva gent– produeix satisfacció i orgull. I la segona, que en aquesta ciutat aquest servei es fa per sobre de les diferències ideològiques i de partit. És el resum que puc fer-ne després d’haver entrevistat tres alcaldes i trenta exregidors i exregidores de tots els partits polítics que han servit a la ciutat des del 1979 fins al 2007. Les seves opinions, que confirmen els versos de Wordsworth segons els quals la bellesa sempre perviu en el record, m’han permès de recordar els fets més significatius d’aquests darrers trenta anys, i aprofundir en aspectes que el pas del temps amenaçava amb l’oblit.

El primer és la situació de profunda crisi econòmica en què es va produir el relleu democràtic a l’Ajuntament. Quan Narcís Serra va aconseguir el bastó de comandament el 19 d’abril del 1979, la crisi de

**Els exregidors
rememoren
i adjectiven les
diferents etapes
viscudes a l’Ajun-
tament durant
aquests anys**

1973-1980 colpia Barcelona amb especial virulència. Teníem una taxa d’atur del 18% i una inflació del 20%. Quan l’alcalde accidental, Font Alta-ba, li va traspasar els poders el va advertir que aquell mes els funcionaris cobrarien la nòmina, però els diners ja no arribarien per al mes següent. L’Ajuntament estava en situació de fallida. Completament arruïnat. Els tres anys que havien transcorregut entre la mort de Franco i les eleccions democràtiques havien deixat la ciutat en mans d’alcaldes designats, sense autoritat moral. En arribar els demòcrates, el deute municipal pujava

a 24.000 milions de pessetes. “El Govern de Madrid ens cobria el dèficit –ens ha explicat Serra–, però amb crèdits bancaris dels quals havíem de pagar els interessos, i tornar el capital. I els ingressos municipals no arribaven aleshores ni per cobrir els interessos dels crèdits demanats per a pagar els sous dels funcionaris.” Era Pasqual Maragall, aleshores tinent d’alcalde d’Hisenda, qui va haver d’agafar l’avió en diverses ocasions, anar a veure el ministre, i tornar amb el taló a la cartera per poder pagar els sous.

DIGNIFICAR SENSE RECURSOS

Així van anar trampejant la situació fins que es va aprovar la llei de sanejament de les hisendes locals el 1983, és a dir, quan Serra ja era ministre de Defensa. Mentrestant, les demandes socials per què tant havien lluitat els barcelonins, s’havien de suplir amb petites intervencions que servien per sargir la trama urbana –uns arbres aquí, una placeta més

• Foto de família de la celebració del 30è aniversari dels ajuntaments democràtics (25/V/2009)

enllà, un enderroc...- i anar guanyant temps. El potent moviment associatiu ciutadà frisava perquè s'atenguessin les peticions acumulades al llarg dels anys. I què li responia el seu -ara sí- Ajuntament? "La primera prioritat de l'equip de govern -format aleshores pel PSC, CiU, el PSUC i ERC- serà dignificar els espais pú-

blics de la perifèria i afrontar les reclamacions més immediates", els deia Narcís Serra. Bons desitjos estavellats contra el mur de la crisi. A començaments dels 80, tota l'àrea metropolitana era una vaga. L'Ajuntament no va ser menys. Va patir la dels funcionaris que rebutjaven tenir rellotges que controlessin

entrades i sortides. I la dels escombriaires, que van estar a punt de dinamitar l'autoritat municipal. "A la gent costava d'entendre que l'Ajuntament democràtic estava legitimat per manar, encara que les seves decisions no sempre fossin compartides ni compreses", deia el mateix Narcís Serra que va haver de

MEMÒRIA DE TRENTA ANYS

signar un decret de confiscació dels camions de l'empresa de neteja i ordenar als guàrdies urbans que retiressin les escombraries abandonades als carrers.

ANYS D'ESTRATÈGIES

Podríem continuar evocant aquells anys grisos, en els quals encara no s'havien eradicat les barraques, els nens s'havien de vacunar contra el xarampió, hi havia casos de còlera i de tètanus, i els serveis socials eren quelcom d'inexistent dels quals només havien sentit a parlar els qui coneixien els països europeus rics. Prefereixo, però, insistir en la idea que, malgrat tot, en aquells anys es van posar les bases i es van marcar les línies mestres que han fet possible la ciutat que tenim ara. Algunes, com el projecte urbanístic Del Seminari al Liceu han trigat trenta anys a realitzar-se. Altres, com la proposta d'Oriol Bohigas de "fer monumental la perifèria" o de "fer ciutat a l'extraradi", es van fer realitat al mateix temps que les Olimpíades. I quan als Jocs Olímpics pactats al despatx de l'alcalde Serra, que Pasqual Maragall i el seu equip van conduir i materialitzar, s'ha escrit i lloat tant, que no paga la pena tornar-hi.

Cal recordar també el que va dir,

profètic, Josep Miquel Abad, cinc anys després d'acabats els jocs. Que els barcelonins –i els catalans per extensió– corriem el risc d'abstreure'ns, de morir d'autocomplaença. I contra aquesta mort anunciada de la creativitat i de l'ambició catalana precisament es va revoltar Joan Clos, l'alcalde que el 2004 va voler mantenir la internacionalització de la ciutat amb un Fòrum que es va explicar malament. El mateix alcalde que tres anys abans, el 2001, va parlar en català davant l'assemblea de les Nacions Unides en nom de Barcelona i les ciutats del món. I, en fi, l'alcalde que bastants anys abans de ser-ho, el 1993, va reduir la plantilla municipal en 4.000 llocs de treball i va aconseguir que per primera vegada a la història l'Ajuntament tingués superàvit.

Un superàvit gràcies al qual s'han pogut liquidar els deutes dels jocs i del Fòrum al mateix temps. I unes finances que permeten a la ciutat, malgrat la crisi que tornem a patir, disposar d'unes potencialitats inversores envejables.

CAPITAL DEL MEDITERRANI

De Jordi Hereu parlarem d'aquí uns anys, quan es pugui veure en perspectiva la seva obra de govern. Ara, a

l'equador del primer mandat, té davant seu el vell repte de fer possible un govern metropolità que imposi la ciutat real sobre la dibuixada. I al voltant o lligat a aquest govern, aconseguir que no s'aturin les inversions i infraestructures que la ciutat necessita per crear coneixement i noves ambicions. Té, a la fi, el repte de plantar cara a la crisi endegant polítiques que evitin noves fractures o exclusions socials, i ajudin a reactivar l'economia i a pal·liar el sofriment que la manca de treball provoca en la ciutadania. No podem permetre que la ira contra la fallida del sistema capitalista es canalitzi contra els pobres o els nouvinguts, els quals ja fan una cinquena part de la població de la ciutat. Barcelona, que ha de voler ser capital real de la Mediterrània, ha de mantenir malgrat totes les adversitats la seva meravellosa capacitat de convivència, el seu caràcter cosmopolita, plural, obert i lliure. •

EUGENI MADUEÑO

() Aquest text va ser llegit per l'autor a l'acte institucional celebrat el 25 de maig de 2009 al Saló de Cent de l'Ajuntament, amb motiu de la commemoració del 30è aniversari de la restitució de la democràcia municipal.*

ELS PROTAGONISTES DEL LLIBRE: TRENTA REGIDORS (1979-2007)

NOM	PARTIT	MANDAT	ANYS
Primer mandat (1979-1983)			
Albert Serratosa	CiU	1979-1983	4
Antoni Comas	CiU	1979-1988	9
Carles Güell de Sentmenat	UCD	1979-1983	4
Enric Truñó	PSC	1979-1998	19
Francesca Masgoret	PSC	1979-1989	10
Germà Vidal	PSC	1979-1987	8
Joan Hortalà	ERC	1979-1980	1
Josep Bueno	CiU	1980-1991	11
Josep Maria Cullell	CiU	79-80 i 87-93	7
Lluís Reverter	PSC	1979-1983	4
Miquel Bonilla	PSUC	1979-1982	3
Narcís Serra	PSC	1979-1983	4
Pasqual Maragall	PSC	1979-1997	18

Segon mandat (1983-1987)			
Albert Batlle	PSC	1983-2003	20
Alexandre Pedrós	PP	1983-1985	2
Eulàlia Vintró	ICV	1983-1999	16
Joan Clos	PSC	1983-2007	28
Joan Torres	PSC	1983-1995	12
Joaquima Alemany	CiU	1983-1987	4

Tercer mandat (1987-1991)			
Jaume Alsina	CiU	1987-1995	8
Joan Fuster	PSC	1989-1999	10
Josep M. Ainaud de Lasarte	CiU	1987-1991	4
Sara Blasi	CiU	1987-1994	7

Quart mandat (1991-1995)			
Oriol Bohigas	PSC	1991-1994	3

NOM	PARTIT	MANDAT	ANYS
Cinquè mandat (1995-1999)			
Carme San Miguel	PSC	1995-2003	8
Carme Servitje	CiU	1995-2003	8
Eugeni Forradellas	ICV	1995-2007	12
Maravillas Rojo	PSC	1995-2007	12
Miquel Roca	CiU	1995-1999	4
Sisè mandat (1999-2003)			
José Cuervo	PSC	1999-2007	8
Magda Oranich	CiU	1999-2007	8

REGIDORS ENTREVISTATS

PARTIT	NOMBRE	%
PSC	12	40
CiU	11	36.6
PSUC/ICV	3	10
PP	2	6.6
UCD	1	3.3
ERC	1	3.3
TOTAL	30	100

REGIDORS ELECTES (1979-2007)

MANDATS	PSC	CIU	PSUC/ICV	PP	UCD	ERC	PI	TOTAL
1979-1983	16	8	10		8	2		44
1983-1987	21	13	4	6				44
1987-1991	22	17	2	3				44
1991-1995	20	16	3	4				43
1995-1999	16	13	3	7			2	41
1999-2003	20	10	2	6		3		41
2003-2007	15	9	5	7		5		41
Regidors	130	86	29	33	8	10	2	298
%	43.6	28.8	9.7	11	2.7	3.3	0.7	100

**La ciutat on vaig
néixer, LA QUE
ESTIMO, el lloc
on vull morir**

Hem jugat amb el tres. Fa trenta anys de la recuperació de la democràcia municipal i de la constitució –el 19 d’abril de 1979– del primer consistori democràtic.

Hem entrevistat trenta exregidores i exregidors de Barcelona per rememorar els seus records i experiències durant els anys en què van estar al capdavant de la ciutat. I amb els tres alcaldes que van dirigir Barcelona durant aquestes tres dècades. Les converses han girat totes entorn d’un guió comú, sempre flexible. Hem indagat la relació dels protagonistes amb Barcelona, la forma en què es van polititzar, què entenen sobre el concepte de servei públic, com van arribar a figurar a una llista electoral, quins van ser els seus grans èxits com a regidores i quins els seus, què opinen de l’evolució de la ciutat, i cap a on hauria d’evolucionar en el futur. Les respostes, mesurades sempre per la saviesa que dóna l’experiència, són tant diferents com complementàries. El lector descobrirà que entre una regidora o un regidor que estima la ciutat des d’un extrem, i altre que ho fa des de l’extrem contrari, finalment sorgeix un espai comú –presidit sempre pels sentiments– de trobada i entesa.

Però anem per parts. La primera pregunta que hem formulat és: “Què és Barcelona per a vostè?” Les respostes han estat, en general, declaracions d’amor vers “la ciutat on vaig néixer”. “La que em va acollir.” “La Barcelona de la que no he volgut marxar tot i tenir oportunitats professionals per fer-ho.” “La ciutat amb carrers, edificis i parcs que porten el nom dels meus avantpassats.” “La capital del meu país.” “La ciutat de què estic enamorat.” “El lloc on espero morir.”

FAMÍLIA

CARLES GÜELL DE SENTMENAT. “Què és Barcelona per a mi? És una pregunta molt maca. Jo sóc català, sóc espanyol, sóc europeu, però sobretot em sento barceloní. El meu compromís polític, social i humà és amb la ciutat de Barcelona, i això ho tinc sentint-me molt arrelat a la meva família. La vinculació vital dels meus besavis, dels avis, dels pares... és amb la ciutat. Sobretot el besavi, que va recolzar i fer –sovint contra l’opinió de la resta de la família– les obres d’en Gaudí; el palau, el parc, la colònia Güell... Per tot això, quan el 1979 vaig tenir la possibilitat de presentar-me per ser alcalde de Barcelona en unes eleccions democràtiques, les primeres, després de tants anys, doncs em va fer una il·lusió extraordinària.”

EL TEMA

CARME SAN MIGUEL. “Els meus quatre avis eren de l’Eixample. Jo he nascut, estudiat i viscut al rovell de l’ou de la ciutat. Uns avis procedien de Valls, van anar a fer les Amèriques i en tornar es van instal·lar a Barcelona. L’altre avi era catedràtic de Geologia. Va fer els estudis geològics previs a la construcció del metro. El meu pare va ser regidor, coordinador general amb l’alcalde Enric Masó, i president de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB). Que jo, que sóc llicenciada en Física, acabés de funcionària municipal és bastant lògic. A casa meva Barcelona ha estat sempre el tema.”

BARRIS

JOSEP MARIA CULLELL. “Vaig néixer al carrer Remei, a casa, amb llevadora, em sento un urbanita. I reconec que el conjunt de la ciutat el vaig descobrir durant la campanya electoral del 1978, quan et començaves a bellugar políticament i descobria barris a què no havia anat mai.”

TRANSFORMACIÓ

MARAVILLAS ROJO. “Barcelona és l’espai que estimo i el lloc on identifico les persones i els records que més m’afecten personalment. La Barcelona de l’Eixample que creixia a l’entorn del passeig de Sant Joan i l’avinguda Gaudí; la de Sant Martí, on era el col·legi de les Escolàpies on vaig estudiar; la del Camp de la Bota, on vaig treballar quatre anys; la de Pedralbes, on hi ha la facultat d’Econòmiques on vaig estudiar la carrera... però sobretot està la Barcelona que ha fet una profunda transformació que jo he pogut compartir.”

CLAQUES

JOAN HORTALÀ. “Jo sóc d’Olot, però el fet d’estudiar a una ciutat que no és la teva permet que la coneguis molt més bé. Sí, perquè vius als col·legis majors, a pensions, a pisos d’estudiants..., la qual cosa, a començaments dels 60, era un avantatge per als que estudiàvem a les facultats de Dret o Econòmiques, perquè gaudíem de més llibertat que els estudiants que vivien amb les seves famílies a Barcelona. Nosaltres teníem un règim de llibertat més ampli per conèixer la ciutat de dia i, sobretot a la nit. Què feien a les nits, em preguntes? Doncs anar als teatres i cabarets, quasi sempre per fer de claques, que així hi entraven gratis.”

INTERNAT

NÚRIA CARRERA. “Jo vinc d’un poblet del costat de Ribes de Freser. Vaig arribar a Barcelona a 16 anys a estudiar en un internat de monges. Aquesta ciutat té aspectes boníssims de què t’enamores, i que varien segons la teva situació. Ara mateix, quan he recuperat més temps per a mi, en gaudeixo molt més, perquè puc passejar en bicicleta, baixar a l’Ateneu, participar en activitats diverses... Però quan havia d’anar

BARCELONA

corrents a la feina, portar els nens al col·legi... la percepció és molt diferent.”

LLENGUA

JOSÉ CUERVO. “Vaig venir a 25 anys, a fer l'especialitat mèdica. Podia triar plaça entre Madrid o Barcelona i vaig decidir conèixer-les primer. Vaig començar per Barcelona, i quan vaig descobrir el mar, el sol, l'ambient, una arquitectura i una llengua diferent de què no ens havien parlat mai... Passats cinc dies ja tenia clar que em quedaria aquí... fins ara.”

TRESOS

ALEXANDRE PEDRÓS. “Vaig néixer a Gràcia. Fins als set anys vaig anar a un parvulari municipal que hi havia molt a la vora de casa, en la que abans era la plaça de la Unificació i ara de la Revolució. Vaig sortir molt content i tan ben preparat que, quan vaig anar a La Salle, vaig entrar directament al segon curs. El meu pare era funcionari municipal a l'àrea d'Hisenda, i mestre nacional, o sigui que jo he seguit una mica la seva carrera. Una carrera per cert marcada pels tresos. El 1963 vaig fer un estudi sobre les finances de Barcelona. El 1973 vaig ser delegat d'Hisenda amb l'alcalde Enric Masó per intentar reparar, refer i liquidar el deute municipal absolutament desordenat que va deixar l'alcalde Porcioles. I el 1983 em vaig presentar a les eleccions municipals com a cap de llista per Aliança Popular.”

MILITANS

MIQUEL BONILLA. “Jo sóc andalús, originari de Còrdova capital. El meu pare, per raons polítiques, va haver de marxar d'allà el 1955. Vam anar a parar a Catalunya, a Sant Cugat del Vallès, fins al 1968, en què ens vam traslladar a Ciutat Meridiana. A casa vivíem directament la

lluita política clandestina, el pare militàvem al PSUC. La meva formació, les meves vibracions, els meus problemes, els meus actes clandestins, les meves festes, els guateques, l'escola, les carreres davant la policia... tot això s'ha produït a Barcelona.”

PA

JOAQUIMA ALEMANY. “Per a mi Barcelona és la capital del meu país. Vaig néixer al passeig de Sant Joan a la cantonada amb Provença. Recordo la postguerra. El pare tornant del front fent esforços perquè no el fiquessin a la presó, presentant-se cada quinze dies als militars. Era una cosa horrorosa que la gent no es pot ni tan sols imaginar. I el pa groc. Recordo aquell pa fet amb blat de moro.”

PROTOTÍPIC

ORIOL BOHIGAS. “Jo sóc un barceloní típic i prototípic, de l'esquerra de l'Eixample, de la classe mitjana, amb una tradició barcelonina, amb un pare que tenia una biblioteca bastant important de coses d'història de Barcelona i de política urbana, i per tant, preocupat pels temes de la meva ciutat; si hi afegeixes que he estudiat Arquitectura, s'entén que fos delegat d'urbanisme. La meva trajectòria és normal, no gens forçada, la d'una persona que s'interessa per l'origen de la ciutat com qualsevol ciutadà, i acaba tenint una possibilitat d'intervenció concreta gràcies a l'entesa amb dos alcaldes.”

ASFALT

EULÀLIA VINTRÓ. “Aquí he viscut sempre i no n'he volgut marxar mai. Vaig esperar a fer oposicions fins que van sortir places a Barcelona. Sóc una dona d'asfalt. Vaig néixer i viure fins als 30 anys a Sant Andreu. La meva visió de la ciutat és la dels anys 50 i 60, d'una construcció molt

dura. He vist com es formava el districte de Nou Barris, on només hi havia edificat el col·legi dels Salesians. El meu pare espantava el meu germà dient-li que si es portava malament l'internaria allà! Era la Barcelona dels carrers sense asfaltar, la que es va trobar l'Ajuntament el 1979. Per raons ideològiques, en aquell moment encara religioses, recordo com els diumenges al matí anava al Paral·lel, a fer classes d'alfabetització als adults.”

URBANITA

MIQUEL ROCA. “Jo vaig néixer a França, sóc fruit de l'exili casual, tant de la banda Roca com de la banda Junyent. Els Roca són molt urbans. L'avi Junyent venia de Piera, però també vivia a Barcelona. Per tant, jo sóc barceloní per tots costats. Barcelona és la meva ciutat. A mi m'agrada dir que sóc molt urbanita, però el que vull dir en realitat és que sóc molt de Barcelona. A mi no m'agrada el fútbol; m'agrada el FC Barcelona. Doncs amb la ciutat em passa el mateix. Sóc urbanita perquè m'agrada Barcelona.”

ANARQUISTA

ANTONI COMAS. “Jo vaig néixer a Sants. M'hi he passat tota la vida. Els meus germans van passar un temps durant la guerra al poble de la meva mare, a l'Aragó, però jo vaig passar-la aquí, amb els pares. A casa meva érem una família molt humil. Al meu pare, que era un gran home, però anarquista, el van mig acusar després de la guerra. Era ferroviari, treballava a la Renfe. Ho vam passar molt malament. Als 13 anys vaig haver de treballar perquè a casa meva ho necessitaven. El pare va fugir un temps, però sempre estava vigilat i un dia el van posar a la presó. Sort del capellà de Sants, que es va desfer fins que el va treure. Érem a la platja,

al Masnou, i va passar la processó del Corpus, i el meu pare en comptes de sumar-s'hi es va quedar amb nosaltres, a la sorra. Van venir uns policies i se'l van portar emmanillat. Imagina't, jo tenia tres o quatre anys. Eren moments molt difícils.”

VOCACIÓ

FRANCESCA MASGORET. “He nascut, viscut, estudiat, m'he casat, he tingut els fills... a l'Eixample, al passeig de Gràcia, cantonada amb Diagonal. Que d'on trec la vocació social havent nascut a l'epicentre de la ciutat burgesa? Bé, no hi té res a veure, sempre l'he tinguda. Transformar la ciutat, lluitar per una vida millor, creure que un altre món és possible. Vaig estudiar per assistenta social en acabar l'escola, i cada vegada que he viatjat per Europa ha estat per conèixer experiències i projectes d'organització de serveis que després es poguessin aplicar aquí.”

ADROGUER

LLUÍS REVERTER. “Jo vaig començar a la drogueria familiar, prop de la plaça de Sarrià, la rebotiga de la qual va ser als anys 60 un centre d'agitació antisistema i el lloc de dispensació d'esprais per pintar les pancartes i parets. Vaig començar amb els moviments parroquials, he estat secretari del Consell Consultor dels Bisbes, militant a Justícia i Pau, i vaig estar a Convergència Socialista després que em convencés Joan Raventós, que era veí del barri. Aquí vaig passar a fer activitats amb l'associació de veïns, que era de les que anomenaven *bombillaires*, perquè només es mobilitzaven per posar bombetes per guarnir els carrers durant la festa major del barri; els seus membres eren bona gent. Després vaig ser vicepresident de la Federació d'Associacions de Veïns, i tot això em va aplegar molt a Barcelona. Quan era alcalde

BARCELONA

Socias Humbert, fèiem reunions mensuals per pactar què podíem fer conjuntament, tot i que això, evidentment, no es feia públic. Amb Joan Antoni Solans, el seu delegat d'Urbanisme, vam poder adquirir moltes finques que després van passar a ser equipaments.”

FUNCIONARI

ALBERT SERRATOSA. “Jo vaig néixer a la rambla del Poblenou a la cantonada amb Lull. Quan? Oh, em fa vergonya dir-ho. Va: el 1927. Ara faig 82. La rambla era de casetes, com a molt de dos pisos, donava el sol i els diumenges feia goig passejar-hi. Després del 1953 es van

“ELS MEUS QUATRE AVIS EREN DE L'EIXAMPLE. JO HE VISCUT SEMPRE AL ROVELL DE L'OU DE LA CIUTAT”

deixar fer les mateixes alçades que a l'Eixample, i la rambla es va anar empetitint. El fet d'haver nascut al Poblenou feia que vingués al col·legi a Barcelona, encara se'n deia 'anar a Barcelona'. Quan vaig acabar la carrera d'enginyer de camins em vaig fer funcionari de l'Ajuntament.”

TÍPICOS

JAVIER BASSO. “Yo soy catalán, soy nacido en Lloret de Mar, tenemos allí una finca con un parque famoso que se llama Santa Clotilde, que hizo mi abuelo, el marqués de Roviralta. He vivido toda mi vida en Barcelona, he estudiado en Barcelona, también estuve en un internado en Huesca y en Madrid, donde estudié la carrera.

¿Vinculaciones? Bueno, mi bisabuelo es Teodoro Roviralta, tiene una calle con su nombre, y mi abuelo tenía muchas vinculaciones con la ciudad, teníamos empresas farmacéuticas, bueno, total, una típica familia catalana. ¿El Tibidabo? Claro, lo fundó mi abuelo junto con el doctor Andreu. Yo era consejero en la época en que la propiedad era de la familia Andreu y Roviralta. Luego vino el señor de la Rosa y ojalá le hubiéramos vendido nuestras acciones, pues ahora sólo sirven para empapelar una pared.”

MESTRA

SARA BLASI. “Sempre he viscut a Barcelona, i m'he dedicat al món educatiu i a l'ensenyament. Als anys 70 vaig ser inspectora de Barcelona ciutat, després de fer les oposicions perquè pogués quedar-me aquí. La meva mare també havia estat inspectora d'educació. Sempre amb l'educació i amb Barcelona.”

VOLER SER

JOSEP MARIA AINAUD. “Encara que sóc de Sarrià, del 1925, any de grans collites!, jo vaig néixer a Barcelona, hi he viscut sempre i espero morir aquí. El meu nom francès? Si es fixa, tinc cognoms de diferents procedències. Em dic Ainaud, que és francès, Lasarte, que és basc, Sánchez, que és andalús, i Karr que és alemany. Això em permet dir que jo sóc català perquè ho vull ser. I la voluntat de ser crec que és una de les coses importants de la identitat catalana: ser català perquè ho vols ser. La llengua, l'art o la cultura estan molt bé, però per a mi la idea fonamental és la voluntat de ser.”

POBLE

JOAN FUSTER. “Jo sóc un barceloní de poble, vaig néixer al carrer Nou de la Rambla. Els meus paisatges de la infància són la plaça de

Sant Jaume, el claustre de la catedral, on els nens anàvem a jugar a futbol quan sortíem del col·legi Sant Felip Neri. Les fotos de l'àlbum familiar, les del nen amb el palmó, són fetes a la plaça Reial, a la Rambla, davant de l'església del Pi... Quan jo era petit, vaig viure Barcelona com si fos una ciutat petita."

CENT PER CENT

CARME SERVITJE. "Sóc barcelonina cent per cent. Des de la meva botiga [Can Mauri] sento que estimo la ciutat i em sento ciutadana de Barcelona. Va haver-hi un moment, quan vam progressar una mica, que ens vam comprar una casa a Santa Eulàlia de Ronçana. El meu marit va decidir que ens hi mudarien, i jo li vaig dir: "Hi aniràs tu sol!" A mi m'agrada obrir la porta cada matí i sortir al carrer i comprovar que sóc a Barcelona."

ENAMORATS

JAUME ALSINA. "Jo sóc un enamorat de Barcelona, per a mi és un somni haver estat regidor i contribuït modestament a fer que la ciutat sigui tan bonica com és."

MAGDA ORANICH. "La meva és una relació d'amor amb Barcelona, que és la capital del meu país i la ciutat de què he tingut el privilegi de ser regidora."

HISTÒRIA

JOSEP BUENO. "De tota la meva família, jo sóc el primer que és barceloní de naixement. Sempre m'ha interessat la història de la ciutat. Perquè jo sóc de vocació historiador, i sobre tot arqueòleg. Vaig fer la diplomatura d'arqueologia hispànica i des de molt jove em van interessar els temes ciutadans, la vida, el desenvolupament de la ciutat, els seus orígens..." •

**Filles i fills
d'una època
i d'un temps
de compromisos**

Què va portar els nostres exregidors i exregidores a la militància política? Els temps històric que els va tocar viure, la participació al moviment estudiantil o la influència de companys universitaris que després van esdevenir líders, haver nascut dins d'una família ja polititzada, les influències religioses en un època en què "creure implicava comprometre's", i la curiositat i la responsabilitat. Cap dels que entrevistem no va entrar en el partit pensant que faria carrera o que viuria de la política.

PORCIOLES

ALBERT SERRATOSA. “Jo sóc enginyer de camins. Vaig entrar com a funcionari a l’Ajuntament el 1957. Josep Maria de Porcioles va ser designat per a alcalde quinze dies més tard. Jo era al servei de pavimentació, m’ocupava de Montjuïc. En aquells anys el 42% dels carrers estaven sense asfaltar, hi havia molta feina per fer. A la darrereria dels seixanta Porcioles em va posar a la Comissió d’Urbanisme i Serveis Comuns, el que després va ser la Corporació Metropolitana. Porcioles va aconseguir que s’aprovés el pla del 1953, el segon pla urbanístic que es feia a Barcelona després del de Cerdà. Havia passat un segle i no s’havia fet res. I als seixanta va aconseguir la Carta Municipal de Barcelona. Que quina és la meva opinió sobre Porcioles? Aquesta és una pregunta que m’han fet moltes vegades. Jo crec que era un home molt intel·ligent a què la ciutat se li va escapar de les mans per la dèria de l’urbanisme. Porcioles, en contra del que diguin, no va aprovar cap ordenança que augmentés l’edificació de l’Eixample. L’àtic el va aprovar la República, i el sobreàtic l’alcalde anterior, Antoni Maria Simarro. Quan va arribar Porcioles a l’Ajuntament hi havia molt desordre, no sabien on es podia i on no es podia edificar. Ell va refer l’ordenança, va suprimir que hom pogués fer sobreàtics, va ser el primer a reduir edificabilitat, però després se l’ha interpretat malament. Va ser l’època en què es va fer el barri de Montbau, quan els polígons suburbials es van disparar, i aquesta és la llàstima. Que jo ja hi era a l’Ajuntament quan van entrar els demòcrates? Ah, sí. I també hi era Pasqual Maragall. Ens vam conèixer com a funcionaris. Ell estava al gabinet de Programació, perquè amb Porcioles, per primer cop, es programava. Sap que vam ser el primer organisme públic de Barcelona a utilitzar un ordinador? El primer que vam fer-hi va ser

un inventari del paviment, de les clavegueres i dels carrers de la ciutat. L’alcalde va quedar entusiasmat amb els resultats.”

FAMÍLIA

CARLES GÜELL DE SENTMENAT. “Jo no sóc polític, en el sentit en què ho és en Jordi Pujol, per exemple, que ho porta a la sang; jo sóc una persona amb una responsabilitat social referida a la ciutat. La història de la meva família és un estímul en aquest sentit, i sento la responsabilitat de no trencar la tradició dels Güell amb Barcelona. Això és un sentiment personal. Els meus cinc germans segurament no tenen aquesta mateixa sensació. El fet que hagi estat diputat, regidor, president del Port, del consorci de la Zona Franca... fa que jo sigui el Güell que surt als diaris, que no vol dir el més intel·ligent, sinó el que té aquesta dimensió pública. El meu pas per la política comença de jove, quan anava a la universitat. Vaig estudiar Enginyeria Química amb en Carlos Ferrer Salat. Fèiem reunions amb els historiadors Jaume Vicens Vives i Josep Benet, els quals, ja veu, em van explicar la importància de la meva família, d’alguns avantpassats meus, com Joan Güell Ferrer, que va defensar la indústria catalana als anys 50. Teníem la sensació que Franco duraria sempre i que nosaltres viuríem sempre isolats. Teníem la necessitat de sortir fora, sense salconduits i veure com eren els sistemes europeus de llibertats. Per això vàrem crear a la fi dels 70 el Cercle d’Economia, per debatre com podria ser una societat lliure. L’any de la mort de Franco les jornades del Cercle portaven el títol *Espanya en su economía ante un contexto democrático*, perquè vegi. Per Sant Feliu de Guíxols, que és on les organitzàvem, van passar persones que després serien essencials per a la transició democràtica, com Boyer, Pujol, Fernández Ordóñez, Calvo

LA POLÍTICA

Sotelo, jo mateix... Tots temíem que, un cop mort Franco, podrien passar moltes coses, que podia sortir l'exèrcit per un cantó i l'Església per l'altre, i per això havíem de ser moderats i responsables. Vam valorar sempre que el Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), els comunistes, que eren l'oposició real que hi havia, perquè els socialistes no hi eren, doncs valoràvem el paper modèlic que el partit va fer durant la Transició. I en aquest context, la nostra gent, el meu grup de sempre, vam dir que s'havia de fundar un partit català no nacionalista, i vam crear el Centre Català. A les eleccions del 1977 jo n'encapçalava la

"JO SÓC CRISTIÀ, PECADOR, VAIG ESTAR A LA PRIMERA PROMOCIÓ DE L'ESADE, ELS JESUÏTES..."

llista, no per res, els companys ho van considerar així. Jo en aquests moments tenia una bona posició econòmica, per la família, és clar, el cas és que em van proposar i jo vaig acceptar."

FAMÍLIA (2)

MIQUEL BONILLA. "Jo diria que la meva entrada a la política va estar bastant clara, tenint present que al meu pare i a la meva àvia els van aplicar represàlies, i per tant tenia una tradició de família perseguida políticament pel franquisme. A més de les influències familiars també va influir l'entorn econòmic i social, que fa que hi hagi el to de rebel·lia en aquella joventut i a partir d'aquí t'adones que l'única manera de fer-ho des d'una perspectiva positiva és mitjançant un enquadra-

ment polític i, és clar, a l'acabament dels anys seixanta no hi havia un enquadrament polític que no fos dintre de les files del PSUC a les zones perifèriques de la ciutat."

CRISTIÀ, PECADOR

JOSEP MARIA CULLELL. "Ja ho saps tu això. Sóc cristià, pecador, vaig estar a la primera promoció d'Esade, el jesuïtes... Saps que a mi em va casar en Joan Nepomuceno García Nieto? És clar, és l'època en què Alfonso Carlos Comín publica *Qué hacer*. I el canonge González Ruiz, el llibre *Crear es comprometerse*. I nosaltres crèiem que havíem de construir 'un cel i una Terra nova'. I tot això em va portar a la política. Jo vaig dubtar molt, estava molt a prop dels socialistes, em declarava socialdemòcrata en una època en què això era poc menys que un delictes de traïció. La veritat és que no hi havia gaires diferències entre els partits, perquè els objectius immediats eren comuns: llibertat, amnistia, estatut d'autonomia. Roca i Serra eren intercanviables, van anar a un lloc o altre, com jo, que vaig optar per Convergència."

PUJOL

JOSEP MARIA AINAUD. "Jo estava posat a la clandestinitat des del començament del franquisme. Mai no vaig adoptar una postura gaire radical. Vaig entrar per una bona amistat amb Jordi Pujol, la veritat és que he tingut molt bona amistat amb tots els polítics, per un motiu, i és que crec que de tot s'aprèn. Però vaig veure que el més preparat era Pujol, sens dubte. Tot i que en política municipal a Barcelona no hagi tingut encerts, potser perquè no li fessin ombra, diguem-ho tot. Jo recordo el debat si el candidat havia de ser Miquel Roca o Ramon Trias. Per a mi Ramon podria haver estat un bon alcalde, però no era un bon candidat. Era el mateix problema que tenia en Miquel Roca."

SALOMÓ

JOSEP MARIA CULLELL. “A les memòries de Trias Fargas s’explica tot això. Davant del dilema de qui es presenta el 1979, si Trias Fargas o Miquel Roca, Pujol fa de Salomó i ni l’un ni l’altre. Durant unes hores, potser un cap de setmana, vaig ser jo. Però jo encara era massa *rojillo*, suposo, i Qui Mana va decidir que fos en Xavier Millet, qui, per cert, es va portar molt bé, perquè era conscient que presentant-se evitava una baralla al partit, i per això va tenir una actitud molt prudent.”

LEGISLADOR

MIQUEL ROCA. “Formo part d’una generació que mai no va fer una decisió conscient i reflexiva d’anar a la política. Ens vam trobar sotmesos per l’ambient familiar, per haver crescut a l’exili, molt polititzats, etc. Per haver corregut davant de la policia durant molts anys, participat en la resistència universitària, i després a la política i militant... Però mai no havies pensat a dedicar-t’hi com a exercici quasi professionalitzat, estaves en el món de la política com a contestació al sistema, com un desig de llibertat, de progrés, etc. L’activitat legislativa era la que s’adeia més amb el meu caràcter, la meua manera professional de ser. Al Parlament es té una gran distància amb la ciutadania.

Tu legisles i fins al cap de molts anys no veus quina eficàcia ha tingut la llei en el problema que volies resoldre o enfocar. En canvi, en la vida ciutadana tot és molt més ràpid. Si fas una obra, una ordenança, prens una decisió administrativa, de seguida es nota. Hi havia un cert desig per part meua, després de molts anys d’activitat política legislativa, d’aterrar en aquesta vida més immediata que és l’Ajuntament.”

GERMANOR

ORIOI BOHIGAS. “Estem parlant dels primers anys de la democràcia, encara marcats per l’oposició clandestina al franquisme, que era fonamentalment una oposició d’esquerres i d’àmbit socialista. Per tant, sense pertànyer a cap partit, el món en el qual em movia, per contactes personals, era pròxim al Partit Socialista. Després de la mort de Franco hi va haver un abocament de molts intel·lectuals a la política, va ser un moment brillant de la democràcia, perquè va donar gent intel·ligent a la política i entusiasme a la població. Va haver-hi un moment de germanor i entusiasme entre polítics i intel·lectuals. En aquest sentit jo vaig trobar un àmbit polític on em trobava còmode i bé. Era sense correspondència ideològica, perquè era un entusiasme molt general. Ara que tothom està tant desil·lusionat ja no ens en recordem, que la gent estava entusiasmada amb la política i confiava en els polítics! Llàstima que això va durar tan poc, i que els polítics hagin desprestigiats la política indegudament.”

ESTUDIANTIL

EULÀLIA VINTRÓ. “Vaig entrar en política a la universitat, on estudiava Filosofia i Lletres, especialitat clàssiques i grec. Recordo la primera confrontació del sindicat democràtic contra el sindicat del Movimiento. Vaig estar al moviment estudiantil sense afiliació política concreta, fins que vaig entrar a Bandera Roja i després al PSUC, l’any 1972.”

BANQUER

XAVIER BASSO. “Yo entré por casualidad, yo trabajaba en la banca, hace 25 años monté Caja Madrid en Cataluña, y en un momento determinado estuve de consejero delegado de la corporación, que eran todos los negocios que también había que montar aquí en Cataluña. A mí casi

siempre la banca me ha utilizado para montar cosas y luego cuando debía disfrutar de ellas, me las ha quitado, pero bueno. Y en un momento determinado, tenía amigos en el Partido Popular, me llamaban y empecé a asistir a algún acto, presentación, temas culturales que me podrían interesar, y en un momento determinado a través de la familia de Jorge y Alberto Fernández Díaz me dijeron: 'Tú tienes tiempo y tal, ¿por qué no te metes en la comisión de Economía, y en Interior...?' Y nada, me entretenía mucho, porque la verdad es interesante, siempre me ha interesado el tema político... Te cuento una anécdota. Estaba yo en el gimnasio por la mañana y me había olvidado el móvil, y cuando llego a mi casa tenía 40 llamadas del señor Alberto Fernández... El caso, que llamo a su secretaria y pregunto qué pasa, y me dicen que llevan toda la mañana buscándome, me pasan con él y me dice: "Te llevo a las municipales". Y bueno, está bien... Yo no tenía presente que había municipales en dos meses, y le dije: 'Déjame 24 horas'. Y me dice: 'No, una hora'. Llamo a mi mujer y me dice: 'Ni se te ocurra'. Llamo al abogado de la familia y me dice: 'No me hagas esto a mí'. Pero llamo a Alberto Fernández y le digo que sí. Pero lo mejor, es que cuando se lo dije a mi mujer, me dice: 'Vamos a hacer una cosa, como son tan amables contigo y tienes tan buena relación con ellos, diles que sí, porque como no vais a sacar ni cinco, y tu irías de número seis, oye pues quedas bien...' ¡Pues sacamos siete! Y así fue mi entrada."

PUJOL (2)

ANTONI COMAS. "La meva trobada amb la política comença amb l'amistat amb Jordi Pujol. Vam començar allò del famós CC (Crist Catalunya) i a partir d'aquí ja hem estat amics tota la vida. En el moment que va venir la democràcia, com moltes altres persones, vam creure que era el

moment de fer alguna cosa costés el que costés. Però va arribar un moment que jo veia que allò no s'acabava, que em passaria la vida corrent davant dels grisos o anant a comissaria per qualsevol bestiesa. Era Franco etern? Va ser quan vaig conèixer el professor xilè Félix Schwartzmann, que havia vingut a publicar un llibre i a través seu vaig estar a punt d'exiliar-me. M'agradava Xile, que en aquells moments era molt més modern del que és ara. Xile és un país que, tot i que es parli espanyol, perquè alguns colonitzadors ho eren, té formació germànica. És un país prussià d'exèrcit i de mentalitat i de tot. És un país meravellós, el més meravellós d'Amèrica. Vaig estar a punt d'exiliar-me, ja tenia una plaça de professor, però es va morir en Víctor Seix en un accident de tramvia estúpid a Frankfurt. I ell m'havia ajudat molt. L'amistat és una de les coses més meravelloses que hi ha. I jo no el podia trair. Així que em vaig quedar aquí ajudant la seva família."

PALLACH

FRANCESCA MASGORET. "No hi havia cap més solució: si volies fer alguna cosa en aquells moments t'havies d'organitzar. A la Universitat Autònoma vam crear el Grup d'Investigació en Treball Social (GITS). Va ser allà on vaig conèixer Josep Pallach, el fundador del PSC-Reagrupament."

BATISTA I ROCA

JOAN HORTALÀ. "Vaig tenir contactes amb gent d'Esquerra Republicana en l'època que vaig estar a Cambridge i a Londres, on vaig conèixer el president de l'Anglo Catalan Society, en Batista i Roca, qui, anys a venir, em presentaria el president Tarradellas a Saint-Martin-le-Beau. El meu desconeixement aleshores era total sobre el que era Catalunya i el paper històric que aquests personatges havien tingut. Jo era independent, però quan el 1979 em vam proposar presentar-

me per ERC vaig acceptar. Jo ja era degà de la facultat d'Econòmiques, que havia aprovisionat de quadres quasi tots els partits democràtics. Em va semblar un repte. D'altra banda, si volia fer una mica de carrera política, començar per l'Ajuntament era del més assenyat. I per altra banda, fer-ho per ERC en aquells moments semblava una cosa contestatària, no?"

ROCA

JOAQUIMA ALEMANY. "Vaig estudiar Dret, tenia de professor Manuel Jiménez de Parga, i com que no podia dir-nos segons què, ens explicava com funcionaven les democràcies europees. Hi havia un altre professor que ens ensenyava

"ESTABA EN EL GIMNASIO Y CUANDO LLEGUÉ A CASA TENÍA 40 LLAMADAS DE ALBERTO FERNÁNDEZ..."

la història de Catalunya, els usatges, la legislació...Era l'època de l'ebullició política. A les facultats de Dret i Econòmiques es feien grups, jo no vaig participar activament a cap grup, però sí que em vaig relacionar amb la gent que es bellugaven, per exemple amb Miquel Roca. I bé, de mica en mica va néixer la inquietud per fer coses de servei. Tot això s'ha de saber. Ara estem fent un llibre sobre la memòria històrica, hi ha una professora que investiga. O sigui, l'any 47 i 48 el Paco feia judicis sumaríssims, molts anys després d'haver guanyat la guerra, matava la gent com a mosques fins que les potències estrangeres finalment li van dir 'això s'ha d'acabar'. Vull

dir que vivíem en un clima de molta por, però no teníem por, almenys jo no recordo haver-ne tingut. És clar, el fet de ser noia em va ajudar molt, perquè els policies no s'atrevien. En canvi, un noi del meu curs, que no havia fet mai res, però que era socialista, ara és casat amb una regidora de Cornellà, fent el mateix que nosaltres, doncs el van agafar i li van donar una pallissa i el van tenir dos anys a València a la presó."

ESTUDIANTIL (2)

JOSÉ CUERVO. "Em vaig polititzar als 18 anys, en entrar a la universitat, en el moviment estudiantil antifranquista de Santiago. Es va crear una branca de Bandera Roja on militava l'expresident de la Xunta de Galícia, Emilio Pérez Touriño. Quan vaig venir a Barcelona, els amics em van portar al PSUC, on m'hi vaig estar fins que en una d'aquelles grans escissions vaig marxar. Bastants anys després, quan ja treballava a l'Ajuntament com a tècnic, Clos i Maragall ens van demanar a uns quants que ens afiliessin al PSC, per augmentar-ne les bases. Que per què hi ha tants metges a la política municipal? Som tota una generació que vam passar del sindicalisme, per dir-ho així, a la gestió empresarial. Els que venien de Dret o Econòmiques feien carrera de regidors, i els metges érem més l'alternativa democràtica a la gestió dels hospitals. A Catalunya els d'esquerres vam tenir menys recorregut quan va guanyar CiU, el 1980, i això va fer que ens decantessin pels hospitals municipals, com el del Mar, del qual va sorgir un moviment de gestors sanitaris molt valuós."

PRESOS

MAGDA ORANICH. "La meva dedicació era defensar presos polítics. A més de manifestar-me a la facultat, quan vaig acabar Dret, vaig enfo-

car la meua ètica cap a la defensa dels detinguts polítics. Això em va posar en contacte amb tots els partits clandestins. Després havíem de denunciar les tortures i l'aplicació de la pena de mort, que es continuava aplicant. Vaig passar la meua joventut molt a prop d'aquestes realitats tant cruels. I em va fer molt radical en temes de drets humans, i continuo. Vaig ser fundadora de Nacionalistes d'Esquerra, grup pel que vaig ser diputada al Parlament quatre anys i els militants del qual ara som a Convergència, a ERC, als socialistes..."

ESQUERRANÓS

JOAN FUSTER. "Em vaig trobar dins la política reformista de molt jove, perquè des de molt abans ja havia passat per tots els grupuscles que et puguis imaginar: trotskistes, maoistes... La primera manifestació a què vaig anar va ser contra el judici de Burgos, el 1970. Després vaig entrar a Convergència Socialista de Catalunya quan només tenia 19 anys."

BARRI

EUGENI FORRADELLAS. "Vaig començar a vincular-me a la política i al moviment ciutadà a través de les Comissions de Barri, que eren organitzacions veïnals molt polititzades. Hi havia unes vinculades al PSUC i d'altres a Bandera Roja, dirigides per Jordi Borja. Després vaig connectar amb el PSUC, i vaig arribar a ser responsable del partit a Barcelona."

PARÍS

JOSEP BUENO. "Sabia què era la democràcia perquè havia estudiat en els clàssics de Roma i Grècia, i la vaig veure exercida pels polítics francesos. A París, a mitjans dels 60, em vaig fer un fart d'anar a mítings. Se'm va desvetllar un gran interès per la res pública. I quan vaig

tornar a Barcelona em vaig fer empresari –ho continuo sent, de diferents sectors– i a la Transició vaig prendre contacte amb uns personatges molt estimats per mi, de categoria intel·lectual molt important, com Ramon Trias Fargas i Mació Alavedra, amb el qual continuo tenint una relació estreta. Va ser amb ell que vaig intentar col·laborar, modestament, amb Esquerra Democràtica de Catalunya, el partit que va fundar Trias Fargas. Un partit connectat amb la Internacional Liberal que jo havia conegut a França."

RESPONSABILITAT

JAUME ALSINA. "Cap al 1973-74, un grup d'amics ens vàrem reunir, preocupats per la situació general i la tensió política. Vam fer un estudi de tots els partits que hi havia en aquell moment i finalment decidim d'una manera responsable entrar en Unió Democràtica de Catalunya. Ens va semblar que els que estàvem al món civil –jo sóc un polític aficionat, no he deixat mai de treballar a la nostra empresa familiar–, doncs havíem de participar en política i per això vaig dedicar moltes hores de la meua vida al partit. He arribat a ser president de l'organització a Barcelona, i encara estic al Consell Nacional."

MÍTING

CARLES GÜELL DE SENTMENAT. "Em diu el partit: Hem de buscar un candidat a l'alcaldia. Aleshores ja ens havíem unit amb la UCD de Suárez, i em proposen a mi com a candidat. Vaig pensar: 'Aquesta és la meua!' Li he de dir que, en començar, la campanya electoral va ser horribosa. Després ja va anar millorant una mica. Tinc un record fantàstic d'aquells dies, perquè jo mateix anava coneixent millor la ciutat. Perquè, tot i que teòricament i familiarment era la meua Barcelona, vaig trobar que hi havia racons i moltes persones que no coneixia. Vaig anar a

tot arreu, i en alguns casos sabent que no tindria èxit, perquè nosaltres eren de centre-dreta, i als barris hi havia més gent d'esquerres. Vaig confiar que a Sants seria diferent, que allà podríem fer el gran míting, perquè jo pensava que la gent recordaria que el meu besavi hi havia muntat indústries com el Vapor Vell, la primera gran fàbrica moderna, la qual havia donat molts llocs de treball... Però ningú no ho sabia. Ho havien oblidat. O no els importava gens ni mica. El fracàs va ser total, amb només dotze persones, o deu, escoltant el míting. Va ser, sobretot, una mica ridícul.”

PARRÒQUIA

ENRIC TRUÑO. “Vaig començar a la política a la prepolítica, en allò que es feia al franquisme, a Sant Ignasi, una parròquia molt progre del barri Sagrada Família. Ambients cristians progressistes conciliars, entorn del que havia d'esdevenir Cristians pel Socialisme. Després vaig seguir a la universitat, vaig fer enginyeria al Químic de Sarrià. Fèiem trobades amb treballadors en vaga, i amb joves. Parlàvem de ciutat i política. Quan es va crear Convergència Socialista hi vaig ser des del primer dia. Si llavors era creient? Emmmm, sí. Si encara ho sóc? Emmmm, no. La fe configura diversos valors del meu pensament, però no en sóc, de creient.”

LLUM

CARME SERVITJE. “A la universitat vaig participar en grups de discussió política en què hi havia en Miquel Roca. Després de la malaltia vaig tornar amb força i el 1977 vaig començar a militar a Convergència. Jo vivia al carrer Buenos Aires, a les Corts, on vam fer una cèl·lula de barri. Només eren quatre militants. Em vaig presentar a les eleccions al Parlament de Catalunya, on vaig ser diputada des del 1984 fins al 1992. El 1995 em va

venir a buscar Miquel Roca per anar amb ell a la llista de l'Ajuntament. Quina malaltia vaig tenir? Va ser un error mèdic. Vaig passar vuit anys de la meua vida entrant i sortint de l'hospital. Vaig estar dos mesos a l'UVI, en coma. Vaig arribar a veure la separació dels cossos. Jo no sabia on era. Sentia els metges com deien a la meua família que jo no podia sentir ni escoltar res. Però no era veritat. Sentia i escoltava els metges, el meu marit, la meua mare. Era conscient de tot el que passava a aquella habitació, però no em podia moure. Jo em veia des de dalt, des de fora del meu cos estàtic. Em veia intubada, amb la respiració artificial, despullada... Veia la meua família que em feia companyia, i sentia el que deien. Quan em vaig despertar vaig demostrar-

“TINC UN RECORD FANTÀSTIC D'AQUELLS DIES, PERQUÈ JO MATEIX ANAVA CONEIXEM MILLOR LA CIUTAT”

los que era veritat. Així que quan sentis a dir que les persones en coma no s'assabenten de res, ja saps que és mentida. Que si vaig veure la llum de què parla Kübler-Ross, la doctora dels moribunds? Sí, però la meua no era la llum al final de la foscor, sinó una llum enlluernadora com la que havia vist a l'Antàrtida. Si això m'ha fet creient? Jo sóc catòlica practicant. Aquesta experiència no em va modificar gens. I tot i estar en contra de l'eutanàsia, també et dic –i això ho parlo amb la meua mare, que ja és gran– que no faria res per facilitar la mort, però tampoc per allargar la vida d'una manera forçada.” •

**La política,
entesa com un
servei o com
una professió**

Què significa per a vostè el concepte de servei públic? Les regidores i els regidors distingeixen entre la prestació d'un servei i la dedicació altruista a una causa que busca l'interès general. Van ser els compromisos social i polític els que van portar-los a gestionar la ciutat, una tasca feixuga i no sempre gratificant. Un exregidor cita l'ètica de la responsabilitat definida per Max Weber: A l'hora de governar, el que importa ja no és el que penses, sinó el que ets capaç de fer pels altres. I tot seguit, el dilema. En una situació de democràcia consolidada, això s'ha de fer com un servei altruista o com una forma de guanyar-te la vida? Els entrevistats es divideixen entre els que defensen la gestió política com una professió –pocs– i els que sostenen que la política ha de ser una vocació “servida professionalment”. Un altre diu que allò que realment compta són els valors. “Amb una persona de valors, sempre t’hi pots entendre.” La síntesi.

MIQUEL BONILLA. “El concepte de servei públic és inherent al de comprimis polític, per al qual necessites dedicació, esperit de sacrifici i unes idees molt profundes.”

GERMÀ VIDAL. “La idea de servei em va portar a tancar el despatx professional i esmerçar deu anys a una feina molt maca, la de transformar la ciutat. Tots els ciutadans hauríem de passar una temporada treballant a la gestió pública per veure les coses des d’un punt de vista diferent. Per a mi ha estat un aprenentatge que m’ha donat molta felicitat.”

MARAVILLAS ROJO. “El servei públic és el que està per sobre del interès individual. Els serveis públics que jo vaig contribuir a crear, a més, havien de buscar l’eficiència i la sostenibilitat -és a dir, la continuïtat en el temps-. Ah, i ampliar les oportunitats de tothom.”

ALEXANDRE PEDRÓS. “Jo he estat sempre un servidor públic, a vegades com a alt funcionari i a vegades en cossos especials i selectes. Jo sóc de la primera promoció del Banc d’Espanya. De les set persones que vam entrar aleshores, totes elles han estat molt distingides. El Banc, a Madrid, ha estat proveïdor de ministres, com Carlos Solchaga o Miguel Boyer, que eren del meu curs, passant per Mariano Rubio, que va ser governador del Banc d’Espanya.”

JOAN TORRES. “S’ha de tenir una certa formació o manera d’entendre la vida i la política amb un sentiment ètic determinat i que parteix d’unes arrels morals, d’una formació cristiana. El servei públic no deixa de ser una entrega a un projecte que té més valor o que està per sobre dels efectes materials que t’afecten directament. Per a mi té una altra vessant, que

té a veure amb un cert egoisme professional, i el cert és que des del sector públic es poden fer coses molt més importants que en el sector privat.”

SARA BLASI. “Sempre he tingut clar respecte de la meva realització personal que el més important era fer un servei a la comunitat. A l’època en què vaig començar a treballar d’inspectora vaig triar fer-ho en barris marginals, com el Camp de la Bota o la Mina... I quan vaig fer política sempre la vaig entendre com un servei, mai com un exercici de poder.”

CARME SERVITJE. “Servir a la teva ciutat vol dir assumir unes responsabilitats per resoldre coses que no t’agraden o que no funcionen, tant sigui al govern com a l’oposició. La proximitat amb la gestió del dia a dia t’apropa molt als problemes que hi ha a la ciutat, que són coses que afecten directament els ciutadans. I t’adones de la importància que té poder-ho resoldre immediatament.”

CARLES GÜELL DE SENTMENAT. “S’ha de servir d’una manera irreprotxable, fent les coses amb afecte i amb intensitat, pensant en el benestar comú. Jo ho he fet sempre així, tot i que no ho dic, és clar, perquè no vull que se m’interpreti malament.”

JOAN FUSTER. “Vaig descobrir què vol dir servei públic estant amb la Francesca Masgoret al districte de Ciutat Vella, en uns anys de forta crisi econòmica. Recordo que, quan anàvem a un acte públic, la gent t’estirava de l’americana per demanar-te feina per al seu fill. Era dur, perquè els mitjans i les possibilitats d’ajudar eren pocs. Era el temps en què experimentàvem el que Max Weber va dir sobre l’ètica

de les conviccions (que havíem practicat durant els anys de la resistència) i l'ètica de la responsabilitat, és a dir, el que importa ja no és què penses, sinó què ets capaç de fer pels altres, que seria el servei públic. I per tant, a més de dedicació i convicció també és important l'eficiència i l'eficàcia com a mesures del teu treball. Tot això ho vaig descobrir estant a l'Ajuntament, que per a mi va ser un gran magisteri.”

JOSEP MARIA AINAUD. “Jo he entès la política com un servei a una comunitat, a unes persones. Mai com un instrument de poder o de domini. La dedicació a la política l'entenc només com un temps, una etapa de la vida, i després t'has de retirar. No he entès mai la política com una activitat professionalitzada. Els càrrecs polítics han de tenir una limitació, perquè, quan la política esdevé una professió, s'enquista, i redueix les seves possibilitats de renovació i de canvi. Si tot això és aplicable també a la política municipal? És clar. Recordo una anècdota que em va explicar l'Antoni Farrés. Un dia una senyora el va saludar al carrer i li va amollar: “Vostè és l'alcalde de Sabadell!” I el li respon: “No, no, jo sóc l'administrador de Sabadell”. Doncs és això. El que fem els regidors és administrar els drets i els deures dels ciutadans, i procurar que es compleixin. Els regidors defensem la ciutat pel bé de tothom.”

JOAN FUSTER. “La política s'ha convertit en una activitat professional, i és com ha de ser. Nosaltres veníem d'un món capgirat, d'una situació de resistència, i vam arribar a la política a partir d'un compromís ètic. Però en una situació de normalitat democràtica, la política ha de ser una activitat professional com qualsevol altra. Amb una alçada moral més alta,

si vols, però amb el compromís ètic que és exigible a tothom en la seva professió, als periodistes, per descomptat; als empresaris, per descomptat, i als banquers... o no és la manca d'ètica a la seva feina el que ens ha portat la crisi que vivim?”

MIQUEL ROCA. “No sé si, en professionalitzar-se, la política ha perdut valors, no m'hi vull ficar, però no hauria de ser així, perquè la política sempre ha de ser una vocació. Sempre. Una vocació servida professionalment, perquè des que t'aixeques fins que et vas a dormir, en el cas de la política municipal clarament, tu hi estàs treballant... Però si perd el seu to vocacional, la seva raó de ser, llavors la política es converteix en una cosa molt perversa.”

JAVIER BASSO. “A la política –hay excepciones, por supuesto– hay que dedicarse cuando ya no se tiene que vivir de la política. Cuando ya has hecho algo profesionalmente, lo que sea. Has montado un negocio, has sido técnico, empleado, funcionario... y te apetece aportar lo que ya sabes para solucionar los problemas. Es entonces cuando has de hacerte político.”

JOSEP BUENO. “Jo vaig haver de renunciar a part de la meua activitat empresarial en favor de l'activitat política i pública. He aportat, modestament, el meu granet de sorra al servei de Barcelona. I fins i tot una mica més enllà de la meua ciutat, perquè durant dotze anys vaig ser diputat provincial...”

JAUME ALSINA. “L'esperit de servei surt de conviccions religioses, més aviat. La responsabilitat en aquella època inicial estava de moda i els cristians havíem de participar a la política i a la vida social per millorar el que hi havia. Pre-

LES FORMES IMPORTEN

LLUÍS REVERTER. “Per què considero les formes tan importants? Això té més a veure amb l'estètica que amb l'ètica. Perquè les formes, el protocol, els rituals, considero que són molt importants. Al principi, quan vam organitzar la presa de possessió del primer Ajuntament [19 d'abril del 1979] ho vam fer de manera totalment contrària al que s'esperava de nosaltres, perquè la gent pensava que els d'esquerres acabaríem amb tot aquest rotllo de les cerimònies. Doncs no. Ho vam fer amb la Guàrdia Urbana vestida de gala, amb música i amb els regidors guarnits amb bandes. I en acabar vam anar tots en processó a saludar el president de la Generalitat, Josep Tarradellas. En Maragall recorda al seu llibre de memòries que el vaig obligar que es comprés i es posés una corbata, i com vaig pactar amb els regidors que si no volien portar corbata, almenys portessin aquells jerséis de coll alt.”

OPINIÓ PÚBLICA

ORIOL BOHIGAS. “Més que sobre servei públic m'agradaria reflexionar sobre l'opinió pública i els serveis públics. És quelcom sobre què s'ha discutit molt i a mi em sembla que amb termes molt equivocats. És evident que l'opinió pública és fonamental. Però l'opinió i la participació pública només són eficaces quan realment són possibles. Per exemple, no crec que l'opinió pública sigui la que ha de decidir sobre quins han de ser els usos i la circulació a la Diagonal. Jo em considero incapaç de saber com s'han de regular els fluxos circulatoris en aquesta avinguda, i crec que això només ho pot determinar un gran especialista en trànsit, dels quals a Espanya poden haver-hi tres o quatre, com a molt. I al món deu o dotze. Vull dir que és evident que això no ho pot decidir l'opinió popular. El poble no té l'obligació de conèixer com són els fluxos circulatoris de la Diagonal, ni com s'ha de fer per a regular-los millor. Em pregunta si deixant tot en mans dels tècnics no correm el risc de caure en el despotisme il·lustrat? Crec que no, perquè amb una democràcia és impossible. Hi ha molts elements que garanteixen que es té en compte l'opinió del poble. Les eleccions ho garanteixen, els partits polítics, encara que sigui amb mala traça, ho garanteixen també; hi ha els processos de participació, la capacitat de manifestar-se al carrer, ho garanteixen moltes coses. Però això no vol dir que totes les decisions hagin de passar per un criteri de decisió col·lectiva, sobre tot quan hi ha una complexitat tècnica important”.

SERVEI PÚBLIC

ocupar-se per la ciutat era fer-ho per les coses públiques i comunes; aquesta responsabilitat personal va ser la meua. Això sí, sempre amb un criteri de no-professionalització. Jo sempre he entès la política com un complement. Un cop vaig haver de triar entre la política i l'empresa, i vaig optar per la segona.”

MAGDA ORANICH. “Les generacions que vàrem lluitar contra el franquisme ho teníem claríssim, fèiem les coses pels altres, perquè així funcionava, i perquè fent això també en gaudeixes tu, no? Tinc claríssim que, si en aquests moments de crisi -no només econòmica-, aquesta idea de servei públic estigués més desenvolupada, les coses ens anirien millor. Ho tinc claríssim.”

ALBERT BATLLE. “Jo entenc la política només com a gestió, dir que a més és un servei em sembla molt petulant, trobo. Si serveixes o no ja t'ho diran els ciutadans a l'hora de votar.”

NÚRIA CARRERA. “A l'Ajuntament o a la Creu Roja la meua missió va ser sempre estar a prop de les persones i servir al col·lectiu per fer coses junts.”

JOAN HORTALÀ. “Jo m'encarregava, i ho vaig intentar, d'apropar els serveis municipals a la gent. Els serveis dels mercats, els de les companyies subministradores, el de la recollida d'escombraries que, en el primer mandat, proveïen els serveis arrossegant uns deutes espectaculars...”

ANTONI COMAS. “No he conegut un home amb els valors més clars i radicals que el company Justiniano Martínez, paleta, regidor del PSUC en el primer mandat. Els seus valors no tenien

res a veure amb els que jo tenia. Cadascú sabia on estava l'altre. Però ens enteníem a la perfecció. Amb una persona amb valors, sempre t'hi pots entendre.”

JOSÉ CUERVO. “Servei públic vol dir treballar defensant l'interès general, respectant i acatant les lleis, permetent la igualtat d'oportunitats, i jo afegeixo un aspecte que ara està molt devaluat, però que molts hem practicat, que és l'honradesa. Em preguntes si l'Ajuntament de Barcelona és modèlic en això? Totalment. Crec que és degut al fet que el canvi aquí es fa ja a partir dels propis funcionaris demòcrates que treballaven a l'Ajuntament franquista. I també al fet que per als nostres polítics arribar a l'alcaldia ha estat en tots els casos un honor i no una via per a fer-se rics. Els primers alcaldes, Serra i Maragall, tenien un alt contingut ètic, i van formar uns equips de funcionaris i uns mecanismes de control que han permès navegar durant aquests anys sense escàndols ni casos de corrupció que ens puguin equiparar als que hem vist a tants altres indrets. Ah, i també crec que ho ha afavorit molt el fet que a Barcelona cap partit ha gaudit mai de majories absolutes. Això, la necessitat de governar en coalició, afavoreix el control i fa més difícil que pugui haver-hi comportaments corruptes.”

EULÀLIA VINTRÓ. “Les majories absolutes són dolentes. A l'època dels Jocs, el fet que Iniciativa fos en el govern de la ciutat i el PSC no pogués fer tot el que li rotava sense haver de donar comptes, va suposar un gran benefici per a la ciutat. I el fet de que a Barcelona sempre hi hagi hagut governs de coalició ha fet possible que la nostra sigui l'única gran ciutat espanyola que continua en mans de l'esquerra.”•

MANDAT NARCÍS SERRA

Planificació urbana, crisi econòmica i il·lusió general

ELS ÈXITS

El primer mandat democràtic va estar marcat per la inexperiència de les regidores i els regidors en unes tasques que ningú no els havia transferit, ni ningú no els havia explicat com s'havien de gestionar, i per la complicitat i l'entusiasme d'una població que havia confiat en el lema electoral *Entra a l'Ajuntament amb nosaltres*. Eren els anys de la il·lusió col·lectiva per la recuperació de la democràcia i les institucions d'autogovern de Catalunya. Els records dels nostres entrevistats es refereixen tant a les dificultats econòmiques dels primers anys –l'ofegament dels municipis era total, particularment el de Barcelona–, com a la necessitat de fer obres puntuals als barris –“fer sorgir la ciutat”– i de dibuixar un pla urbanístic global per a la ciutat. La celebració a Barcelona de la diada de les Forces Armades i l'oportunitat d'obrir la ciutat al mar van marcar –més del que la gent s'imagina”, diu Narcís Serra– el caràcter de la ciutat del futur.

PARTICIPACIÓ

LLUÍS REVERTER. “Volíem obrir l’Ajuntament a la ciutat, a les entitats, a la gent, i jo vaig ser l’encarregat de portar a la pràctica les relacions ciutadanes. Vaig triar el despatx que era més a prop de l’alcalde, i quan venia la gent dient ‘jo vull això’, ‘jo vull allò altre’, doncs passaven abans pel meu despatx. Jo tenia un telèfon directe amb l’alcalde, d’aquells que són el supletori de l’altre, així quan ho despenjava l’un se n’assabentava l’altre. No vaig demanar res més. I va durar tres anys que van ser apassionants! Apassionants! Eren uns anys molt vius, la gent es manifestava cada dia a la plaça de Sant Jaume, però veien que l’Ajuntament no els era aliè, ni contrari, sinó proper.”

ESPORT ESCOLAR

MIQUEL BONILLA. “Vam engegar un programa que permetia trobar sortida als nens del carrer per la via de l’esport, les primeres activitats pre-escolars, que avui dia són una situació normalitzada, però al començament dels 80 ningú no s’imaginava. Una vegada acabada la jornada escolar, en aquells barris sense equipaments socials ni infraestructures la gent havia de viure al carrer necessàriament; en unes condicions no acceptables, es tractava de buscar potencial de la gent jove, de la gent que anava a escola. També hi havia un moviment associatiu amb unes inquietuds molt grans que demanava la complicitat de les institucions per poder fer coses, per poder aixecar el nivell cultural dels seus fills, millorar l’ambient de convivència, de solidaritat i a partir d’aquí vam constituir associacions esportives que van tenir una resposta sensacional.”

MOLL DE LA FUSTA

LLUÍS REVERTER. “Urbanísticament, aquells primers anys només va ser possible fer petites

intervencions, una política de fer sorgir la ciutat, sobretot els barris, que estaven absolutament abandonats des de feia anys. No es van fer grans obres perquè no hi havia diners. Pensa que cada mes un regidor havia d’anar a Madrid a buscar un taló del ministre d’Hisenda per poder pagar la nòmina. Els últims anys abans de les eleccions democràtiques, com que tothom esperava que canviessin de mans, el Govern no va donar un duro als ajuntaments, i tot havia anat degradant-se... Fins que es va fer una llei d’hisendes locals que va assumir tots els deutes municipals i vam poder començar a refer la ciutat. Aquells primers anys sobretot vam treballar amb els barris, i es va repensar molt la ciutat, i finalment és el que s’ha acabat fent. Es va començar a fer el passeig Marítim que va ser molt important, perquè era el primer pas en l’obertura de la ciutat al mar. El moll de la Fusta pertanyia al Port, i un dia del 1981, quan preparava jo la diada de les Forces Armades amb el capità general Pascual Galmés, pensàvem on podríem fer l’acte d’homenatge a la bandera. Érem al seu despatx, asseguts, pensant, i jo veia el port que estava ja sense *tinglados*, però amb unes reixes que l’encerclaven, i li vaig dir: ‘Per què no ho fem aquí davant?’. I em diu: ‘Pues sí, sí, molt bé’. Llavors ho vam demanar al Port i vam aconseguir fer-ho i, a la setmana següent de la celebració, el consell de ministres va autoritzar la cessió a perpetuïtat a la ciutat de Barcelona d’aquell moll. Hi ha una placa que ho recorda, això. Que per a mi té la seva gràcia.”

AUDITORI

GERMÀ VIDAL. “Maria Aurèlia Capmany [va ser regidora des de 1979 fins a la seva mort, el 1991] va proposar recuperar la nau del Mercat de les Flors per a construir-hi un teatre. I per inaugurar-lo va portar el famós Peter Brook. També va venir el ministre de Cultura, Javier Solana. Du-

FRAU A LA ZONA FRANCA

JOAN HORTALÀ. “Governar, governar, vaig governar molt poc, però vaig ser-hi. Pensa que només vaig ser 11 mesos a l’Ajuntament (entre el 1979 i el 1980). Però van ser suficients per adonar-me que era un moment molt complicat, entre altres coses perquè es va descobrir aquell assumpte del frau al Consorci de la Zona Franca. Jo hi tenia competències al Consorci, en qualitat de regidor de Serveis Municipals, i allò va ser un fet molt singular. Aquella estafa va marcar una mica aquell moment des del punt de vista que podríem dir escandalós.”

[Informació publicada per *El País* el 25/07/1997: “Antonio de la Rosa Vázquez, padre de Javier de la Rosa y prófugo de la justicia tras huir de España en agosto de 1980, acusado de estafa en el Consorcio de la Zona Franca (CZF) de Barcelona, no está muerto, contrariamente a lo que aseguró su hijo Javier hace años, sino que vive discretamente en Barcelona. Antonio de la Rosa reside con su hijo Fernando en la misma ciudad en la que cometió la estafa de 1.250 millones por la que se

fugó, y sin que pese ahora contra él cargo alguno. La Audiencia de Barcelona consideró definitivamente prescrito su delito a principios de este mes. (...) “Antonio de la Rosa, abogado del Estado, ex secretario del Consorcio de la Zona Franca y antiguo capitán franquista de la Legión, confirmó ayer a este periódico su identidad y defendió su derecho a vivir tranquilamente, sin cargo alguno, tras haber sido revocadas las numerosas órdenes de busca y captura que pesaban sobre él desde 1980. (...) “De la Rosa padre, nacido el 6 de diciembre de 1917, tenía 62 años cuando huyó de España. Fue considerado ‘responsable único’ de la malversación y falsedad que dio pie a la estafa mediante la compra de terrenos inexistentes con fondos de la entidad pública Zona Franca, según quedó probado en el posterior juicio. (...) “El asunto fue destapado por Narcís Serra cuando se convirtió en el primer alcalde democrático de la ciudad de Barcelona. Otros pagaron por aquella estafa, pero él no llegó a sentarse en el banquillo de los acusados. Se dice que huyó escondido en el capó del automóvil

de uno de sus abogados. (...) “El hombre, que llevaba un tren de vida desenfrenado y compraba coches de lujo a señoritas de compañía a costa de las arcas del Estado (20 automóviles de lujo sólo en 1977, entre ellos un Rolls Royce Silver Shadow, ocho Mercedes Benz, seis Alfa Romeo, un Aston Martin y un De Tomasso) se pasea ahora tranquilo por la zona alta de Barcelona. La mitad de su familia le ha vuelto la espalda desde aquel asunto. Entre ellos, su esposa, Pilar Martí, y algunos de sus hijos. Ahora vive cuidado por su hijo Fernando, ingeniero antiguamente vinculado al proyecto Quash-Tierras de Almería, y su nuera Marcela. En el viejo domicilio conyugal, adjudicado en subasta al CZF, sólo quedaron algunos recuerdos, entre ellos el busto del dictador Francisco Franco que presidía su despacho oficial. Antonio de la Rosa Vázquez dio un giro a su vida a la muerte del anterior jefe de Estado. Un detalle significativo de su ideario antidemocrático es que siempre databa los talones para desviar los fondos públicos el 20 de noviembre, aniversario de la muerte de su héroe.”]

CARLOS GÜELL DE SENTMENAT. “Allò va ser un procés molt desagradable, a mi em va tocar, davant del jutge, aixecar un frau molt greu, de molts milions, una cosa inexplicable. En arribar jo al Consorci ell va col·laborar amb mi els primers dies, perquè era advocat de l'Estat... però Serra ja em va advertir, perquè ell ja sospitava alguna cosa, i vam encarregar una auditoria que, en primera instància no descobrís res, perquè ningú podia sospitar que el frau consistia a comprar terrenys que en realitat no existien. Però Serra tenia la intuïció –o millor informació que ningú– i va insistir a fer també un recompte dels terrenys propietat del Consorci, del total patrimonial, i és aquí on trobem que, si bé la comptabilitat era correcta –que és on es va centrar l'auditoria–, el frau es va fer evident perquè allò comptabilitzat no es corresponia amb la realitat. És a dir, compraven terrenys que comptablement tenien unes hectàrees, però en realitat eren algunes menys, i la diferència entre el valor real i el fictici, enregistrat en escriptures falses, era el que anava a parar a una altra butxaca.”

rant la visita a Barcelona, Solana va proposar de fer una xarxa d'auditoris a tot l'Estat, i es va decidir construir-ne un a la nostra ciutat. Després vam passar anys debatent si aquest era l'equipament que més necessitàvem, però finalment i de cara a les Olimpíades vam aconseguir que es firmés el conveni per construir-lo. I ara, una dècada després de ser inaugurat, l'equipament ja necessita ser ampliat, cal construir una nova sala, traslladar la biblioteca... L'Auditori va ser per a mi una cosa molt personal, perquè a mi m'interessa la música, i la cultura, i m'hi vaig implicar molt. Vam reunir Oriol Martorell i altres directors d'orquestra per conèixer les seves propostes, i amb un altre company, arquitecte com jo, vam elaborar la idea. No havia de ser un auditori sols, sinó tres sales d'audició, més un espai per al museu de la Música, i una altra per a l'Escola Superior de Música de Catalunya. I això és avui aquest equipament, un lloc ple de vida cultural, on es fa promoció musical i on la demanda creixent demostra que la seva construcció estava justificada i va ser un encert.”

CLAVEGUERAM

ALBERT SERRATOSA. “Miquel Roca em va proposar d'anar a la llista de CiU. Jo no tenia ganes de ficar-me en política. Però es tractava d'anar a les primers eleccions municipals de la democràcia, i ja vaig veure-ho d'una altra manera. Va donar la casualitat que en aquells moments Narcís Serra era el conseller de Política Territorial i Obres Públiques al govern de Tarradellas, i m'acabava d'oferir el càrrec de gerent de l'Institut Català del Sòl, que s'havia de crear. Total, que m'estava rumiant totes dues ofertes. Entretant em crida Serra al seu despatx per preguntar-me si ja ho havia decidit. I al cap de tres minuts d'entrevista, entra la secretària per comunicar-li que tenia una trucada de Miquel Roca. Jo em vaig aixecar com un llamp per marxar, perquè imaginava com aniria la

conversa. Però Serra em va dir: 'No te'n vagis'. I a Roca li va preguntar: "Miquel, què hem de fer amb Serratosa? Bé, ara ja se sap què se'n va fer. Em vaig presentar a la llista de CiU que encapçalava Xavier Millet, i vaig sortir elegit. Vaig ser regidor d'Obres Públiques i Patrimoni al primer govern de coalició [el Pacte de Progrés de PSC, PSUC, CiU i ERC]. La meua era la regidoria amb més diners i pressupost, cosa que li vaig agrair a l'alcalde Serra, per la confiança que em donava. Vam donar preferència al sistema de clavegueram. Barcelona encara s'inundava cada vegada que plovia, i sobretot a Poblenou, Ciutat Vella, Horta i Sants. Vam aconseguir que un alcalde es passegés per les clavegueres i entengués així la importància d'afrontar-ne la reparació.”

REGIDOR-DIPUTAT

JOSEP MARIA CULLEL. “Els meus encerts com a regidor, dius? El meu moment de glòria va ser quan com a tinent d'alcalde i diputat a Madrid vaig defensar en nom de Minoria Catalana, però també de Barcelona, el pacte de finançament dels ajuntaments. La llei d'hisendes locals que va eixugar els dèficits dels ajuntaments. Aquell dia l'únic regidor de l'Ajuntament que podia fer-ho a la tribuna del Congrés dels Diputats era jo. Hi ha una segona cosa que subratllo com a molt gratificant. L'actitud de dos regidors del PSUC, en Justinià Martínez i en Miquel Bonilla, que tot i que la seva ètica de les conviccions els tirava cap a baix, cap al carrer, on els seus companys de partit o sindicat es manifestaven, finalment van optar per l'ètica de la responsabilitat i es van quedar asseguts i al costat del govern de la ciutat, de què formaven part. I una tercera cosa, va, deixa'm dir-te-la: aprendre a negociar fins a les tantes de la nit. Gloriosa escola aquella en què aprenies a negociar en interminables debats que es perllongaven fins a altes hores de la matinada.”

SOLVÈNCIA

JOSEP BUENO. “Com a empresari d’acció i en actiu, m’interessava introduir criteris empresarials, i vaig organitzar el departament d’Hisenda i Patrimoni. Vaig fer una cosa curiosa: valorar els actius de la ciutat, una cosa que no s’havia fet mai, ni s’ha tornat a fer. Vam relacionar des dels monuments –Colom per exemple– fins als edificis de propietat municipal, i en vam sumar el valor. No recordo la xifra resultant, però era molt important. I no ho vaig fer per caprici, sinó per a saber el grau de solvència de l’Ajuntament. Quan vam haver de demanar un crèdit sindicat internacional, com a sortida per a afrontar la crisi de tresoreria que patíem, jo vaig presentar als directius del banc francès que va liderar l’operació aquells documents amb la valoració dels actius immobiliaris. I es van quedar molt impressionats. Aquesta dada no va ser determinant del tot per obtenir el crèdit, però va contribuir a aconseguir-ho.”

FUNCIONARIS

ANTONI COMAS. “Estic satisfet de l’ordre que vam imposar a la hisenda municipal. Després de molts esforços vam arribar a aclarir les coses, i exposar al govern central les peticions que havíem de fer. Perquè l’Ajuntament era al començament com la Generalitat, que pagava uns equipaments –hospitals, escoles, museus...– que en realitat corresponia pagar a l’Estat. No em cansaré mai de dir que els funcionaris ens van ajudar moltíssim, alguns van fer una gran tasca amb un gran esperit de servei. Jo em vaig fer un fart d’anar a les associacions de veïns a explicar que estàvem entrampats. Però, és clar, eren moments molt convulsos. Els líders anteriors estaven al govern municipal, i els nous es pensaven que es podien fer les mateixes reivindicacions. No havien entès que ara, en democràcia, les coses s’havien de fer de manera diferent.”

NEÒFITS

JOAN HORTALÀ. “Realment tots els que vam entrar a aquell primer Ajuntament érem neòfits, llevat de Maragall, que era funcionari. Vull dir que apreníem a mesura que anàvem fent, no es va produir cap relleu ni intercanvi de carteres ministerials. Allà anaves de nou completament, havies de parlar amb els funcionaris, amb la gent, i anar fent, veure els problemes i imaginar com es podria administrar, tot plegat amb un context de gran austeritat. A les reunions de l’equip de govern es parlava molt, eren trobades llargues i extenses, on cada neòfit explicava el que feia i on ja hi havia en Reverter, que era el cap de cerimònies. Ho feia amb molta gràcia.”

SERVEIS SOCIALS

FRANCESCA MASGORET. “T’he citat al centre de serveis socials Erasme de Janer perquè és al Raval i perquè és el primer que es va fer. Ara hi ha una xarxa a tots els districtes i a molts barris, però al començament era insòlit. La satisfacció d’haver estat regidora en aquells primers anys era comprovar l’entusiasme, l’alegria, la il·lusió que generava la inauguració d’un casal d’avis, d’un centre de serveis... Vaig ser regidora del Raval en els primers anys, quan els taxistes et preguntaven si estava segura de voler anar sola al carrer Sant Jeroni. Però els problemes es contraposaven a l’entusiasme de la gent. Un cop vam fer una campanya de neteja al cap de setmana, per escombrar i netejar els carrers, i els veïns hi participaven amb un gran entusiasme. Així durant els anys que vaig ser a l’Ajuntament (1979-1989) jo no vaig fer una gran cosa, sinó petits serveis de barri que em van donar moltes petites satisfaccions. De fet, crec que es pot generalitzar i dir que els dos primers mandats van ser els de la il·lusió. Després d’aquests anys inicials, la preparació dels

ELS ÈXITS

Jocs Olímpics van acaparar tota l'atenció i es va oblidar una mica la vida als barris; les coses quotidianes van quedar més apartades, tenien més dificultats.”

OPOSICIÓ

CARLES GÜELL DE SETMENAT. “Què vaig fer a l'oposició en aquell primer mandat? Doncs relativament poc, per diverses raons. Jo no estava habituat a fer aquella tasca, com ells tampoc estaven acostumats a governar. Érem tots aprenents. Per altra banda, vaig comprovar que ells feien coses sensates, perquè en aquell moment tothom estava molt il·lusionat –no era com ara, que un dia es diu una cosa i a l'endemà la contrària, només per guanyar tàcticament–. Aleshores miràvem de fer-ho bé entre tots, perquè la democràcia s'havia d'arrelar, i si no ho fèiem bé, la podíem vessar. L'alcalde Serra em consultava, perquè érem amics d'abans, del Cercle d'Economia, i encara que jo era a l'oposició, el tracte personal era bo. Cada un va fer el que s'havia de fer. La situació econòmica era molt precària. El meu problema és que no podia votar sempre a favor de les propostes del govern municipal. Perquè nosaltres, l'UCD, érem l'oposició. I mentre buscava arguments per oposar-me, finalment la solució era l'abstenció. Llevat d'alguna cosa puntual en què deia que no. I, paral·lelament, atès que el Govern central em va nomenar a la darrereria del 1979 president del Port de Barcelona i al mateix temps delegat especial al Consorci de la Zona Franca, doncs vaig poder fer coses per la ciutat des d'aquestes dues plataformes de poder. Quines, diu? Doncs, per exemple, com a cap de la Zona Franca vendre al Port 120 hectàrees d'uns terrenys estratègics, i com a cap del Port, acceptar comprar-los. I finalment aconseguir que la despesa la pagués íntegrament l'Estat.” •

ABANS DELS JOCS OLÍMPICS

CARLES GÜELL DE SETMENAT. “La nostra era una oposició constructiva. El 1981, quan Serra ens va demanar de recolzar la declaració de Barcelona demanant ser seu olímpica, no ens hi van poder negar. I va ser bonic que tots els grups plegats demanessin una cosa quinze anys abans que finalment es produís. Darrere hi havia el pacte de Serra i Samaranch. L'alcalde ja sabia que a causa de la rotació per continents a la cúpula del COI, Samaranch tenia opcions de ser president i aconseguir la designació de Barcelona per a seu olímpica.”

LLUÍS REVERTER. “Samaranch ve a veure l'alcalde i fan un dinar a l'ajuntament, i li proposa, ja que té ben bé tots els números per a ser president olímpic, i la il·lusió de la seva vida és fer uns Jocs Olímpics aquí, li proposa que Barcelona jugui a fons aquesta carta. Narcís li diu que sí des del primer moment, que absolutament sí. I llavors s'acorda amb Samaranch que tots els moviments que fem a partir d'ara en aquesta direcció ens els con-

sultarem i sempre es faran d'acord amb ell... I així es va fer. I això es fa públic durant la diada de les Forces Armades. L'any 1981, el darrer diumenge de maig, al Saló de Cent, quan Narcís demana al Rei i al president de Govern, que era Calvo Sotelo, permís per fer els JJOO. I a partir d'aquí comencem la carrera, a preparar la paperassa per a la nominació...”

JOSEP MARIA AINAUD. “La idea va ser de Samaranch, que ha tingut sempre un dels equips humans més competents. Ha demostrat ser una persona preparada com pocs. Amb una visió universal extraordinària i en molts casos amb més poder que el Papa. I a més ho va fer molt bé. També voldria recordar una persona que s'ha oblidat molt ràpid, en Rafel Vera, el cap de la Seguretat de l'Estat, el qual també va fer possible els Jocs a Barcelona. Mai no hi he estat d'acord en res, però sempre l'he valorat molt.”

MANDAT PASQUAL MARAGALL

**Els anys en què
Barcelona es
va obrir al mar
i va tocar el cel**

La memòria de la ciutat retindrà la celebració dels Jocs Olímpics de 1992 com l'esdeveniment central dels quasi 15 anys que Pasqual Maragall va estar al capdavant de l'alcaldia. Perquè, tot i que a la ciutat es van fer moltes altres coses i van succeir fets importantíssims, l'entusiasme pels Jocs Olímpics va ser tan gran, les seves imatges tan potents, i la complicitat –social, econòmica i política– que va crear, tan intensa, que hauran de passar molts anys i moltes èpoques per tornar a viure quelcom de semblant. És el que palesen les opinions de les exregidores i els exregidors que van viure en primera persona aquest període en què, a més dels anys olímpics (1986-92), la ciutat va recuperar per a usos públics edificis de gran valor patrimonial, va descentralitzar la gestió creant i dotant amb poder els districtes municipals, va dignificar el barri –“monumentalitzar la perifèria”–, va remodelar i dignificar els mercats i va millorar el transport públic, entre moltes altres coses.

Si el mandat de Narcís Serra va ser el de la recuperació i la il·lusió, el de Pasqual Maragall podria qualificar-se com el de les grans transformacions i l'autoestima desbordada. Barcelona va pujar tan alt, que després d'allò ja no podia sinó començar a baixar.

JOCS OLÍMPICS: MÉS COMPLICITAT QUE MAI

ENRIC TRUÑO. “Els Jocs Olímpics són fàcils d’explicar: Barcelona va esdevenir moderna i avançada. Vam entendre que teníem una oportunitat per fer ciutat, per recuperar els anys perduts, per equilibrar el territori, per obrir la ciutat al mar, per posar Barcelona en el mapa, per agafar una altra dinàmica, i a més a més vam tenir molt lideratge en el millor sentit de la paraula: la capacitat de donar contingut al projecte, i capacitat d’aportar molta gent, d’implicar-la. Això va ser molt potent. De fet, *El Periódico*, dos dies abans que ens donessin els Jocs, a l’octubre del 1986, va fer una enquesta on es veia que el 92% dels barcelonins estaven a favor del projecte. Hi ha hagut altres moments en què això no ha passat. Mira l’època del Fòrum. És a dir, la ciutat ‘no traga con todo’ ni de bon tros. En aquella època ens vam explicar molt i clarament. Va quedar clar que nosaltres no fèiem una ciutat per als Jocs, sinó que aprofitàvem els Jocs Olímpics per fer ciutat. Paral·lelament vam comprendre que havíem de ser lleials i agraïts amb el fenomen esportiu olímpic que ens permetia gaudir d’aquesta gran oportunitat. Perquè si l’organització dels Jocs hagués anat malament, la cosa se’ns hagués tirat a la cara negativament. Que si els Jocs representen el meu moment de glòria com a regidor? Hi ha més coses. Vaig gaudir molt el dia de juny de 1985, en què, amb el Saló de Cent de gom a gom, es va celebrar un consell plenari extraordinari dedicat a aprovar la política municipal juvenil, el Projecte Jove. I, evidentment, el dia més feliç sens dubte va ser el 25 de juliol de 1992, quan es van inaugurar els Jocs; va ser terriblement emocionant. Sentir Pasqual Maragall parlar en català per al món en el seu discurs inaugural, i totes les banderes –la de la ciutat, la de Catalunya, la d’Espanya i les de la resta del món– col·locades a l’entrada de

l’estadi... és un dels dies en què probablement la ciutat ha ocupat més àmpliament l’escenari mundial.”

ORIOL BOHIGAS. “Els JJ00 van ser una cosa d’una complexitat organitzativa molt forta, des del tema purament urbanístic, econòmic, d’organització dels jocs, de relació amb el COI, amb el govern de Madrid... Jo vaig participar en l’urbanístic, i, davant les propostes de fer les intervencions en llocs més allunyats i barats, nosaltres vam aconseguir imposar la nostra idea, que hi era contrària, és a dir, defensàvem que s’havia de fer en un lloc difícil i car, perquè era l’ocasió de resoldre un tema difícil i car, com era l’obertura de la ciutat al mar, que si no s’hagués fet aprofitant l’impuls dels Jocs, encara estaríem intentant-ho ara.”

JOAN TORRES. “Des del punt de vista de les emocions, el 25 de juliol de 1992 va ser un dia molt emocionant. I de les coses que em sento més satisfet és d’haver aconseguit en el termini de 24 hores –a partir d’una alegalitat, però també d’una gran complicitat política i cívica–, que abans dels Jocs Olímpics a Barcelona tothom circulés amb moto portant casc. Perquè la gent no ho sap, això, però a partir d’aquest canvi, que acabava amb una pràctica que cada any provocava un munt de morts, vam deixar de ser ciutat exportadora d’òrgans vitals per transformar-nos en ciutat importadora. Que per què dic alegalitat? Bé, ho vam fer d’una manera dràstica. Si circulaves amb casc, fos homologat o fos una boina, és igual, doncs cap problema. Però si anaves sense, lligàvem la moto amb cadenes i no la tornàvem fins que el propietari venia a recollir-la amb casc. Era una mesura estricta, però ho vam aconseguir dins de 24 hores, i ara som exemple de comportament cívic en aquest aspecte.”

ELS ÈXITS

CARME SAN MIGUEL. “Als Jocs vaig començar portant la planificació, i després tot l’equip olímpic, des de la selecció del personal, fins als uniformes... Va ser una gestió brutal. Imagina, era una empresa que va passar de tenir 900 treballadors al juny a 33.000 al desembre. Òbviament, sense contracte laboral, perquè la majoria eren voluntaris. Jo tota la vida havia treballat a l’Ajuntament com a funcionària. Va ser després de l’experiència com a gestora olímpica que un dia del 1995 Pasqual Maragall em va trucar i em va proposar d’anar a la llista electoral. La veritat és que em va espantar una mica. Li vaig dir: ‘Però si jo no sé parlar en públic’. I va respondre: ‘Tu en aquest tema no opines’. Més coses bones, dius? El Pacte per la Mobilitat, el vaig fer al segon mandat [1999-03], quan l’alcalde era ja Joan Clos. Va ser molt laboriós i difícil, però es va fer amb la intenció de pacificar el trànsit. També vaig gaudir molt d’alguns ambients del districte de l’Eixample, que, tot i haver-hi viscut sempre, desconeixia per complet. Aquest, amb més de 300 entitats, és un districte molt ric, plural i complex.”

SERVEIS SOCIALS EXEMPLARS

EULÀLIA VINTRÓ. “Jo em sento satisfeta d’haver deixat estructurats els serveis socials municipals. Aquesta era la meva aposta. Barcelona va liderar a Espanya la política social durant molts anys. És a dir, érem un referent. I durant molts anys vam presidir la comissió d’eurociutats de política social. La nostra opinió s’escoltava a Suècia. Les coses es van arribar a capgirar. Durant anys érem nosaltres qui anava a aquests països a aprendre. I al cap de deu anys al capdavant d’aquesta feina assoleixes tal grau de coneixement, d’innovació, de modificació, de correcció i de relació, que eren ells qui escoltavien les opinions de Barcelona. I no perquè ho digués jo, sinó

perquè aquí hi havia un gran capital humà, amb un personal molt competent, molt treballador i molt format. Per exemple, ens vam preocupar d’informatitzar tota la xarxa de serveis socials, i estic parlant de fa 12 anys, quan això no era una cosa senzilla. Algú va malpensar que era per controlar la gent, quan el que volíem era que els usuaris dels nostres serveis tinguessin una fitxa similar a les històries clíniques sanitàries. Unes històries socials. Però això requeria uns professionals, una formació i que es veiés com un mecanisme d’ajuda, no com un mecanisme de limitació.”

PROJECTE EDUCATIU DE CIUTAT

SARA BLASI. “Jo vaig entrar com a regidora de CiU el 1987, i el 1989 el Consell Executiu de la Generalitat em va nomenar delegada d’Ensenyament a Barcelona. I, és clar, vam poder col·laborar molt estretament en el tema de les escoles municipals. En aquests anys que feia de delegada i de regidora hi va haver el Projecte Educatiu de Ciutat, endegat i tirat endavant per Lali Vintró. Hi vaig col·laborar en la mesura que vaig poder. Perquè encara que a l’Ajuntament estava a l’oposició, a la Generalitat el bacallà el tallava jo, de manera que sempre vam tenir molt bona entesa.”

EULÀLIA VINTRÓ. “La segona cosa de què estic molt satisfeta, és haver fet el Projecte Educatiu de Ciutat, després copiat per moltes ciutats de Catalunya, però que va néixer a la regidoria d’Educació en l’últim mandat [1995-99]. Volíem explicar a la ciutadania –i crec que vam ser els primers a fer-ho– que l’educació és molt important, però que no solament és responsabilitat de l’escola, que els mestres ja no poden fer més del que fan, i que ha arribat l’hora que la societat hi col·labori en la formació dels nens. Puc ex-

INTEGRAR L'HOSPITALET

ORIOL BOHIGAS. “La Barcelona real és una altra, que no es pot conformar jurídicament pels alcaldes, que viuen com a reietons. La situació actual és un disbarat immens. Que l'Hospitalet sigui una ciutat independent és una cosa absurda -no vull dir que no pugui passar-, però hauria de passar amb un altre tipus d'organització administrativa. Jo crec que l'Hospitalet, Cornellà, Santa Coloma de Gramenet... aquest deu municipis que es toquen i que es confonen carrer amb carrer haurien de tenir una sola urbanització per a poder funcionar. S'ha de distingir entre l'anella de municipis immediats i l'anella gran. Sabadell o Terrassa poden ser àrea metropolitana de Barcelona perquè els sistemes de comunicació permeten viure en un lloc i treballar en un altre, però des del punt de vista físic i urbanístic no té res a veure el problema de l'Hospitalet amb el de Terrassa. El problema de l'Hospitalet és que és un barri, no cal discutir-ho, és que és Barcelona. Si el poder dels districtes fos superior, amb més autonomia política, l'Hospitalet podria ser un districte més de Barcelona, com l'Eixample o qualsevol altre.”

ALEXANDRE PEDRÓS. “Que si Barcelona hauria d'incorporar els municipis dels voltants? Sí, però no només Barcelona. Miri: l'any 1984 el Regne Unit va fer una refor-

ma dràstica dels governs locals. Ara, amb 60 milions d'habitants, hi ha cinc àrees metropolitanes i 311 municipis. A Espanya, amb menys població, hi tenim més de 8.000 municipis, i a Catalunya, 946. No té sentit. Imagini que a Espanya s'eliminessin set mil municipis, l'estalvi que suposaria. Perquè serien set mil alcaldes, no sé quants tinentes d'alcalde, no sé quants regidors, serveis personals, tropes auxiliars, sous, cotxes... No seria menys d'un bilió de pessetes. Però sobretot és un tema d'organitzar millor les coses; amb una base més ampla, s'evitarien tants casos de corrupció... Perquè està clar, això permetria més transparència. Però ningú no està interessat o considera que sigui convenient reduir el número d'ens municipals que hi ha ara. A Catalunya hi ha 1.870 unitats, entre organismes, patronats, corporacions locals, a part dels 946 municipis, els consells comarcals, entitats municipals, mancomunitats, les províncies i ara sembla que farem també vegueries. És un disbarat. Jo sóc a la comissió de govern de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, fiscalitzem els comptes dels ajuntaments, diguem-ho així. Anualment podem actuar sobre una quinzena, a tot estirar una vintena. És clar, a l'hora de triar ja agafem aquells que ens sembla que fan pitjor els deures. Però i el control sobre la resta?”

ELS ÈXITS

plicar-te un tercer èxit? Va ser el de creure en la participació. Quan vam trucar a la porta del nostre teixit associatiu amb una proposta sincera, assegurant-los que la seva opinió seria escoltada, la gent ens va respondre. Jo vaig crear el major nombre de consells de participació de la ciutat. Crec que aquí tinc una mica el rècord. Això sí, vaig complir les promeses. Els prometia que cada any coneixerien exactament quins eren els pressupostos per política social, sense trucs. I ho vaig fer. I la gent responia.”

CARTA MUNICIPAL (1995) DESENCALLADA

MIQUEL ROCA. “De què em sento orgullós? De la Carta Municipal, sens dubte. Estava molt encallada. Feia molts anys en Pasqual Maragall ho havia intentat, però mai hi havia hagut un clima prou adequat per fer-la. Entre Pasqual i jo es van crear unes complicitats en punts cabdals. Un d’ells va ser la Carta Municipal. Un altre, tot el que vam fer per a la reconstrucció de Sarajevo, om vam anar plegats en molts viatges. I de fet tot el que va representar la proximitat amb Barcelona. Repeteixo, és molt agradable *tocar* ciutat, *tocar* problemes reals. Era molt grat.”

CASA GOLFERICHS SALVADA

JOAQUIMA ALEMANY. “El més important que vam fer fou salvar la casa Golferichs, que Núñez i Navarro volia ensorrar per fer pisos. Era una petició de l’associació de veïns de Sant Antoni, els membres de la qual els tenia al meu despatx cada dia mentre vaig ser regidora de l’Eixample. Li vam comprar la casa a Núñez, ens va costar 90 milions de pessetes, que no era pas molt. En una nit vam estar a punt de perdre-la, perquè algú va intentar trencar-ho tot. Sort que vam aconseguir reconstruir-la i recuperar-la com a centre cultural per a la ciutat. En aquella època els veïns eren escoltats, tenien les portes de l’ajuntament

obertes, no com ara que, quan demanes res, ja et fan fora ràpid. La participació funcionava, però a poc a poc s’ha anat desmuntant, i ara amb això de l’AVE que passarà pel centre de la ciutat, no comprenc com es pot fer sense consultar abans amb la gent.”

HORTA-GUINARDÓ, MILLORES I ACCIDENT

ALBERT BATLLE. “En l’àmbit individual no destacaria cap moment de glòria de la meua època [1983-03], però en canvi sí que subratllaria com a èxit col·lectiu la gran transformació del districte Horta-Guinardó. On hi havia les barraques, ara trobes una part important del parc dels Tres Turons, el túnel de la Rovira no estava en funcionament, la rambla del Carmel no existia, tota l’organització de l’àrea olímpica tampoc no existia... i tot es va fer en aquells mandats.”

JAVIER BASSO. “Tuve varias intervenciones en el distrito de Horta, sobre todo cuando se hundió el túnel del metro [27/01/2005], porque aquello fue un mal momento para todos, y uno tiene que saberse poner en el sitio de los que están gobernando y preguntarse si no se hubiera hundido igual, caso de gobernar nosotros. Fue como con el petrolero *Prestige*, que tanto daño hizo al gobierno del PP. Pues igual, porque usted se guía por los técnicos. Y si éstos dicen ‘por aquí’, como usted no tiene ni idea de lo que se ha de hacer, pues les hace caso... Y si luego sale mal, resulta que es usted quien tiene la culpa y la responsabilidad; no ellos. En política esto es bastante duro.”

MERCATS RECUPERATS

CARME SERVITJE. “Jo sempre vaig tractar els mateixos temes: promoció econòmica, comerç, turisme i política social. Recordo amb molta satisfacció l’etapa a les Corts, perquè et permetia tenir més contacte amb les persones, i això

és molt gratificant. Del comerç, doncs recordo quan vam fer el projecte de recuperar els mercats, d'ajustar-los a les necessitats, tenir en compte els comerciants i les seves necessitats. Guardo molt bons records de totes les coses que vaig fer, que potser haurien pogut ser més, però vaig fer el que vaig poder.”

OPOSICIÓ DURA I MILLORA DEL TRANSPORT

JAUME ALSINA. “Nosaltres no vam manar mai, però la feina fiscalitzadora i d’oposició que vam fer va resultar molt gratificant. A qualsevol democràcia l’oposició és molt necessària. Jo recordo que vaig molestar una mica, i estic segur que hi ha persones que em recorden per això,

“EN AQUELLA ÈPOCA ELS VEÏNS EREN ESCOLTATS, TENIEN LES PORTES DE L’AJUNTAMENT OBERTES”

però el marcatge responsable de l’oposició és necessari. Amb l’equip de govern vam mantenir una distància. Cordial sempre, però distància. Jo era bastant dur, sobretot amb els temes de transport. Estic content d’haver participat en la integració tarifària per a aconseguir tenir el bitllet únic de transport. En això nosaltres vam donar tot el suport. També en la implantació del bus de barri. A Sant Genís dels Agudells vam fer un estudi tècnic per demostrar que aquests busos petits són rendibles. Em considero, modestament, un dels seus promotors; la meua teoria és que aquests busos petits havien d’alimentar la xarxa de metro. Em va quedar una assignatu-

ra pendent, i veig que ara, a la fi, es realitzarà, que és la implantació de la T-infant, és a dir, una targeta per a nens i joves, que trobo una mesura importantíssima, perquè és una manera d’educar el jovent en la utilització del transport públic.”

CIUTAT VELLA, DURA I FANTÀSTICA

JOAN FUSTER. “Els quatre anys que vaig estar a Ciutat Vella van ser fantàstics i al mateix temps molt durs. Era el moment de les grans operacions urbanístiques que es van executar. La major part de les expropiacions per a fer la rambla del Raval es van fer en aquells anys. I es va començar la remodelació de Santa Caterina. Aquí vam haver de canviar moltes coses, es van haver de generar molt recursos que no hi eren, que no estaven assegurats. La gestió va ser dura. Se’ns van enfonsar cases en algun moment, va ser tot molt delicat. També vam revisar la intervenció, això obria un carrer des de l’avinguda de la Catedral fins al que es diu *El forat de la vergonya*, a la continuació del carrer Jaume Giralt. Allà vam fer, amb una ajuda molt important de l’arquitecte Enric Miralles, una reconsideració del programa, que personalment crec que ha estat un encert. Gràcies a això hi ha una entrada on les perspectives medievals trencades es mantenen. I no només això, sinó que sempre es veu quelcom de vell, no únicament els edificis nous. Més coses? Estic molt orgullós d’una operació que es va fer en aquesta zona, a la plaça de Sant Agustí, on vam reconstruir una casa vella, demostrant que es pot fer una casa nova, però que sigui vella... i que vell i nou poden dialogar. És una intervenció exemplar, de la qual no s’ha parlat prou. No va ser un mèrit meu, sinó dels tècnics, de Enric Miralles i Pere Carrera, que van ser molt fins tècnicament.”

ELS ÈXITS

DECEPCIÓ POLÍTICA I MAI MÉS

ALEXANDRE PEDRÓS. “Jo vaig ser regidor només dos anys. Em vaig presentar el 1983, com a cap de llista, i vaig plegar el 1985, cansat pels disgustos interns que em va donar el partit. La Coalició Popular que es va presentar el 1979 va treure zero regidors. I jo en vaig treure sis. El que passa és que l’11 d’octubre de 1983 –aquesta és una data molt important per a mi–, jo ja estava a l’Ajuntament, en el moment que Joan Gaspart va renunciar a anar a les autonòmiques del 1984. Aleshores a mi m’ofereixen quedar-me al partit, i m’agafen en una situació personal molt delicada, perquè la meva dona s’estava morint, i jo tinc cinc filles que aleshores tenien entre u i set anys. I, és clar, abans que no sabés com evolucionaria la salut de la meva dona, jo no podia dir si acceptava o no acceptava, i aleshores es comença a dir que en Pedrós vol marxar a Convergència. A la política passen coses molt rares. I s’embussa el tema, i em disgusto, i plego de l’Ajuntament el 30 de setembre de 1985, me’n vaig a casa i no he tornat a la política activa mai més. Va ser una gran decepció personal. Com va ser l’experiència de regidor? Maca i divertida. Vam haver de resoldre temes financers de manera interessant, amb les batalles que teníem amb l’alcalde Pasqual Maragall i el regidor Joaquim de Nadal. Però vaja, en general satisfacció fins i tot en algun tema delicat que vam trobar, referent a la liquidació del deute de l’època porciolística.” •

EN-GRUNES

MÀFIA

JOSÉ CUERVO. “Per mirar de resoldre el problema de l’abocador del Garraf, que s’havia de tancar, jo arribo a parlar, sense saber-ho, amb els mafiosos que ara surten al llibre *Gomorra*. Tot i que el que em proposaven per Barcelona superava el que explica el llibre. Van venir a veure’m representants d’unes empreses italianes per proposar-me fer el mateix que a Nàpols, és a dir, que creméssim a Alemanya les escombraries que produeix Barcelona. Jo no m’ho podia creure. Però anava així. Els fems napolitans s’envien en tren a Alemanya mentre a la ciutat no s’acaba una incineradora que és en construcció des de fa dècades. La UE subvenciona la incineradora, i la solució provisional és cremar-ho fora mentre no s’acaba de construir. Els italians ens proposaven que Barcelona fes el mateix. Fer un contracte a una empresa d’ells per construir una incineradora nova i mentrestant demanar ajuts a Brussel·les per anar a cremar-les a Alemanya, on la consciència ecològica és tan gran, que tenen infraestructures per acabar amb les escombraries pròpies i alienes. Mentrestant els italians pessigaven comissions d’aquí i d’allà mentre promovien campanyes contra les incineradores i els abocadors, per justificar que es cremessin fora.”

MANDAT JOAN CLOS

**Final de cicle
i un Fòrum que
no es va saber
explicar bé**

ELS ÈXITS

Si els anys de l'alcalde Pasqual Maragall vénen marcats pels Jocs Olímpics, els de l'alcalde Joan Clos estan associats a la celebració del Fòrum Universal de les Cultures de l'any 2004. Un esdeveniment nou, proposat per Maragall, el balanç final del qual –tot i els beneficis urbanístics i d'equipaments que va deixar– no es pot comparar amb el dels Jocs. Durant els deu anys (1997-2007) que Clos va dirigir la ciutat –amb presidents conservadors als governs de l'Estat i de la Generalitat– es van impulsar les infraestructures i es va potenciar i modernitzar el transport públic, es va signar un pacte de tots els partits que va neutralitzar la instrumentalització política de la immigració, Barcelona Activa es va convertir en una agència de desenvolupament local; es van ampliar i millorar els serveis municipals, especialment el de neteja, i es va impulsar una ordenança cívica que no va tenir els efectes desitjats. Les exregidores i els exregidors que van servir a la ciutat en aquest període coincideixen a afirmar que no van saber explicar adequadament les seves idees i propòsits. La comunicació va fallar.

FÒRUM 2004, SÍ I NO

ENRIC TRUÑO. “Dec ser un dels pocs barcelonins que s’estimaven el Fòrum Universal de les Cultures 2004. Per què? Doncs perquè a Maragall se li va acudir sense saber ben bé què proposava. Després dels Jocs ell volia fixar una data amb la intenció de no parar, i que la ciutat sortís endavant, i va proposar de fer una Expo al 2004, quan ni tocava. Més improvisat no podia ser. ‘Doncs ens ho inventarem’, va dir, seguint l’estil maragallià! A mi em va nomenar com a primer comissionat de l’alcaldia per al Fòrum, i durant un any, aproximadament, amb un equip específic, vam estar pensant com fer-ho. I vam portar la proposta al plenari de l’Ajuntament, que la va aprovar per unanimitat, i el projecte va anar a les Corts –el que havia aprovat la Generalitat– i llavors a l’assemblea general de la Unesco, que també el va aprovar. I poc temps després vaig plegar de l’Ajuntament. M’estimo molt la idea. Jo crec que no va ser un fracàs, el que passa és que com havíem tingut tan d’èxit amb el Jocs Olímpics, això que era una cosa una mica per sota, ja no ens va semblar prou bona. Tampoc es va saber explicar bé. I li van imputar certes coses que no hi tenien res a veure; per exemple, que si era una operació especulativa, quan el Fòrum no va construir res, sinó que ha recuperat una part de la ciutat que era el seu traster, que ni l’ensenyava perquè feia vergonya, com la planta depuradora d’aigües residuals, que es va ajustar a les directrius de la Unió Europea. I aquest espai perdut a un racó de la ciutat, que és al front marítim, que és al costat de la Mina, que és al costat del riu Besòs, que era una claveguera i ara és un parc fluvial, doncs tot això s’aconsegueix recuperar i retornar a la ciutat. El Fòrum no va construir ni un sol habitatacle. Ara, no acabo d’entendre per què els meus companys de l’Ajuntament no van saber fer amb

orgull aquest debat. I tampoc no entenc per què després no es va comptar amb persones com l’antropòleg Manuel Delgado o el president de Justícia i Pau, Arcadi Oliveres, que participen en unes 10 o 12 reunions durant el procés de pensar el fòrum, i signen i els seus noms estan al document que presentem a la Unesco. El grup que va encapçalar l’organització es va tancar en si mateix... i després, a la part final, es va intentar redreçar-ho, però ja s’havia perdut molt el pols de la comunicació. Jo crec que els continguts eren bons, els debats tenien qualitat. Però malauradament el primer dia els mitjans, en comptes de prendre nota dels debats, ressaltaven que no es podien entrar entrepans... Per favor! Potser el lema ‘Canviarem el món’ va ser molt pretensió, és igual... L’oportunitat se’ns va escapar.”

JOSEP MARIA AINAUD. “A la ciutat s’han fet massa projectes ambiciosos una mica inútils, sense realitat. El Fòrum, per exemple. Jo no el critico: si no puc parlar bé d’una cosa, no en parlo. Però he d’explicar sincerament que em vaig negar a programar el Fòrum i a tenir-hi uns càrrecs que em van oferir. No hi vaig veure clar. Jo defenso les coses que entenc i m’agraden i veig clares; i el Fòrum ni el vaig entendre, ni em va agradar. Era un projecte inútil. He de reconèixer que la culpa no va ser de Joan Clos. Va ser una idea errònia d’un Maragall, que ja començava a no trobar-se bé.”

CARME SAN MIGUEL. “La meva crítica al Fòrum, en què vaig treballar durant tres mesos, va aparèixer perquè s’hi van fer massa coses. La gent no podia pair tot el que es feia. Era brutal. Era desbordant. No es va assolir la xifra de cinc milions de visitants que Joan Clos va preveure –es va passar d’optimista–, però sí els 2,5 mi-

lions que, comparats amb els que van anar a esdeveniments semblants, com l'Expo de Sevilla, doncs estava prou bé. Però, pel que sigui, es va voler dir que va ser un fracàs. Jo recordo haver anat a un debat sobre inseguretat en què es parlava de les bandes llatines, i he de dir que, quan aquestes bandes van aparèixer a Barcelona, nosaltres ja teníem suficient coneixement sobre com abordar-les i tractar-les gràcies a aquell debat. Ara s'han integrat socialment, com una associació més, i si això s'ha superat amb èxit ha estat gràcies al Fòrum.”

EUGENI FORRADELLAS. “Nosaltres teníem algunes reserves sobre la manera com s'estava desenvolupant, però un cop embarcats tampoc no podíem desmarcar-nos. Segurament es van cometre errors d'enfocament, perquè la idea no era tant dolenta, sinó la manera com es va explicar. Va ser un error cobrar entrada, limitant l'accés a la gent de la ciutat que tenia curiositat per veure què s'havia fet en aquella zona que ha superat el seu caràcter marginal i ha experimentat una gran transformació. Respecte als continguts, eren molt interessants, però no es van trobar els mecanismes de comunicació per atreure una ciutadania que expressa un distanciament envers els esdeveniments que tenen lloc a la ciutat. El Fòrum, més posteriorment l'enfonsament del Carmel, –un esdeveniment en què l'Ajuntament no té cap responsabilitat–, van crear una sensació de final d'etapa. Els barcelonins tenen un alt grau d'exigència, en tots els camps –serveis, neteja, il·luminació...– i aquestes coses no es toleren. Si tu viatges pel món i veus com funcionen les ciutats, dius: Quin nivell té Barcelona!. Però vist des d'aquí, l'exigència sempre és major.”

JOSÉ CUERVO. “Me siento también muy orgu-

lloso de la prorrogación de la incineradora, que está justo al lado de los yates de lujo que atracan en el puerto de Sant Adrià, y que son los únicos amarres que funcionan. Y de los hoteles de lujo que se han construido en aquella zona. Y del edificio corporativo de Telefónica en Barcelona. Y del centro de convenciones. Y del sistema que combina oficinas y viviendas. En la incineradora y en la depuradora nos la jugamos al apostar por poner unos filtros que no iban a molestar a nadie, y que si lo hacían iban a fastidiar por igual a los pobres que a los poderosos. El riesgo no era molestar a los de la Mina, claro, sino a los grandes inversores. Si llega a salir mal nos crucifican. Pero ahí está. Funcionando al 97% de su capacidad. El problema es que no supimos comunicarlo. Cometimos muchos errores. En política no se está para tener reconocimientos ni agradecimientos. Y después está lo del Carmel. Yo también viví lo de la aluminosis en el Turó de la Peira. En fin, que el año final del mandato fue para nosotros bastante amargo. Había que acabarlo con dignidad, y así lo hicimos. Pero éramos un equipo que nos teníamos que ir.”

BARCELONA ACTIVA, UN MOTOR

MARAVILLAS ROJO. “Del que em sento més orgullosa, col·lectivament, perquè no es una sensació individual, és la transformació que vam dur a terme a l'empresa municipal Barcelona Activa, la qual es va reconvertir en una agència de desenvolupament local. Aquells canvis realitzats deu anys després de la constitució de l'empresa van portar a multiplicar exponencialment les usuàries i els usuaris i també la tipologia d'activitats i projectes. Barcelona Activa és avui un motor d'ocupació, d'innovació de projectes, és un estímul per a la gent jove de la ciutat i a més a més és un referent interna-

cionalment conegut que ha contribuït a posar Barcelona en el mapa de la creació d'ocupació d'empreses. Estic contenta d'haver incorporat, més enllà de conceptes, serveis específics com el portal i el centre d'emprenedors, que és un referent d'innovació, haver multiplicat el viver d'empreses i haver aconseguit que sigui un espai de creació de qualitat, haver creat el Cibernarium com un punt per a l'alfabetització digital primer i després per a la capacitat digital. L'espai Porta22, un dels millors sistemes d'orientació professionals que hi ha a Europa, o Barcelona Emprèn, crec que són alguns dels referents que evidentment són palpables en els seus resultats i que demostren que a més de parlar és possible fer aquests serveis –amb rigor i amb molt risc– i obtenir resultats.

LIMPIEZA Y AMISTAD

JOSÉ CUERVO. “En 1999 me llamó Clos y me dijo que me quería en la lista. Y yo le dije que para lo que quisiera. Y me puso de encargado de la limpieza, los servicios municipales, que era lo que yo menos pensaba. Porque había que atajar al señor Madueño de *La Vanguardia* y a su equipo de fotógrafos guerrilleros dedicados a fotografiar todas las cagadas de perro y la mierda que, objetivamente, se acumulaba en las aceras. Sucedió que después de la crisis postolímpica habíamos hecho una reducción brutal de la plantilla de contrata. Y ¿qué ocurre luego? Pues que entramos en un ciclo de expansión, la ciudad empieza a crecer, los comercios y los negocios también, la gente se enriquece y se mete una mascota en casa, y crece la basura que generan unos y otros, hasta que el sistema entra en crisis antes de las elecciones. Clos tenía un problema y llamó a su amigo Cuervo para que se lo solucionara. Me dijo que me encargaría del medio ambiente, eso sí.

Total, que hubo que hacer una nueva contrata, cuadruplicar los recursos, introducir el reciclaje –que hasta entonces no se había abordado seriamente–, pelearse con algún restaurador importante del centro de la ciudad que no entendía que la basura no podía estar en el contenedor del paseo de Gràcia durante todo el día, que tenía que guardarla en casa y sacarla por la noche. En fin, tuvimos que ganar una durísima batalla, pero acabamos bastante bien, cambiamos el modelo, no arruinamos al Ayuntamiento y la batalla cívica del reciclaje se introdujo y se cumple razonablemente bien.”

“ME SIENTO ORGULLOSO DE LA DEPURADORA QUE ESTÁ AL LADO DE LOS YATES DE LUJO DE SANT ADRIÀ”

IMMIGRACIÓ, PROBLEMA I ESPERANÇA

NÚRIA CARRERA. “Vam fer el pacte per la immigració. No va ser fàcil, perquè eren els mesos posteriors al tancament d'immigrants a l'església del Pi [juny 2001], poc després de l'acampada a la plaça de Catalunya, de la pressió del PP que ens acusava de voler donar papers a tothom. Ara, sortosament, veiem la immigració d'una manera més normalitzada, com una altra manera de somriure, de tocar, de fer botigues, de fer comerç: és la barreja. Però aleshores aquesta percepció no hi era. En aquells temps encara no sabíem que les ciutats no tenen barreres. I si defensaves els valors positius de la immigració eres acusada de *bonisme*. Pen-

ELS ÈXITS

saven que defensàvem la idea dels *pobres ben-vinguts*, quan és al contrari. De pobres gens. En realitat són els innovadors dels seus països, els que han estat capaços de marxar i lluitar en cerca de noves situacions. Són els més valents. I al costat d'això també hi ha dificultats, i molta explotació. Així vam haver de debatre, junts, els avantatges i inconvenients de poder compartir una nova ciutat. I va ser una experiència única. Ara la situació ha canviat. La immigració s'ha de controlar, s'han de fitxar acords amb els països d'origen... però en aquell moment el pacte va servir per assentar els nous límits. Però sobretot el pacte per la immigració, signat per tots els partits, va servir per comprometre'ns a no instrumentalitzar els immigrants. L'alcalde Clos, que presidia la comissió del pacte va aconseguir el recolzament de tots els grups polítics, perquè la pressió era molt forta i segurament també perquè al capdavant del PP municipal hi havia en Santiago Fisas.”

FER CASAMENTS I DEFENSAR ELS ANIMALS

MAGDA ORANICH. “El meu èxit com a regidora? El que tinc és un gran record dels nombrosos casaments que vaig fer. Casar la gent, especialment les parelles homosexuals –jo he lluitat molt perquè se'n reconeguin els drets–, m'han produït una gran satisfacció i molts records emocionals. Vaig fer vora 500 bodes, hi havia dies que en feia deu. A mi no em tocava, perquè jo no era tinent d'alcalde, i només les feia quan me les demanaven, i he de dir que m'ho demanaven molt els companys de l'Ajuntament quan necessitaven que els substituís. Vaig col·laborar a aconseguir moltes altres coses. Un èxit va ser que Barcelona es declarés ciutat que no mata animals a la gossera –el primer que vaig aconseguir va ser que s'ampliessin els processos d'adopció d'animals

llevat de casos de malaltia greu o perillositat per a les persones–. I d'aquesta petita cosa em vaig sentir molt orgullosa, potser si jo no hagués estat a l'Ajuntament no s'hagués fet –penso. Ah, i també estic satisfeta de la declaració de Barcelona com a ciutat antitaurina, qüestió en què també vaig col·laborar.”

EN DEFENSA DE LA 'FIESTA'

JAVIER BASSO. “Yo tengo varios momentos de gloria. Uno de ellos es bastante impopular, pero que tocó a mí defenderlo: la Barcelona taurina. Claro, yo he pasado mucho tiempo fuera de Barcelona, en Madrid, en diferentes ambientes, y aunque a mí la verdad los toros ni me van ni me vienen, pues yo en este aspecto defendí el tema. Se hizo en el pleno una votación libre. Si éramos 40 en el consistorio, y nosotros [PP] éramos siete, 18 votos fueron a favor de los toros, o sea que dentro de los otros grupos había mucha gente partidaria... Yo lo hice porque nosotros estamos a favor de la fiesta, me documenté muy bien, pero eso no es contrario a que yo también esté en la protectora de animales. Hablé con periodistas, recorrí los mataderos, y vi que ahí sí se hace una verdadera bestialidad ¡Como los matan en los mataderos! Al menos en la plaza a veces indultan al animal...” •

CIU I BARCELONA

MIQUEL ROCA. “Que per què no hem aconseguit mai l’alcaldia de Barcelona? Perquè hi ha errors inicials que es paguen cars. El 1979 es va donar una imatge que Convergència no es prenia seriosament l’administració municipal, que hi havia fites com la Generalitat que per a un partit com el nostre eren més importants que el del govern de la capital. I aquesta imatge inicial va ser un error que hem pagat car, perquè, lògicament, vam deixar consagrar figures molt arrelades, com Narcís Serra i Pasqual Maragall, que es van identificar més amb la vida local que les nostres figures en aquell moment. Nosaltres érem, sens dubte, els millors representants de Catalunya a Madrid -amb independència del número de vots o diputats- i se’ns identificava com els millors per governar a Catalunya. En canvi la vida local va ser sempre una assignatura molt complicada per a Convergència. I fins i tot aquelles tesis que deien ‘ja és bo que l’Ajuntament tingui una opció política diferent a la del govern de la Generalitat’, eren coses que limitaven la nostra oportunitat política. Però amb el temps ho relativitzes tot. Jo vaig estar només quatre anys a l’Ajuntament i en tinc un record molt grat. Vam desencallar la Carta Municipal. En fi, que jo he tingut la satisfacció de fer la Constitució, l’Estatut, la Carta Municipal... ara només em falta, al-

gun dia, fer els estatuts de la comunitat de veïns de la casa on visc.”

JOSEP MARIA AINAUD. “Que per què els nacionalistes no han guanyat mai la batalla de Barcelona? Primer, perquè no s’han plantejat bé el govern d’una ciutat. Segon, perquè cada vegada han canviat de candidat. Això és un error total. Vull desitjar una gran sort a Xavier Trias, perquè és una persona que humanament i política mereix tot el reconeixement, i també perquè la voluntat de canvi es farà. Jo voldria entendre que la voluntat de canvi no vol dir la trencadissa, vol dir que aquelles coses que tu procures que vagin bé, les traspasses als altres, sigui qui sigui qui les proposi. Jo crec en la política de consens. Jo no sóc un polític, sóc una persona que serveix a un país. Tarradellas un cop em va dir: ‘Vostè, Ainaud no serà mai un bon polític; no té ni ambició, ni paciència’.”

JAUME ALSINA. “El nostre fracàs ha estat no haver guanyat les eleccions. No haver estat capaços de convèncer la gent. I mira que hem tingut gent valuosa, com l’Artur Mas. En Josep Maria Cullerell va estar a punt, però no vam saber convèncer prou la gent.”

**Els servidors de
la ciutat miren
cap endarrere
amb satisfacció**

ALBERT SERRATOSA

CiU 1979-1983

Enginyer de Camins, Canals i Ports, Albert Serratosa i Palet va entrar com a funcionari a l'Ajuntament el 1957, ha participat en el pla director de l'Àrea Metropolitana (1965) i ha ocupat la direcció del pla general metropolità, aprovat el 1976. Fou regidor per CiU al primer mandat democràtic (1979-1983).

- Serratosà a les I Jornadas del Transporte Integrado, celebrades el 21/XI/1972

- L'exregidor va voler fer-se fotografiar amb la ceràmica del Mirador de l'Alcalde de Montjuïc

ÀLBUM DE FOTOS

ANTONI COMAS

CiU 1979-1988

Antoni Comas i Balldellou és economista. Des del 1981 ha ocupat diversos càrrecs a Convergència Democràtica de Catalunya. Ha estat tinent d'alcalde i regidor. Diputat al Parlament de Catalunya, va ser també conseller de Benestar Social entre el 1988 i el 1999.

- A l'esquerra de Serra, durant l'homenatge als funcionaris d'Hisenda el 17/11/1981

- Antoni Comas va triar l'estàtua d'Antonio López, davant l'edifici neoclàssic de la casa Llotja

ÀLBUM DE FOTOS

CARLES GÜELL

UCD 1979-1983

Carles Güell de Sentmenat, empresari, besnet d'Eusebi Güell, va ser un dels fundadors del Cercle d'Economia (1958). El 1976 fundà el partit Centre Català. El 1979 es presentà a les eleccions municipals com a cap de llista d'Unió del Centre de Catalunya.

• Comiat de Carles Güell al Port. El representant d'UGT li lliura una placa. Juliol de 1985

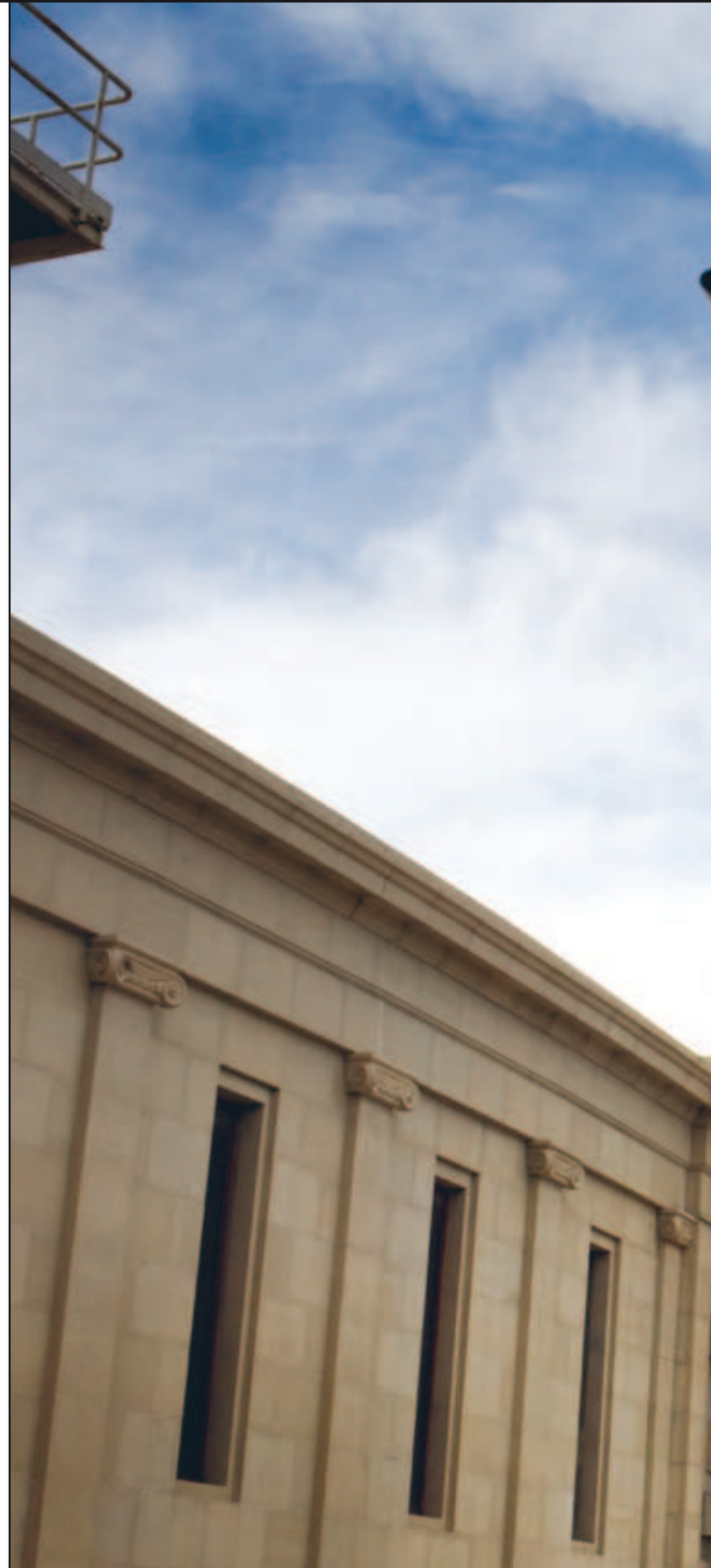
• Güell, a la sala de juntes de l'Autoritat Portuària, davant el retrat que li va fer Torrens Lladó

ÀLBUM DE FOTOS

ENRIC TRUÑO

PSC 1979-1998

Eric Truño i Lagares és enginyer químic. Ha estat regidor de Joventut, Esports –durant els Jocs Olímpics–, Ensenyament, Turisme i del districte Sants-Montjuic. Ha participat en l'elaboració de diferents plans estratègics de Barcelona, el darrer, el de Turisme.

- Juan Antonio Samaranch entrega a Truñó (11/VIII/1992) el collar de plata de l'Ordre Olímpica

- Truñó va voler fer-se fotografiar al costat del peveter de l'Estadi Olímpic Lluís Companys

ÀLBUM DE FOTOS

FRANCESCA MASGORET

PSC 1979-1989

Francesca Masgoret i Llardent té una llarga experiència com a especialista en serveis socials i ha publicat nombrosos treballs i entrevistes sobre aquests temes. Actualment és vocal de l'Institut de Treball Social i de Serveis Socials (Intress).

• Al seu despatx de regidora a l'Ajuntament de Barcelona, durant una entrevista de feina

• Francesca Masgoret, al centre de serveis socials Erasme de Janer, que va posar en marxa

ÀLBUM DE FOTOS

GERMÀ VIDAL

PSC 1979-1987

Germà Vidal i Rebull, graduat a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, és doctor en Arquitectura. La seva tesi de doctorat, del 1968, ja mostrava la seva vocació ciutadana: *Instal·lacions i serveis a la zona universitària de Pedralbes*.

- Darrere de Maragall –al fons, amb barba– durant els Tres Tombs, a Sant Andreu, el 1990

- Germà Vidal ha triat fer-se fotografiar a l'Auditori, equipament a què se sent molt vinculat

ÀLBUM DE FOTOS

JOAN HORTALÀ

ERC 1979-1980

Joan Hortalà i Arau és llicenciat en Dret i doctor en Ciències Econòmiques. Actualment presideix la Borsa de Barcelona. Va ser regidor només durant un any. El 1980 va entrar al Parlament i el 1984 fou nomenat pel president Pujol conseller d'Indústria.

- Fotografiat als anys 80, al passeig de Gràcia, molt prop de l'actual Borsa de Barcelona

- Hortalà va triar la font de Josep Campeny (1911) *El nen i la granota*, a Diagonal amb Còrsega

ÀLBUM DE FOTOS

JOSEP BUENO

CiU 1980-1991

Josep Bueno i Escalero, advocat, empresari, apassionat per la història de Barcelona i molt especialment per la seva arqueologia, va militar a l'Esquerra Democràtica de Catalunya fundada per Ramon Trias Fargas. Abans de les primers eleccions va destacar com a dirigent del fons d'inversió immobiliària Fopisa.

- Fotografia d'estudi de Josep Bueno, utilitzada per a la campanya electoral municipal (1983)

- Bueno, davant les columnes del temple d'August, a la seu del Centre Excursionista de Catalunya

JOSEP MARIA CULLELL

CiU 1979-1980 i 1987-1993

Josep Maria Cullell i Nadal és economista. Va ser un dels fundadors de Convergència Democràtica de Catalunya. El 1979 va ser diputat al Congrés i regidor i tinent d'alcalde de Barcelona. El 1980 va ser diputat al Parlament. Tornà a l'Ajuntament el 1987. Va ser conseller d'Economia i de Política Territorial, càrrec del qual va dimitir el 1994.

- L'alcalde Serra, el ministre García Añoveros, Maragall, Abad i Cullell (13/X/1979)

- Cullell va triar fer-se fotografiar al Saló de la Reina Regent, on se celebren els plens municipals

ÀLBUM DE FOTOS

• Reverter, al vestíbul de l'Ajuntament, amb els *Tres gitanets* de Joan Rebull (al fons)

• Lluís Reverter s'adreça al públic en un acte celebrat al Saló de Cent (21/III/1982)

LLUÍS REVERTER

PSC 1979-1983

El 1974 Lluís Reverter i Gelabert era adroguer a Sarrià i militava al moviment veïnal. El 1979 entrà a l'Ajuntament. El 1983 marxa amb Narcís Serra al ministeri de Defensa, i s'hi està vuit anys. Fins al 1993 va ser secretari general de la Presidència del Govern espanyol. Des d'aleshores és secretari general de la Fundació La Caixa.

ÀLBUM DE FOTOS

MIQUEL BONILLA

PSUC-ICV 1979-1982

Miquel Bonilla i Ruiz va néixer a Còrdova. Va ser cofundador de Comissions Obreres a TMB, on treballava de conductor quan va entrar a l'Ajuntament alhora amb Justiniano Martínez, líder sindical de la construcció. Actualment és el director de l'Institut Català del Sòl de la Generalitat.

- Bonilla i Soler Sabarís conviden Tarradellas a la constitució del primer Ajuntament (19/IV/1979)

- Miquel Bonilla, a la plaça de Falset, epicentre del novíssim barri de la Marina del Prat Vermell

ÀLBUM DE FOTOS

ALBERT BATLLE

PSC 1983-2003

Albert Batlle i Bastardas, advocat, ha estat regidor durant 20 anys. El 1983 va ser nomenat regidor del districte d'Horta-Guinardó. Va ser responsable de Descentralització, regidor de Relacions Ciutadanes i d'Esports. Des del 2003 és secretari de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia de la Generalitat.

• Albert Batlle,
amb el poeta
Rafael Alberti
durant l'acte del
dia d'Andalusia
(3/III/1990)

• Batlle va triar
per a la foto el
pont de Mühl-
berg, al Carmel,
districte d'Horta-
Guinardó

ÀLBUM DE FOTOS

ALEXANDRE PEDRÓS

PP 1983-1985

Alexandre Pedrós i Abelló és doctor en Ciències Econòmiques i catedràtic d'Economia Aplicada de la UB. Va ser delegat dels serveis d'Hisenda de l'Ajuntament (1973-75); diputat i portaveu del Grup Centrista (1980-1984); regidor i portaveu del PP a l'Ajuntament (1983-85). Des del 2004 és síndic de la Sindicatura de Comptes de Catalunya.

- Alexandre Pedrós conversa amb l'alcalde Maragall en un despatx (abril del 1983)

- Pedrós va triar el peix de Frank Ghery, a la Vila Olímpica, situat al costat del seu despatx de síndic

ÀLBUM DE FOTOS

• A la Via Favència, sobre la llosa que cobreix la ronda de Dalt i impideix la divisió de Nou Barris

• Eulàlia Vintró intervé al congrés Projecte Educatiu de Ciutat, celebrat al maig del 1999

EULALIA VINTRÓ

PSUC-ICV 1983-1999

Eulàlia Vintró i Castells és catedràtica de Filologia Grega a la Univesitat de Barcelona. Ha estat diputada a les Corts (1979) i al Parlament de Catalunya (1984). El 1983 va entrar a l'Ajuntament. Ha estat regidora d'Ensenyament i tinent d'alcalde de Cultura i Joventut i de Benestar Social. El 1999 va decidir no presentar-se.

ÀLBUM DE FOTOS

- Torres, al seu despatx de Ferrocarrils de la Generalitat, a la nova seu construïda a Sarrià

- Maragall presenta Joan Torres a Felipe González a la Fira, al desembre del 1994

JOAN TORRES

PSC 1983-1995

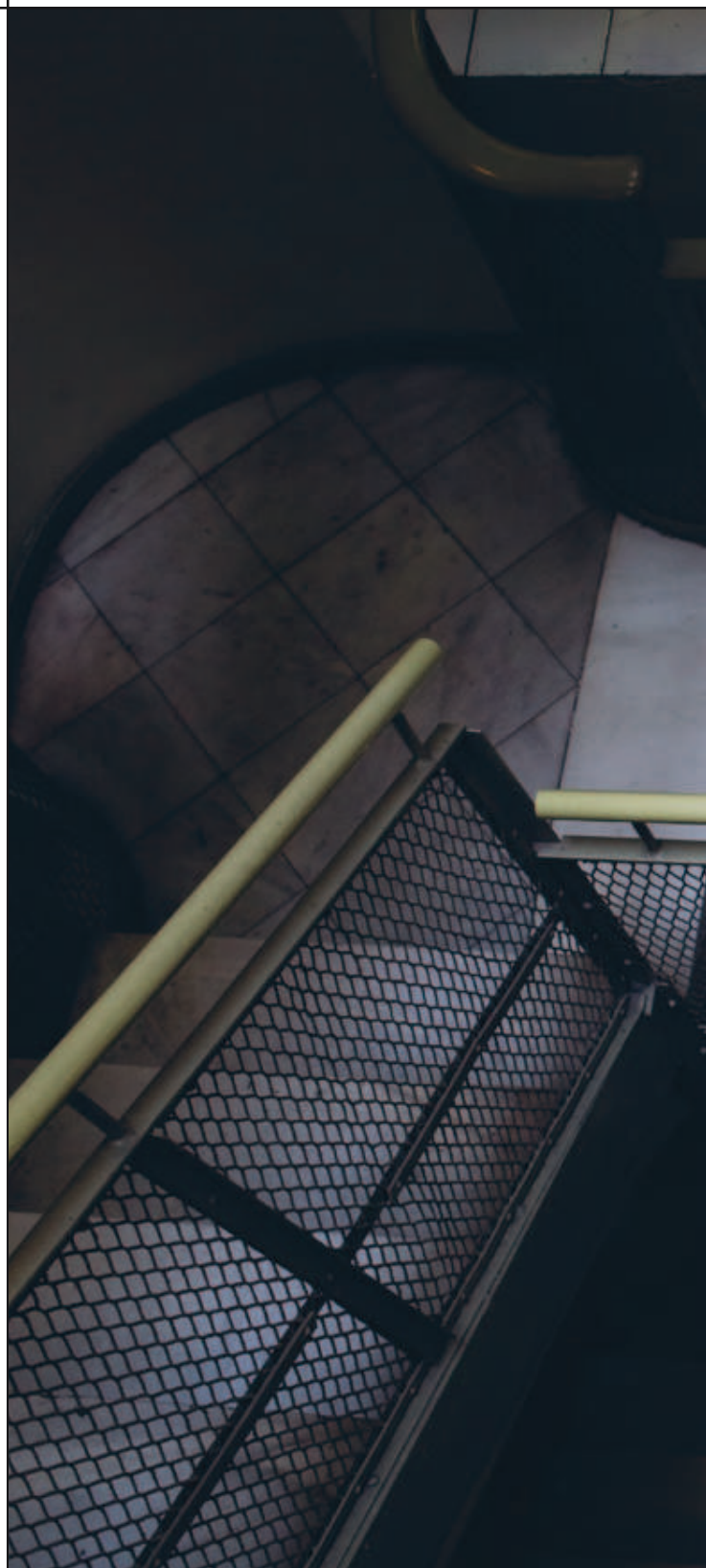
Joan Torres i Carol, enginyer industrial, ha fet la carrera política i professional en el món de la mobilitat. Va ser tinent d'alcalde de Via Pública (1983-95), president de l'Entitat Metropolitana del Transport (1990-95). Actualment és el president del consell d'administració de Ferrocarrils de la Generalitat i de l'Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya.

JOAQUIMA ALEMANY

CiU 1983-1987

Joaquima Alemany i Roca és advocada. A més de regidora, ha estat senadora per Barcelona (1989) i diputada a les Corts (1993) i al Parlament de Catalunya (1999-2003). Va ser directora general i presidenta de l'Institut Català de la Dona. Des del 1999 presideix l'associació Dones per la Llibertat.

• Alemany saluda el president Pujol el dia de la designació per a regidora (24/V/1983)

• L'exregidora de l'Eixample va triar per la foto aquest interior del centre cívic Casa Elizalde

ÀLBUM DE FOTOS

• Defensor i promotor del transport col·lectiu, Alsina va voler fer-se fotografiar dins d'un taxi

• Alsina saluda la reina Isabel II d'Anglaterra durant la seva visita a la ciutat (20/X/1988)

JAUME ALSINA

CiU 1987-1991

Jaume Alsina i Oliva és un entusiasta del transport públic i un empresari de soca-rel. Com a regidor va ocupar-se de la millora del transport, tot fent una oposició molt estricta. Com a empresari és, juntament amb el seu germà Josep, el conseller delegat de l'empresa líder a Espanya en encofrats.

TAXI 1
Àrea metropolitana de Barcelona
Entitat del transport

ÀLBUM DE FOTOS

JOAN FUSTER

PSC 1989-1999

Joan Fuster i Sobrepere és llicenciat en Filosofia i Lletres per la UAB i doctor en Història per la Pompeu Fabra. És autor de nombrosos treballs històrics sobre la ciutat, i ha dirigit la revista d'història *L'Avenç*. Durant 10 anys va ser regidor i diputat provincial. Va assumir responsabilitats en les àrees de Cultura i Educació a la Ciutat Vella.

- Perfil del regidor Fuster i de l'alcalde Clos al passeig Marítim de la Barceloneta, l'any 1998

- Fuster va triar per a la foto el carrer d'Allada-Vermell i l'espai escènic Joan Brossa

ÀLBUM DE FOTOS

JOSEP MARIA AINAUD

CiU 1987-1991

Josep Maria Ainaud de Lasarte és advocat, fundador del Grup d'Advocats Demòcrates. Amic i conseller de Jordi Pujol en temes de cultura, es va afiliar a CDC el 1976. Ha estat diputat al Parlament (1980-1984) i regidor. La seva obra literària gira entorn de personatges emblemàtics del catalanisme.

- Josep Maria Ainaud, Pasqual Maragall i Josep Maria Serra Martí a la inauguració d'una plaça

- Ainaud va triar fer-se la foto a la Sagrada Família, la plaça que és més a prop de casa seva

ÀLBUM DE FOTOS

• Sara Blasi va triar per a la foto el càlid ambient d'una aula del CEIP Escola Dovella

• Amb altres membres del govern municipal, durant una visita en autocar (12/II/1991)

SARA BLASI

CiU 1987-1994

Sara Maria Blasi i Gutiérrez és pedagoga. Ha exercit diversos càrrecs directius com a inspectora d'educació del Departament d'Ensenyament de la Generalitat. Ha presidit el Consell Escolar de Catalunya en el període 2000-2004. A la foto, amb els regidors Lluís Armet (centre) i Xavier Valls (dreta).

JAUME SOLER

ÀLBUM DE FOTOS

• Des del seu estudi a la plaça Reial, Bohigues veu i sent el batec humà al cor de la ciutat

• Bohigas (1992) amb l'escultura de Miró *Noia evadint-se*, fotografiat per Toni Bernad

ORIO BOHIGAS

PSC 1991-1994

Oriol Bohigas i Guardiola és, des del 2007, president de l'Ateneu Barcelonès. Va ser delegat d'Urbanisme de l'Ajuntament (1980-84), conseller urbanístic per a les obres olímpiques i regidor de Cultura (1991-94).

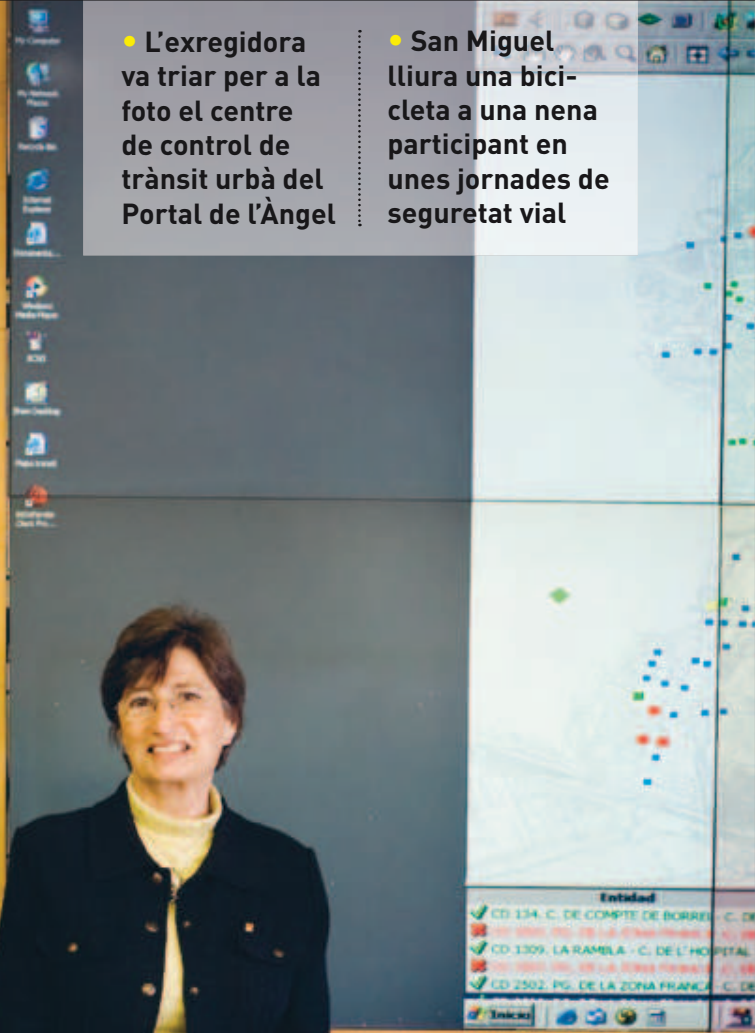
TONI BERNAD

ÀLBUM DE FOTOS

• L'exregidora va triar per a la foto el centre de control de trànsit urbà del Portal de l'Àngel

• San Miguel lliura una bicicleta a una nena participant en unes jornades de seguretat vial

Entidad	
CD 134. C. DE COMTE DE BORRELL - C. DE...	
CD 1309. LA RAMBLA - C. DE L'HOSPITAL	
CD 2502. PG. DE LA ZONA FRANCA	

CARMEN SAN MIGUEL

PSC 1995-2003

Carmen San Miguel i Ruibal és la delegada del Govern de la Generalitat a Barcelona. A l'Ajuntament va dirigir el servei d'Informàtica (1986) i la divisió de Planificació i Control del COOB 92. Ha estat gerent de l'àmbit de Via Pública (1993) i regidora presidenta de la Comissió de Mobilitat (1995-2003).

ÀLBUM DE FOTOS

MARIA DEL CARME SERVITJE

CiU 1995-2003

Maria del Carme Servitje i Mauri pren el pols de la ciutat cada dia des de la seva freqüentada botiga. Durant dos mandats va ser a l'Ajuntament, i entre el 1984 i el 1992 va ser diputada al Parlament de Catalunya. És presidenta d'honor de l'Asociación Iberoamericana de Mujeres Empresarias.

- Servitje oficial de la cerimònia de casament d'una parella a les Corts, un dissabte de l'any 1996

- A Can Mauri, la seva pastisseria de la rambla Catalunya, una institució privada a Barcelona

ÀLBUM DE FOTOS

EUGENI FORRADELLAS

ICV 1995-2007

Eugeni Forradellas i Bombardó ha estat regidor durant tres mandats, incloent-hi vuit anys com a regidor i president del districte de Sant Andreu. També va presidir el Patronat Municipal de l'Habitatge. Al seu discurs de comiat Forradellas va reivindicar el valor de la l'activitat política i la feina dels polítics.

• Inauguració de pisos de lloguer per a joves a les vores del cinturó (districte de Sant Andreu, 1999)

• Al PMH, Forradellas va impulsar la renovació del barri del Bon Pastor (a la foto)

MARAVILLAS ROJO

PSC 1995-2007

Maravillas Rojo i Torrecilla és secretària general d'ocupació del ministeri de Treball. Llicenciada en Ciències Polítiques i Econòmiques, ha estat regidora i tinent d'alcalde, responsable de Promoció Econòmica, Comerç, Turisme i Innovació, i presidenta de Barcelona Activa.

LAURA LLACH

	Montréal
	Ottawa
Toronto	Boston
Detroit	New York
	Washington
Denver	
St. Louis	
Boston	Atlanta
rey	Miami
F	La Habana
San José	
Panamá	
	Caracas
	Medellín
Quito	Bogotà
Lima	Reci
	Brasilia
	La Paz

Barcelona Ciutat

Emprenedora

- Al vestíbul de Barcelona Activa, l'agència de desenvolupament local que va presidir

- Mavi intervé al ple durant el comiat dels regidors del mandat 2003-2007 (13/VI/2007)

ÀLBUM DE FOTOS

MIQUEL ROCA

CiU 1995-1999

Miquel Roca i Junyent va començar a fer política al FOC, amb Maragall i Serra. Va ser secretari general adjunt de CDC (1974-79), diputat a les Corts (1977-1995), candidat a president del govern espanyol (1986) i regidor (1995-1999). Des del 1996 mena un dels despatxos d'avocats més importants.

- Amb Guardiola, a la plaça de Sant Jaume, durant l'ofertament de la Copa del Rei (29/VI/1997)

- Roca no va haver de sortir de casa per fer-se fotografiar en un indret ben barceloní

ÀLBUM DE FOTOS

• José Cuervo va voler fer-se la foto al Parc de Recerca Biomèdica i l'hospital del Mar

• Inauguració del congrés internacional de Ciències Farmacèutiques, celebrat l'any 2000

JOSÉ CUERVO

PSC 1999-2007

José Ignacio Cuervo Argudín és delegat del Govern de la Generalitat a Madrid. Abans havia estat primer tinent d'alcalde i portaveu del govern municipal. Ha estat director de serveis de Salut Pública (1983-98), regidor de Nou Barris i president de la Comissió de Serveis Urbans i Manteniment.

MAGDA ORANICH

CiU 1999-2007

Magda Oranich i Solagran forma part de la junta directiva del FC Barcelona. Detinguda per participar a l'Assemblea de Catalunya, durant el franquisme va defensar presos polítics. Milità a Nacionalistes d'Esquerra. Fou diputada al Parlament (1992). És militant antitaurina i presideix la comissió del Col·legi d'Advocats que defensa els animals.

• Al consell plenari durant l'acte de comiat dels regidors del mandat 2003-07 (13/VI/2007)

• Oranich, síndica dels socis i sòcies del Barça, es va fotografiar a la botiga de samarretes

ÀLBUM DE FOTOS

JAVIER BASSO

PP 2003-2007

Javier Basso Roviralta és net de Teodor Roviralta, un dels prohoms de la ciutat que, juntament amb el doctor Salvador Andreu i d'altres, van urbanitzar el Tibidabo. En acabar el seu període com a regidor, tothom va agrair-li el seu comportament cavalleresc.

- Javier Basso intervé al consell plenari durant el debat sobre les curses de braus a la ciutat (2004)

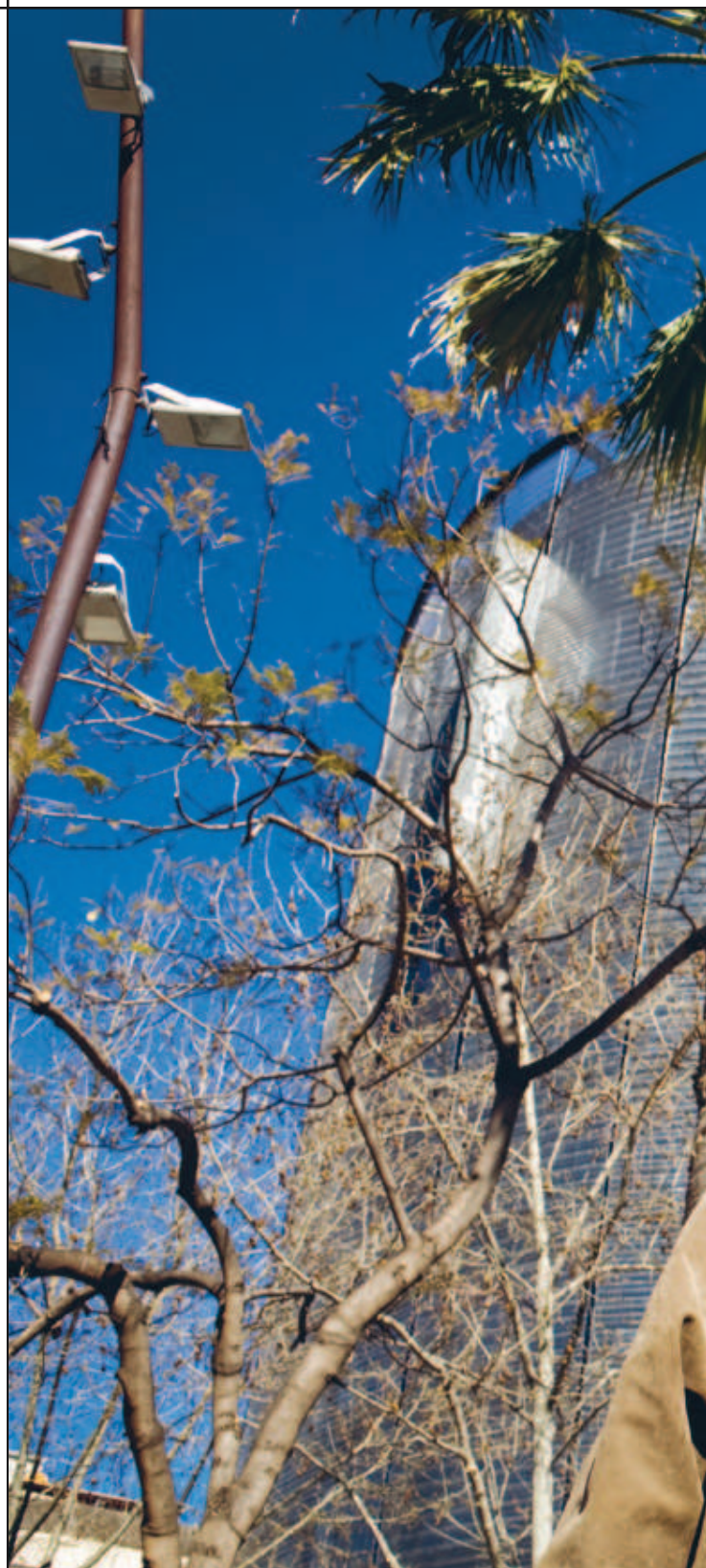
- A un dels salons del Círculo Ecuéstre, situat al palauet modernista de Balmes-Diagonal

ÀLBUM DE FOTOS

NÚRIA CARRERA

PSC 1999-2006

Núria Carrera i Comes és la directora de Responsabilitat Social Corporativa a la Creu Roja de Catalunya. Segona a la llista electoral, va ser ser cinquena tinent d'alcalde i responsable de Benestar Social (1999-03) i regidora de l'àrea d'Immigració (2003-06).

- Com a responsable d'immigració, Carrera va participar a la festa de l'Any Nou xinès (2004)

- Impulsora del pacte per la immigració, Núria Carrera va triar el Raval i els seus veïns

**Frustracions
petites i records
dolents que el
temps esborra**

ELS FRACASSOS

Tornem a citar Wordsworth: “(...) Malgrat que res pugui ja retornar-nos les hores de l’esplendor a l’herba, / de la llum a les flors, / no hem d’afligir-nos, / perquè la bellesa persisteix en el record”. A la memòria dels nostres entrevistats persisteix la bellesa dels records viscuts a l’ajuntament, més que no pas els mals moments o els fracassos de la seva gestió. Algú diu que és degut a un xip personal que esborra del seu cervell les imatges no desitjades. Un altre explica una pèrdua greu amb final feliç. Però no minimitzem els actes de contrició. Els que es penedeixen d’alguna cosa s’expliquen amb precisió de confessionari. Hi ha qui dispara al cor de la ciutat dissenyada. Un altre passa comptes amb la maquinària partidista. Els creients es declaren pecadors. Un aprenent, bocamoll. Un conservador, progressista. I tres entrevistats, expressant el sentiment comú, al·ludeixen al fracàs amb majúscules. La mort.

DEL SEMINARI AL LICEU

LLUÍS REVERTER. “Home, segur que ens vam equivocar en algunes coses. Deixa'm pensar... Hi ha coses que no vam tenir temps de fer. Per exemple el projecte Del Seminari al Liceu, un dels programes més emblemàtics de l'època d'en Serra. Ha tardat trenta anys a fer-se, i encara queden coses pendents.”

COMPTES CONFUSOS

JOSEP BUENO. “Ens vam equivocar, és clar, els polítics som humans, però no recordo errors molt greus. De fet, errors greus no en va cometre cap grup. Una mica d'autocrítica, diu? És que parlem de coses que van succeir fa molts anys. Potser hauríem d'haver tingut una estructura de comptes molt més clara. I després dels anys passats a l'hisenda municipal la veritat és que no ho vam aconseguir. Recordo, més que com a defecte, per mi, com a millora, que l'Ajuntament no utilitzava un banc sol -el Sindicato de Banqueros, del carrer Ferran- per pagar i cobrar dels contribuents, sinó que es podia fer al que els ciutadans triessin o els fos més còmode.”

CAP FRACÀS

MIQUEL BONILLA. “No vull pecar d'immodest, però és que no vam tenir temps de percebre cap fracàs, de veure l'evolució de la quantitat de coses que vam posar en marxa i assabentar-nos si van acabar bé o malament. He d'insistir en la idea que durant la meva etapa com a regidor no tinc cap mal record que pugui identificar com a fracàs personal o polític.”

JUGADA POLÍTICA

ALBERT SERRATOSA. “A més del clavegueram, jo volia fer moltes altres coses que en aquells moments faltaven. Però em feien una jugada política que vaig descobrir quan ja vaig marxar, i

és que m'adjudicaven un pressupost per complir el programa, però després sempre hi havia un error i els diners no arribaven.”

UN TALÓ PERDUT

JOSEP MARIA CULLELL. “Aquells primers anys eren dramàtics des del punt de vista econòmic. Com ja se sap, havíem d'anar a buscar el taló al ministeri d'Hisenda per poder pagar les nòmines. Jo era tinent d'alcalde a l'Ajuntament i diputat a Madrid, així que un dia vaig anar al ministeri, vaig agafar el taló, i me'n vaig anar al Congrés. No era un taló petit, com pots imaginar. De mil i escaig milions de pessetes. Ara que saps la quantitat ja pots imaginar com se'm va quedar la pell quan vaig buscar el taló a la meva cartera, per tenir la seguretat que el tenia, i resulta que no hi era. Em volia morir. Vaig regirar tots els papers i carpetes que portava a sobre, vaig cridar els companys d'escó, estava a punt de tenir un infart... quan el vam trobar per terra, a sota d'un seient, es veu que em va caure...”

CÒMPLICES

JOAN HORTALÀ. “Jo vaig durar tan poc [abril 1979-maig 1980] que no vaig tenir cap sensació de fracàs. Potser sí que, amb només dos regidors d'ERC, ens vàiem una mica petits davant dels altres grups polítics. Però tot i així teníem molta complicitat, perquè bona part dels regidors de tots els partits proveníem de la facultat d'Econòmiques.”

PROGRESSISTA

CARLES GÜELL. “Un fracàs que no he expressat públicament fins ara, 30 anys després, és que no m'incloguessin en aquell acord de govern inicial que van batejar com a pacte de progrés. Vaja, que em declararessin oficialment no

ELS FRACASSOS

progressista. Vostè dirà, amb raó, que és una broma. Però li sóc sincer. No em va agradar.”

PECADOR

ANTONI COMAS. “Em penedeixo –i tot i que vaig demanar disculpes al seu moment, torno a dir-ho ara – d’haver fet dues crítiques sobre uns fets que no es van produir, que no eren tota la veritat. Em penedeixo de no haver estat més curós, de no haver analitzat les coses més a fons. Tot i que sempre vaig tenir cura de fer bé d’oposició, i de fer-la tan dura com semblés que s’havia de fer, aquell cop no la vaig encertar. Vaig demanar perdó al ple. Els que som creients som pecadors, ja ho sé, però quan falles des del punt de vista ètic sap molt greu. Que a mi també em van

ANTONI COMAS: “ELS CREIENTS SOM PECADORS; PERÒ QUAN FALLES ÈTICAMENT SAP MOLT GREU”

atacar quan era conseller denunciant que jo regalava talons als barris? Bé, això ja està oblidat. El que més m’atacava, en Josep Maria Sala, va tenir després els problemes que va tenir. Va ser molt injust el que li va passar. Que per què va ser injust? Home, perquè Sala va ser un beneit, ell es va trobar... no es va beneficiar gens en l’àmbit personal del que feia. Sap què? Sala va escriure un diari de presó mentre va ser a Can Briens, que després va publicar amb el títol *Escrito en la cárcel*, en el qual em dedica dues pàgines. Va ser molt generós amb mi, i de resultes d’això ara som molt amics.” [Josep Maria Sala

va ser condemnat el 1997 pel Tribunal Suprem per l’anomenat cas Filesa, sobre finançament irregular del PSOE. El 2001 el Tribunal Constitucional va anul·lar la sentència.]

DONES MALTRACTADES

FRANCESCA MASGORET. “Un fracàs –i una decepció – va ser haver de fer entendre als meus companys la diferència que hi havia entre assistència i serveis socials, entre caritat i justícia. Es veu que la gent tan d’esquerres que havien entrat a l’Ajuntament tenien mares de l’Acció Catòlica. Quan vam inaugurar el primer centre de dia, al carrer Erasme de Janer, vam agrupar tots els serveis d’ajuda a les famílies, als nens, als avis... que fins aleshores estaven dispersos pel barri. Un dels serveis que vam portar era el centre d’informació i atenció a les dones en situació de maltractament, que, per cert, va ser el primer d’aquestes característiques que es va fer a Espanya. El dia de la inauguració, tant els regidors com els periodistes –també l’alcalde– van fer brometes sobre quan faríem un centre pels homes maltractats. Ara que coneixem les xifres de dones assassinades i maltractades veiem com eren de desencertats aquells comentaris. Un altre fracàs –decepció– va ser haver d’amagar aquests serveis –les cases d’acolliment de dones maltractades –, per temor que ens les traguessin dels pressupostos.”

INDEPENDENT

ORIOL BOHIGAS. “Les dues vegades que he treballat amb Pasqual Maragall, com a delegat d’Urbanisme [primer mandat] i com a regidor de Cultura [1991-1994], he plegat abans d’hora, i en ambdós casos pel mateix motiu. Per una manca de resposta política, perquè no és fàcil ser independent en un Ajuntament on tothom pertany a un partit polític. Aquesta autonomia, que a mi

em va semblar un avantatge, amb el temps es va tornar una dificultat. Perquè era molt difícil intervenir en les decisions sobre els pressupostos, que venien fets des del carrer Nicaragua [on hi ha la seu del Partit Socialista]. No hi havia ni la possibilitat de reordenar el propi servei, ni de dirigir els diners cap un cantó o cap a l'altre, perquè venien molt marcats, la qual cosa impossibilitava la llibertat d'acció. A la fi la reacció va ser molt forta i, com passa sempre, la màquina va guanyar i va ser quan vaig decidir marxar... Per altra banda, després de tants anys de teoria, vaig veure la possibilitat de dedicar-me exclusivament a la Vila Olímpica, i la vaig aprofitar. Em feia il·lusió treballar en una cosa concreta, ja com a arquitecte autònom. Com a regidor de Cultura? El mateix, vaig marxar per la impossibilitat de canviar el pressupost, que era molt baix, i així continua. De la cultura, ningú no se'n recorda. Vaig pensar que havia de deixar-ho per escrit i vaig fer una publicació, un llibret que es titula *Gràcies i desgràcies culturals de Barcelona*. Defensava l'educació per damunt de la cultura. És a dir, el que s'ha de fer per la cultura és educar el públic perquè sigui capaç d'absorbir i d'utilitzar i fer i reprendre la vida cultural.”

POSITIVA

SARA BLASI. “Jo sóc una persona molt positiva, m'agrada la participació i treballar en equip. En l'aspecte negatiu sé que la responsable sóc jo, però també, com que ho he fet tot en consens i amb participació, doncs tampoc ara no sabria dir-te coses concretes meves molt negatives.”

MESQUITES

JOAN FUSTER. “No venia preparat per parlar de fracassos. Suposo que en tot el procés d'intervenció a la Ciutat Vella n'hem fet molts,

d'errors i desencerts. Hi ha coses que no m'agraden, per exemple, com va acabar de formalitzar-se la plaça Joaquim Xirau [al costat de la Universitat Pompeu Fabra de la Rambla]. Em sembla pobre. Tampoc no m'agrada com ha quedat la plaça Maria Aurèlia Capmany. Hi havia l'oportunitat de crear un nou carrer al centre històric, i és una llàstima la seva pobresa de llenguatge arquitectònic. En altres àmbits no urbanístics es podria dir que va ser, si no un fracàs, sí una imprevisió l'arribada de la primera onada d'immigrants. Em sembla que es podria haver previst amb més intel·ligència, tenir preparades unes polítiques per afrontar-la millor... crec que vam badar una mica. Malgrat tot, Barcelona es revela com un exemple de convivència extraordinari, i el Raval especialment. Què hauria fet jo, dius? Doncs vam fer coses innovadores i imaginatives, que ara, bastants anys després, es consideren en la pionera llei de Centres de Culte que farà el Parlament. Per exemple, vam legalitzar totes les mesquites que hi havia al Raval, després d'ajudar els promotors a tenir les condicions mínimes previstes en els serveis públics, especialment pels temes de seguretat. En el cas de la mesquita del carrer Hospital, vam comprar la casa de darrere perquè el centre tingués una sortida d'emergència.”

ESPERIT

JOAN TORRES. “El meu fracàs serà morir! Alguna cosa més, dius? La pèrdua de l'esperit d'equip que hi havia al govern municipal, i com aquest esperit es va anar degradant, segurament perquè no hi havia més remei, perquè un cop acabats els Jocs, és a dir, d'haver tocar el cel, d'haver estat a la lluna, tornar a aterrar al dia a dia era molt, molt difícil. Hi havia la crisi econòmica del 1993 a l'aguait, s'havien de pa-

ELS FRACASSOS

gar les factures de les festes, hi havia un cert cansament polític del lideratge d'en Maragall... S'havia de configurar un nou model polític. Després de la il·lusionant transformadora de la primera etapa, d'uns governs municipals molt innocents, una mica cumbaias... va venir l'etapa dels Jocs Olímpics, en què tothom estava interessat, il·lusionat... Governar era fàcil, l'oposició no en papava ni una i els mitjans de comunicació semblaven els del Movimiento, tots érem amics. Però després dels Jocs, és clar, les coses van canviar, l'oposició va fer una lluita més interessada, i els mitjans van començar a prendre posició... I s'arriba a la situació actual, en què a Barcelona s'està fent la inversió més gegantina de la història, s'està construint el metro més gran d'Europa, que romandrà pels segles dels segles a la ciutat... i no hi ha consciència col·lectiva, ni mediàtica, de la importància que això té, mentre Barcelona fa una de les obres de metro més importants de la història de la humanitat..."

COSES RARES

ENRIC TRUÑO. "Vam viure molts dies dolents, com el de la inauguració de l'Estadi Olímpic de Montjuïc, tres anys abans dels Jocs. Se'ns escapa rotundament de les mans, passen dues-centes coses... El Rei arriba 45 minuts tard, algunes persones, independentistes que tenen tot el dret a expressar-se –jo continuo pensant en el senyor Lluís Prenafeta, entre d'altres –, xiulen el Rei Borbó i creen malestar, es va generant tensió, també hi havia algunes coses que encara no estaven acabades i era una sensació de dir: 'Ai, ai, ai, d'aquesta manera no ens en sortirem!' Deus pensar: Que bé, encara faltaven tres anys per als Jocs. Però va ser un dia trist perquè acabem pagant justos per pecadors. El meu company Jordi Parpal, que havia treballat en les obres, va haver de dimitir. Per a mi va ser un dia molt

trist. Més fracassos? Al gener del 1983, amb el nou alcalde Pasqual Maragall, jo vaig juntament amb Romà Cuyàs, nou secretari d'Estat d'Esports, a Los Ángeles, per assistir a una reunió dels comitès olímpics nacionals i veure com es preparava la ciutat per l'Olimpíada. I en una conferència de premsa multitudinària, plena de periodistes, cap al final van i em pregunten sobre les possibilitats que té Barcelona... I a mi no se m'acut dir altra cosa que segur que guanyarem perquè farem un dossier i una proposta tècnicament impecable i perquè a més a més no farem coses rares. I se'm va preguntar: 'Què vol dir coses rares?' Jo no hauria d'haver dit *coses rares*. Però tampoc hauria d'haver respost. Hauria d'haver dit: 'Ai, no sé, perdona'. Potser encara era molt jove i vaig dir: 'Home, no farem com els coreans, que han influït a l'ànim d'alguns membres del COI!' És clar, això era una denúncia. I tu com pots pretendre caure simpàtic al COI si vas dient que alguns dels seus membres fan coses rares? Vaig haver de presentar la dimissió. Per mi va ser un episodi molt trist, perquè la meva informació era molt bona, tot s'ha de dir. De fet anys més tard el senyor que liderava la candidatura de Corea i que va ser president del Comité Olímpic, va haver de dimitir i, més tard, el vaig veure en un *Telediario* com entrava emmanillat a una presó coreana. Però és clar, jo havia d'haver seguit unes regles de joc i no fer ni dir res que pogués perjudicar la candidatura de Barcelona."

ESCOLES BRESSOL

EULÀLIA VINTRÓ. "Home, sí, alguns en tinc. Vaig viure com un fracàs no haver estat capaç d'explicar bé la transformació que volia fer a les escoles bressol. Volia reestructurar-les perquè el nostre era un model que no existia a cap ciutat del món. I perquè a Barcelona hi havia 1.700

BIBLIOTEQUES

ORIOL BOHIGAS. “Quan era regidor de Cultura vaig fer un estudi sobre les biblioteques, que va quedar poc ambiciós, atès l'èxit d'aquests equipaments i tot el que s'ha fet després, molt superior al que jo vaig preveure. Així que més que autor del pla de biblioteques jo em considero un incitador del pla. Un pla que em va donar moltes anècdotes. Una és quan vaig presentar la idea de triplicar les biblioteques i en el plenari va sortir un regidor socialista dient que això era una idea antiquada, perquè a les biblioteques i als museus no va ningú. En Joan Francesc Marco, que havia estat director general de Teatre a Madrid, quan va tornar a l'Hospitalet va ser regidor de Cultura i em va explicar que, comparativament, anaven més persones a les biblioteques d'aquesta ciutat que al conjunt dels teatres d'Espanya. I l'altre dia van donar una altra dada fantàstica, que a Barcelona anualment va més gent a les biblioteques i al teatre que al fútbol.”

CIVISME

JOSEP MARIA AINAUD. “Recordo que, quan era regidor de l'Eixample, un dia anava a peu per la rambla de Catalunya, carrer al qual tinc predilecció, i veig un senyor que sortia de Can Mauri menjant i que llença el paper al terra. Jo vaig agafar el paper i el vaig llançar a les escombraries. I aquest senyor em va dir: 'Vostè no sap que hi ha gent que cobra per netejar el carrer?' I jo li vaig contestar: 'I a vostè li paguen per embrutar?' Després em va reconèixer i em va demanar perdó.’

ELS FRACASSOS

criatures que tenien una escola bressol de luxe, però 40.000 que no en tenien cap, i, és clar, els diners de tots els barcelonins no me'ls podia gastar només en 1.700 persones, que no necessàriament eren les més necessitades. Vaig provar de millorar el funcionament de les escoles bressol i ampliar el que s'anomenen serveis educatius en la primera infància. Però vaig trobar-me amb un tancament absolut i total dels professionals de l'educació infantil de l'Ajuntament, de Comissions Obreres –UGT em va donar suport, però no té mèrit, perquè aquest sindicat no tenia delegats a les escoles bressol – i del Partit Socialista, que va actuar amb una ambigüitat calculada. Així tres mesos després de parlar amb tothom, associacions, professionals –havien de treballar més hores, canviar els torns... – vaig veure que no me'n sortia i vaig haver de retirar el pla. Avui hi ha quatre models d'escoles bressol a Barcelona: tres de l'Ajuntament i un de la privada. Perquè amb diners es compra tot. I jo això no ho he fet mai.”

“ANEU AMB COMPTE”

CARME SAN MIGUEL. “Podria explicar-ne molts. Un dia, al passeig de Gràcia, anava amb el meu escolta quan veiem una senyora que intentava robar uns turistes. A mi em va sortir pegar per alertar a les víctimes: ‘Be careful!’ (Aneu amb compte!), vaig cridar. El meu acompanyant es va adreçar a la lladre: ‘Manolita, que te hemos cazado’. La dona va riure i va girar cua. T’ho explico com un fracàs perquè com a cap de la Guàrdia Urbana em sap molt greu no haver pogut erradicar de la ciutat aquests pispes habituals. Els guàrdies els detenien, però el sistema està fet de manera que no serveix de gaire. Poc després de detenir-los ja tornen a ser al carrer. Ah, i una altra cosa.

Personalment sento com un fracàs no haver pogut fer fora les motos de les voreres.”

HIPERCOR

GERMÀ VIDAL. “Per a mi el gran fracàs general va ser que es produís a Barcelona, i al districte de Sant Andreu, l'atemptat de l'Hipercor [el 19 de juny del 1987 ETA va col·locar un cotxe bomba a l'aparcament soterrani d'Hipercor, a l'avinguda Meridiana, provocant 21 morts i 40 ferits]. A la vida passen coses que no pots oblidar mai. Nosaltres érem responsables de la seguretat del districte. La Guàrdia Urbana ens va avisar immediatament, i vam ser-hi les 24 hores, fins que es va convocar la manifestació de rebuig al terrorisme.”

GERVILLA

MAGDA ORANICH. “Com a regidora sento com un fracàs col·lectiu l'assassinat del guàrdia municipal Juan Manuel Gervilla en aquell atemptat que ETA va fer [20/XII/2000] a la Diagonal. Jo havia conegut Gervilla personalment, durant l'època que em tractava la meua malaltia. El seu és un mal record que tinc clavat. El vaig vetllar tota la nit. No haver pogut evitar la mort d'un servidor públic a una ciutat de pau com la nostra va ser un gran fracàs. I qui també vaig plorar, i de quina manera! és el regidor Albert Fina Sanglas (30/3/2007), que va morir de càncer i amb el qual vaig compartir oncòleg i quelcom més, perquè per a mi era més que un amic, era com de la meua família.”

XIP

MIQUEL ROCA. “Amb sinceritat, no recordo haver-me sentit fracassat ni frustrat. Cal dir que jo tinc un xip intern que tot allò que pot conduir-me a la nostàlgia o la frustració, ho elimina, ho esborra. Sempre tinc records positius de tot, i

necessito fins i tot bussejar a la història per recordar una cosa o una altra. A l'Ajuntament sempre va ser una etapa molt constructiva i amb bona sintonia amb l'equip de govern. A mi em resultava molt difícil fer una oposició agressiva. Personalment i genèticament m'era molt difícil de portar a terme, perquè sempre trobava que hi havia possibilitats d'arribar a acords en moltes coses.”

DISBARATS

ALBERT BATLLE. “Als primers anys de l'etapa transformadora vam estar molt subjectes a la dictadura del disseny. Algunes de les obres que es van fer aleshores ara ja s'han de repensar, perquè es van fer amb la idea que havíem de ser els més guais de tots, i han resultat ser obres poc funcionals. Es van fer parcs i places que van dignificar molt en aquells moments, però que ara ja s'han de revisar. La rambla del Carmel? Aquesta en pot ser una. Correspon al moment. Hi ha molts espais públics que si, passats els anys, els ciutadans no els han fet seus, vol dir que han fracassat. Algun dia s'haurà de revisar el moll de la Fusta, la primera gran obra, però que tothom l'ha criticada, perquè és un espai que funciona molt malament. Algun dia algú haurà d'aixecar la ronda per aquell tram i fer-la ben feta. El tambor de Glòries? Això és un altre gran disbarat, un autèntic despropòsit!”

HABITATGE

EUGENI FORRADELLAS. “La meva frustració és no haver pogut fer prou perquè la gent necessitada tingui l'oportunitat d'accedir a més habitatges dignes, perquè calien molts més que no s'han fet. És clar que fer habitatges no és com fer un parc. Necessites períodes més llargs, de quatre o cinc anys, entre el moment

en què trobes el terreny, l'adjudiques, construeixes, etc. Per portar endavant processos de renovació o remodelació de barris encara necessites més temps. I encara més si, a sobre, vols que aquests processos es facin de manera participativa, que els veïns hi intervinguin i diguin la seva, que discuteixin el projecte...”

ORDENANZA CÍVICA

JOSÉ CUERVO. “Siento como un fracaso la manera como condujimos el debate sobre la ordenanza cívica. Visto con la perspectiva que da el tiempo, uno siente que no supimos acertar, que no captamos el tono de la ciudad. Nosotros pensamos que la situación exigía reforzar la convi-

GERMÀ VIDAL: “EL GRAN FRACÀS GENERAL VA SER QUE ES PRODUÍS L'ATEMPTAT D'HIPERCOR”

vencia, pero con normas. Y en vez de plantear un debate a fondo sobre un tema tan complejo, los medios de comunicación lo convirtieron en un espectáculo. Recuerdo la audiencia pública en la que el Maradona de las Ramblas jugaba la pelota jaleado por la gente. Porque uno reconoce que todo el mundo, el movimiento ciudadano, el de transexuales, quien sea, tiene derechos, pero hace falta reconocer el problema y exigir rigor en la búsqueda de soluciones en todas las partes, no sólo en la nuestra. Creo que una determinada izquierda de la ciudad tendría que haber sido más valiente y no tan elitista y haber ayudado a mejorar una convivencia más demo-

CÀNCER

MAGDA ORANICH. “A Catalunya tenim un sistema sanitari boníssim, amb professionals i hospitals excel·lents. Jo t’ho puc dir amb coneixement de causa. Quan era regidora, l’any 2000, vaig passar un calvari, mentre combatia el càncer. Recordo que la *quimio* la feia en sortir del ple. Però la radioteràpia era diària. Va ser una època molt dura en què em vaig trobar super acompanyada pels companys, de tots els grups, fins i tot del PP... Em trucava Xavier Trias... I més gent, perquè, és clar, hi ha tants regidors metges... Si em va ajudar el meu caràcter optimista? Penso que sí. El doctor Rojas Marcos diu en el seu llibre *La fuerza del optimismo* que tenir confiança i no enfonsar-se por ser curatiu.”

L'ELEFANTA

JOAN HORTALÀ. “Home, això de l’elefant potser sí que va ser un fracàs, en el sentit que tot i el seu ajut no vam treure cap regidor. T’ho explico. Jo ja era diputat per ERC al Parlament quan em vaig presentar a les segones eleccions municipals, les del 1983. Estàvem plantejant la campanya electoral quan un company de Lleida,

on hi havia un circ instal·lat, va dir que era amic del gerent i que aquest li havia dit que podríem aprofitar l’elefant. I amb la confusió de que l’elefant és el símbol dels republicans americans, vam dir ‘que vingui l’elefant!’ I va ser inefable. El director de *La Vanguardia*, Horacio Sáenz Guerrero, em va dir: ‘Si te atreves a montarlo, sales en la portada del diario’. I dic: ‘Val’. I va ser l’únic dia que jo vaig veure l’animal. Era femella, una elefanta. La van posar per fer la foto a la plaça de Sants, i la van guarnir amb tapissos. Vaig anar pujant a poc a poc, amb la meva americana de candidat, que després de l’experiència la vaig portar deu vegades a la tintoreria, i al final la vaig haver de llençar perquè no hi havia manera de treure-li la pudor. Però la qüestió és que vaig pujar i es va fer la foto i va sortir al diari. L’elefanta es va estar un parell de dies a Barcelona, i després va tornar a Lleida, on una nit la van portar a un acte polític i la gent li feia fotos amb el flaix, i l’animal li va donar un cop de trompa a un, i el domador, en intentar impedir-ho, va anar també pels aires, i així es va acabar la campanya. No per l’elefanta, sinó perquè el domador, ferit, no va poder continuar.”

crítica, con servicios sociales, pero también con normas. Ahora vuelve a resurgir el problema de convivencia en las Ramblas, y hay que arbitrar que la gente pueda dormir sin ruidos, sin prostitución en la calle, en definitiva, que quizá hacen falta medidas más represivas. Tampoco me siento orgulloso de los sucesos de la plaza André Malraux [a mitjan agost del 2001 dos-cents immigrants subsaharians i magrebins van ser desallotjats per la Policia Nacional de la plaça on havien acampat després d'haver estat expulsats dies abans de la plaça de Catalunya], aunque lo que sucedió nos sirvió para resolver un poco mejor otro problema importante que se produjo después, en los cuarteles de Sant Andreu [cinquanta persones, entre indigents i immigrants sense papers van ser desallotjats al febrer del 2004].”

BASSO: “OTRA COSA FRUSTRANTE, PORQUE NO SE SOLUCIONA, ES EL TRÁFICO DE BICIS EN LAS ACERAS”

PROBLEMES

NURIA CARRERA. “Em pregunto si ens vam saber explicar bé, i si vam saber estar suficientment prop de la gent, escoltar-la... Vam saber fomentar prou els consells de participació? Crec que no. I finalment hi ha una altra cosa, aquesta mania de no fer públics els problemes, no parlar de la gent a què li va malament, que pateixen. Més que amagar els problemes socials, per por que l'oposició et digui que són

perquè tu no saps resoldre'ls, fer el contrari. Com ha fet l'Obama. Aquí hi ha problemes, tenim gent que ho passa malament, gent pobre, nens amb dificultats, avis sols... Però aquests problemes, en el futur, canviaran, perquè treballarem plegats per resoldre-ho.”

MANCANCES

MARAVILLAS ROJO. “Més que de fracàs, jo tinc consciència de mancances, que no sempre la comunicació i la cooperació amb la gent ha estat la més idònia –això és veu molt bé als districtes, on es percep la realitat de la gent i de la ciutat de manera directa –. Cal fer un esforç permanent d'adequació als nous temps, a la nova gent, a les noves organitzacions... És a dir, requereix molta més dedicació.”

BICIS

JAVIER BASSO. “Más que fracaso, hubo pequeñas cosas que uno tiene el interés de arreglar, pero como estás en la oposición, muchas veces te frustras. Como el tema del ruido, aquí yo soy maniático, las sirenas de las ambulancias por la noche, y las de los Mossos d'Esquadra, insoportable. Menos mal que logramos que se regulara. Otra cosa frustrante, porque no se soluciona, es el tráfico de bicicletas por las aceras. Yo recibí 1.500 cartas de gente que se quejaba de que las bicis circulen por las aceras. Gente anciana, no era necesariamente que los atropellasen, sino que se asustaban, se caían y se rompían la cadera, o un brazo... Con la Guàrdia Urbana hicimos controles en la rambla de Catalunya, y, bueno, salieron varios artículos míos en el periódico.”

Cara i creu dels grans canvis que han transformat Barcelona

DES DE LLAVORS FINS ARA

Quines diferències veu entre la Barcelona per la qual vostè va treballar i la d'ara? La ciutat ha evolucionat adequadament? Les respostes són ben variades i enriquidores. A partir d'una constatació comuna, dins aquest 30 anys ningú no pot discutir que la ciutat ha anat a més i ha millorat. En això no hi ha dubtes. Tothom ho comparteix. Òbviament amb diferents graus. Hi ha qui defensa que per a Barcelona i Catalunya aquests anys –del segle XX– han estat els millors i més esplendorosos de la seva història. I qui entén que a vegades sembla que hem fet una Barcelona per veure i no per viure-hi. A l'anvers de la moneda els entrevistats anoten la rehabilitació dels barris, l'obertura al mar i les operacions olímpiques, la millora i qualitat del transport públic, l'encert d'avançar-se en la promoció de la recerca i la innovació –el districte 22@ i el Parc de Recerca Biomèdica –, l'èxit del turisme... Al revers de la moneda apareixen les conseqüències no desitjades de l'èxit: més trànsit, contaminació ambiental i sonora, creixement fora de mida i defallença de l'autoritat administrativa, ruptura dels equilibris interns que permeten la convivència, sensació d'inseguretat...

Des de llavors fins ara han canviat també els polítics –l'Ajuntament viu un relleu generacional – i les formes de fer política –es perd espontaneïtat; l'alcalde ocupa el centre de tot i els equips són invisibles –. També la ciutadania és una altra. S'ha tornat conformista i consumista, i han perdut valors importants. El teixit associatiu es dilueix. La complicitat amb els gestors públics és en ocasions en benefici propi. La ciutat es torna impersonal, es deshumanitza.

ÀREA METROPOLITANA

ALEXANDRE PADRÓS. “La ciutat del 1992 era més neta, i la d’ara torna a estar molt bruta. Als anys 80 Barcelona era menys intervencionista; ara tenint tot prohibit o tot permès, el trànsit entenc que és un disbarat. No sabem ben bé on anem. Els mateixos que van treure els tramvies són els que els van fer regressar, i ara els volen allargar, no se quin forat ens faran a la Diagonal. En aquesta avinguda sempre han passat coses particulars, per exemple no es podia girar des del centre, excepte al carrer Casanova, que és on vivia un determinat personatge. Jo penso que hi ha massa carrils per a bicicletes, i que estan poc utilitzats. A mi m’agradaria un altre tipus de ciutat. Tot i que reconec que hi ha coses que són interessants. Jo si soc partidari d’alguna cosa és de reduir municipis. Ara a Barcelona es parla de crear un consorci per a l’àrea metropolitana. El 1974 l’àrea metropolitana no es va reconèixer. I després la política va dir no, perquè sinó tot Barcelona i la seva àrea estarien en mans de l’esquerra. A mi em preocupa relativament poc, això. El que importa es fer ben fetes les coses, i tenir un espai complet amb menys despeses, fent actuacions més eficients. Després de 35 anys ara s’ha de fer un altre pas, però costarà molt la integració amb Barcelona, perquè les grans ciutats com l’Hospitalet, Badalona, Cornellà, etc, tenen ara una personalitat i una identitat realment important. Fins i tot alguns dels seus alcaldes són políticament més importants que l’alcalde de Barcelona. Que si penso en el ministre Corbacho? I en el president Montilla.”

ASSOCIACIÓ CONSELL DE CENT

JOSEP BUENO. “L’associació Consell de Cent, de la qual sóc cofundador juntament amb Germà Vidal, va néixer com a òrgan consultiu i assessor de l’Ajuntament. El nom el vaig proposar jo, com

a historiador, i es va discutir molt, és una cosa com d’antics alumnes: tots els exregidors que hem servit a la ciutat, agrupats en una entitat. Finalment jo vaig proposar aquest nom i es va aprovar per unanimitat. A través de l’associació, que ara presideix Carme San Miguel, fem activitats i tenim actuacions de tota mena, des de les urbanístiques a les culturals. D’alguna manera l’associació ens permet estar vinculats permanentment a la feina feta quan nosaltres hi érem i a la que es fa ara: al passat i al present.”

LA CRISI

GERMÀ VIDAL. “Paguem les causes d’un creixement desorbitat, d’un disbarat. Crec que ens haurem d’estrènyer el cinturó entre tots. Si la crisi s’aprofita per reconsiderar el que s’ha de fer, i s’analitza fredament quins equipaments fan falta i quins no, quins habitatges necessitem i quins no, la transformació de la ciutat es podrà endegar. Ara és un moment boníssim per fer-ho. Gestionar una crisi és molt més difícil que gestionar una bonança; és ara quan es veu si són prou bons els equips.”

TURISME SI, INDÚSTRIA NO

LLUÍS REVERTER. “La Barcelona actual no s’entén sense els Jocs Olímpics, l’esdeveniment més important que ha viscut la ciutat en el segle XX. Bé, després de l’Exposició Internacional del 1929. Nosaltres vam crear Turisme de Barcelona, i vam aconseguir com a conseqüència d’això que la ciutat fos també una capital turística mundial. Fins aleshores la gent volava a Barcelona per estar-s’hi durant la setmana, venia a les fires, o per motius de treball, i els caps de setmana els hotels feien menús especials per atreure gent de la ciutat, perquè no tenien clients. Jo ho trobo un canvi molt positiu. Per contra s’ha produït un altre canvi molt negatiu en el mateix període.

DES DE LLAVORS FINS ARA

Barcelona era la capital comercial i industrial d'Espanya, i avui això ja és més que discutible. Et posaré l'exemple de la Fira, de la qual jo vaig ser vicepresident. La Fira de Madrid era ínfima per comparació a la de Barcelona, i ara ens fa la competència en tots els camps. Barcelona no ha estat mai la capital econòmica d'Espanya, però durant molts anys, el comerç i la indústria passaven per aquí. Ara ja no passa. Hem perdut part de la força d'influència que teníem a Espanya en el camp industrial."

PRIMER LES PERSONES

MIQUEL BONILLA. "La dècada dels vuitanta va servir perquè reflexionéssim sobre el model de ciutat que volíem, especialment perquè teníem una fita que ens obligava, els Jocs del 1992. Era un model que a més de l'urbanisme, de les infraestructures, s'ocupava d'imaginar com volíem que visqués la gent de la ciutat, i això és el que va suposar un salt qualitatiu. Perquè ni abans ni ara no hauríem d'oblidar que la ciutat és per a la gent, perquè hi visqui la gent. Les persones han d'estar sempre al capdavant de totes les reflexions sobre com ha de ser la ciutat."

CIUTAT APARADOR

JOSEP MARIA CULLELL. "Hi ha hagut un canvi impressionant, a aquesta i a totes les ciutats. A Barcelona els JJOO li van donar un canvi de rasant. La crítica que se li pot fer amb el decurs dels anys és que tendeix a ser una ciutat per veure més que no pas una ciutat per viure. Per viure continua havent-hi algunes mancances pel que fa al viure quotidià de la gent. Durant una època l'Ajuntament va estar obsessionat per la ciutat aparador. I es va oblidar de la gent."

PROFESSIONALITZACIÓ

JOAN HORTALÀ. "Barcelona és molt cosmopo-

lita, i els JJOO li van donar una gran projecció, alhora que una gran remodelació. Potser abans era més poble i ara més una gran ciutat, i per això la cooperació es fa ara molt més difícil. Als anys vuitanta hi havia una estructura social més classista; el que és la igualtat ciutadana ha millorat sensiblement, perquè abans les diferències eren molt considerables en tots els aspectes, començant per la disponibilitat dels recursos. Els pressupostos municipals eren molt esquifits, per comparació als que ara es tenen. És evident que l'Ajuntament ha canviat molt. També les relacions. Abans eren més entranables; ara estan més professionalitzades. La primera ciutat de la democràcia s'assembla poc a la d'ara."

ANCIANS

ANTONI COMAS. "Veig que, llevat de persones com Eulàlia Vintró, que han estat encertades, en l'aspecte social, en general, no es té l'esperit que es tenia amb el primer ajuntament democràtic. La Francesca Masgoret, el mateix Josep Miquel Abad i la gent que venia del PSUC tenien un sentit de construir país, de fer ciutat, que no és ben bé el d'ara. Ara moltes vegades hi ha fantasies, però aquest no és el país que m'agrada construir. Un país de faramalla i d'elits. Un país ha d'intentar ser tan just com es pugui, ha de facilitar totes les possibilitats de promoció que es pugui, el que Pujol diu *ascensor social*. Si jo hagués nascut a Andalusia a la meua època, no hauria pogut passar d'obrer a editor, o a conseller de la Generalitat. Això no passa a Barcelona, o no passa tant. Va ser el que nosaltres vam intentar construir als barris. Que no fos únicament pintar les façanes i millorar el pis; volien vigoritzar les entitats, el món associatiu, crear teixit social. I si no n'hi havia, crear-lo. Si no

hi ha entitats, associacions, trama social, no hi ha barri. Després crec que hem de reflexionar sobre el fet que Barcelona és una ciutat envellida, que s'han de fer geriàtrics i equipaments per a les persones grans. Si no tenim cura dels nostres vells, quina mena de país farem? Aquest tema m'enerva una mica. Cal construir centres de dia per als ancians. És un problema molt greu al qual no donem una resposta adequada. Tampoc no responem a les exigències dels malalts mentals, que deixem al carrer quan molts d'ells necessiten atenció. I em temo que, des que persones com la Lali Vintró ho van deixar, en aquests temes falta més preocupació.”

JOAQUIMA ALEMANY. “Aquí hi ha molta gent que viu sola, que té problemes, i que no es té en compte. Aquest districte té aquest problema. Hi viu molta gent gran. Quan jo era la regidora de l'Eixample va venir un senyor gran, un metge del carrer Còrsega, a demanar-me ajuda perquè els fills volien ingressar-lo a una residència. Jo vaig intentar parlar amb els fills, però no hi havia res a fer. El van ingressar. Després d'intentar escapar-se tres cops, l'home es va suïcidar. Ara continuen passant fets com aquest, però el regidor no se n'assabenta, perquè no té capacitat, o perquè no hi ha relació humana. Ara funciona d'una altra manera, sense la relació directa amb la gent.”

IMPERSONAL

FRANCESCA MASGORET. “Com ha canviat Barcelona entre la meva època i la d'ara? S'ha tornat més sorollosa, que és quelcom que em molesta molt. Ara és més bonica i prope-ra, oberta al mar, hi pots passejar, el transport públic ha millorat moltíssim. Però sobren cotxes aturats, els carrers estan envaïts pels

cotxes, i a les voreres hi ha tantes coses que quan hi vas amb els néts no pots ni caminar. Als carrers estrets t'enganxen els cotxes, i als grans hi ha tant soroll... que fan que la ciutat no la sentis teva. De vegades et sents que vius a una ciutat molt bonica, però impersonal. Trobo també que la gent ara és molt conformista, consumista i massificada. I que col·lectivament hem perdut valors importants i bàsics. El sentit de les coses, l'amistat... Potser la crisi ens ajudarà a sortir de tot això, a reaccionar-hi i buscar altres coses.”

CULLELL: “BARCELONA TENDEIX A SER UNA CIUTAT PER VEURE, MÉS QUE NO PAS PER VIURE”

MILLOR QUE MAI, PERÒ ALERTA!

ORIOI BOHIGAS. “Jo veig la ciutat actual bastant diferent. Hem millorat en l'acumulació de coses bones. Les coses que s'han fet després han estat positives. Estic d'acord amb Triadú i altres que sostenen la idea que el XX és el segle d'or de Catalunya. I és veritat. Malgrat la guerra civil i el franquisme mai Catalunya havia estat tan bé, tan rica, tan esplendorosa, tan potent culturalment. I això també es nota a la nostra ciutat. Barcelona mai no havia estat tan bé com ara. En el camp urbanístic s'ha produït, això sí, una defallença en l'autoritat administrativa. S'ha relaxat enfront de les pressions privades, que comparativament ara manen més que el que manaven durant l'Olimpíada. M'agrada explicar el cas de la Vila Olímpica com un exem-

DES DE LLAVORS FINS ARA

ple de política socialdemòcrata no realitzada abans des de l'època de la socialdemocràcia alemanya. Per fer un barri sencer l'Ajuntament compra –no expropia– els terrenys, encarrega a uns urbanistes i arquitectes la urbanització general i la construcció dels edificis i quan ho té tot, ho passa a l'explotació pública, però sempre sota les condicions econòmiques que estableix l'Ajuntament. També la iniciativa privada es va limitar a construir uns projectes que havia fet l'Ajuntament i quan està tot acabat es posa a la venda, a la mercantilització pública. Es podrà discutir si això podria haver estat més protegit des del punt de vista social. Però la realitat és que el barri el van fer els privats, però sempre sota el criteri i comandament de l'administració pública.”

PROS I CONTRES

JOAN ALSINA. “Han canviat moltes coses i en general hem millorat, però aquest orgull de la ciutat contenta de si mateixa és un error, perquè ens impedeix ser crítics... Aquest és l'error primer dels socialistes. Són molt poc crítics amb la manca de civisme, amb la neteja, amb l'educació, la forma de vestir... I la inseguretats, que és molt greu. El que sí que valoro dels governs socialistes és la rehabilitació dels barris, especialment a la Ciutat Vella, on s'ha actuat molt bé, tot i ser una cosa molt arriscada i molt difícil.”

BON RECORD

JOSEP MARIA AINAUD. “Tinc de la política un bon record, i de les meves companyes i els meus companys, també. I no és que ho idealitzi i que pensi que no va passar res, és que realment vaig tenir una època de convivència, una època d'il·lusió pel que fèiem. I la inauguració dels JJOO van suposar una situació única.”

CANVI GENERACIONAL

JOAN FUSTER. “Ara la política s'ha convertit en una activitat més professionalitzada i més normalitzada. Una altra cosa important és que a l'Ajuntament s'està produint un relleu generacional, i no només en els quadres polítics, també en els tècnics. Això és difícil de fer, atès que l'Ajuntament és l'empresa més gran de la ciutat. Hauríem de tenir una mica de paciència per a veure els resultats. Els demòcrates vam entrar el 1979, i els canvis no es van dur a terme fins al 1985-86. En aquest cinc anys es van forjar els equips i van sorgir els directius, tant en l'àmbit polític com en el tècnic. Ara passa quelcom de semblant.”

LÍDER DE TOT

JOAN TORRES. “Abans inauguraves una placeta insignificant, i era la glòria. Sortia a tots els mitjans. Ara construeixes la línia de metro més llarga d'Europa, la inversió més important de la història de Barcelona, un tren sense conductor, amb la tecnologia més avançada... i només és notícia si es descobreix algun error, si passa alguna incidència. La societat ha canviat molt, certament. Els polítics també han canviat. Ja no hi ha espontaneïtat. Tothom està atent a les enquestes. El polític ha perdut llibertat. I alegria. Ja no pot dir el que pensa espontàniament. Les seves respostes són professionals. Ja no es poden fer *maragallades*. Hi ha una altra conseqüència de l'acció mediàtica: l'alcalde és ara el líder de tot, l'equip no existeix. En canvi, a la nostra època, els regidors vulguem o no érem referents a la ciutat, en diferents graus: Oriol Bohigas, Jordi Borja, Maria Aurèlia Capmany, Marta Mata... Saps el nom d'un enginyer, d'un arquitecte rellevant al govern o a l'equip tècnic d'ara? Els temps han canviat.”

EL TURISME, UN DRET

ENRIC TRUÑO. “Després de fer els JJ00 jo pensava que ja no hi hauria cap repte que se’ns resistís. A partir d’ara serem capaços de tirar-ho tot endavant. Per això no entenc que triomfi tant el desànim, el menfotisme. Quan, fora d’aquí, se’ns continua valorant moltíssim. A la Barcelona del 2009 s’està invertint més que durant qualsevol dels anys de l’etapa olímpica. Així, per què desànim? No estem tan malament, estem resolent els problemes de les urbs mundials. Una altra cosa. La innovació. El coneixement. En una dècada hem avançat, hem assolit un gran nivell. Mireu el Parc de Recerca Biomèdica. Està ple d’investigadors europeus feliços de viure a Barcelona, pel clima, però també pel nivell tecnològic i l’ambient de treball que existeix. Mirem ara en perspectiva i preguntem-nos quantes ciutats en el món s’han recuperat en un temps rècord, com aquí, en el termini de 10, 15 anys? Hem oblidat com estava la façana marítima, una claveguera, sense platges, plena de contenidors, amb les vies del tren...? Ara tenim el turisme, sobre el qual hi ha un neguit permanent. Que ens desdibuixa la ciutat, que farem un parc temàtic, que suposa un impacte massa gran, que només serveix perquè guanyin calés quatre... Ponderem les coses. Vejam què succeeix a Londres, a París, a Roma... D’altra banda, el turisme, avui, s’ha democratitzat. És un dret de la ciutadania moure’s lliurement dins l’àmbit de la Unió Europea. Amb el turisme hem de fer com en altres problemes que hem tingut, discutir-los, buscar fórmules, apliquem un suport extra de neteja, de vigilància, posem punts d’informació turístics. Si en algun lloc no caben més hotels, no en posem més. Però, és clar, hem d’entendre que la gent d’altres llocs vol conèixer les nostres icones culturals, el Park Güell, la Barcelona Gòtica, la Boqueria... i hi tenen tot el dret.”

DIFICULTAT I SORT

EULÀLIA VINTRÓ. “Nosaltres vam tenir alhora una gran dificultat i també una gran sort. Dificultat, durant el primer mandat per posar en marxa una ciutat governada de manera molt deficient i per cobrir necessitats primàries molt elementals: sanejar els deutes, asfaltar i il·luminar els carrers, construir clavegueram... saber quanta gent treballava a l’Ajuntament, que es va haver de deixar de pagar la nòmina per poder calcular-ho! Jo vaig entrar al segon mandat; em va agafar l’etapa de les grans demandes. N’hi havia tantes en relació amb la capacitat de resposta que necessitaves prioritzar-les. La gran sort és que hi havia una gran complicitat amb el teixit associatiu, i en general el moviment veïnal. L’operació dels Jocs Olímpics no s’hauria pogut fer sense aquesta complicitat. Hi pot haver crítiques sobre qüestions puntuals, però probablement el model dels Jocs Olímpics contrastat amb el del Fòrum de les Cultures demostra un canvi d’actitud de tothom. Hi havia una gran il·lusió per les transformacions que s’anaven veient. Quan anaves a inaugurar una escola, un centre cívic o un poliesportiu, no hi havia la festa pagada, sinó la mobilització ciutadana contenta per haver aconseguit una cosa per la qual havien lluitat. Com que necessitàvem moltes coses, estàvem disposats a jugar i a arriscar-nos. Estàvem més disponibles per treballar per a la comunitat. Ara que hem assolit aquest grau de benestar és més difícil mantenir la mobilització. Probablement això hauria d’haver obligat a fer uns canvis d’estratègia d’uns i altres –però la responsabilitat primera és de qui té les eines i la gestió – i aquí no hem sabut estar a l’alçada. La meva generació venia de la lluita clandestina, antifranquista, i estava formada per gent amb un gran component ideològic. En situació de democràcia normalitzada aquestes caracte-

DES DE LLAVORS FINS ARA

rístiques s'han diluït. Probablement la culpa és dels partits polítics, que no són capaços de posar en valor el servei públic. Que això era la política per a nosaltres: un lloc de servei, i no en una professió com és ara. Una professió tan honesta com qualsevol altra, però que hi hagi gent que es pren la política com un lloc de treball, doncs no. Això no és ben bé el mateix.”

ÀNIMA

CARME SERVITJE. “Durant la meva època com a regidora [1995-2003] la ciutat va millorar moltíssim, es va fer Diagonal Mar. Jo n'estic satisfeta. L'ànima de les ciutats és anar creixent, evolucionar. La vida de les persones també segueix aquesta evolució, de manera que no té sentit anar contra el corrent de la història. El que hem d'aconseguir és que Barcelona no perdi la seva ànima, que no succeeixi com a Brasília, que és una ciutat molt maca, però sense ànima.”

CAS VILARÓ

CARME SAN MIGUEL. “S'ha perdut el bon ambient, la cordialitat entre els regidors. Quan vaig entrar com a regidora de Seguretat, en poc temps vam fer fora una dotzena de guàrdies urbans que havien tingut comportaments indignes. Els sindicats ho van entendre, i al plenari cap partit ni cap regidor va qüestionar la mesura. En canvi ara un senyor de l'oposició que, per a més contradicció, és fill d'un guàrdia urbà, es dedica a fer insinuacions i a donar explicacions malèvoles sobre uns fets amb la conseqüència final de perjudicar la imatge de la Guàrdia Urbana. [Es refereix a l'accident que va costar l'extirpació de la melsa al cap de la Guàrdia Urbana, Xavier Vilaró, a conseqüència de l'impacte d'una pilota de goma llançada pels Mossos d'Esquadra durant la repressió d'un conflicte ocorregut el 2008.] Això que ara es fa de manera que sembla normal i

habitual, i que els mitjans publiquen sense pensar-s'ho gaire, era impensable a la meva època. [El magistrat del jutjat núm. 11 de Barcelona va dictar una resolució el 8 de juliol del 2009 en la qual acusava dos periodistes locals d'haver injuriat greument Xavier Vilaró per publicar ‘con desprecio a la verdad’, i prescindint ‘de lo que se conocía en aquellos momentos’ i sense ‘verificar ni realizar indagaciones sobre los hechos’, unes informacions basades en ‘una versión particular de los mismos, claramente difamatoria para el jefe de la Guardia Urbana’.] En aquest sentit és evident que s'ha produït un canvi d'estil preocupant.”

DESEQUILIBRIS

MIQUEL ROCA. “Em preocupen els desequilibris que viu la ciutat, i que poden portar Barcelona a perdre la seva cara amable. Em refereixo al que existeix entre els diferents usuaris de la via pública: vianants, ciclistes, motoristes, cotxes, transport públic... No està bé. Hi ha també uns marcats desequilibris socials, urbans, d'equipaments... Necessitem un reequilibri molt important. Crec que a la vida de Barcelona hi ha hagut l'error d'haver actuat molt a impulsos de. Vam tenir l'impuls dels JJOO, i després ens vam inventar el Fòrum –que no tenia substància, i ara que ha passat el temps ja ho podem dir amb tranquil·litat: no tenia substància–. Ara es nota que ens falta un altre impuls, o que sembla com si no fossin capaços de reestructurar, de reequilibrar la ciutat sense recórrer a un d'aquests grans impulsos. Els impulsos estan bé, però hem de saber viure sense ells. L'equilibri turista-ciudadà, per posar un altre exemple, és un equilibri malmès. A vegades ignorem el turista i a vegades ignorem el ciudadà. En definitiva, els equilibris de la ciutat estan mal resolts en aquests moments.”

PERIFÈRIES

ALBERT BATLLE. “Ara som a una fase de creixement qualitatiu més que quantitatiu. La ciutat l’hem anat fem durant anys, i ara ja està pràcticament acabada. Més que fer coses noves el que cal es refer-ne d’altres. Més que afrontar nous reptes i canvis urbanístics, el que cal és millorar la qualitat de l’espai públic. Hem d’estar contents amb la realitat de Barcelona. Mira la diferència amb Madrid, on les possibilitats orogràfiques d’expansió i de creixement són molt grans, i el resultat ha estat una deshumanització fins a extrems extraordinaris. Madrid ha suburbialitzat la perifèria. A Barcelona ha passat el contrari, gràcies a la idea de Narcís Serra, s’ha monumentalitzat.”

CANVIS PERTOT

EUGENI FORRADELLAS. “Quan jo vaig fer la primera campanya electoral [1995] no hi havia internet, i els mòbils amb prou feines. Els cotxes oficials portaven un telèfon enorme. Recordo com l’alcalde Maragall baixava a trucar des d’una cabina per evitar que, si parlava al cotxe, li escoltessin la conversa. Dic això per il·lustrar com han canviat les coses en un període de només dotze anys. També les persones han canviat, el moviment veïnal, els mitjans de comunicació i la sensibilitat ciutadana. A Iniciativa hem analitzat aquest canvis, la funció de Barcelona en un món globalitzat, i hem decidit que ja no podem continuar avançant a cops de grans esdeveniments, ni podem entregar la ciutat als turistes, perquè Barcelona és dels que hi viuen. Ara hem de saber quin paper hem de fer en aquest món global i interconnectat.”

ACCELERACIÓ, CREATIVITAT I INNOVACIÓ

MARAVILLAS ROJO. “Barcelona ha aconseguit durant aquestes tres dècades convertir-se en un

referent al món, gràcies al fet que ha comptat amb un lideratge encertat i uns projectes que li ha permès fer una gran transformació combinant la participació pública i privada. La situació ara ha canviat i és molt diferent, i Barcelona necessita situar-se a les noves coordenades. Ha de trobar el seu lloc en el món globalitzat, on té molts més competidors que abans atès que moltes altres ciutats han fet processos semblants de transformació urbana, cultural i econòmica. La gran diferència que jo trobo entre la Barcelona del 1995 i la d’avui és l’acceleració. Actualment tot és molt més ràpid, les coses canvien acceleradament, i per això dic que la ciutat necessita trobar quina ha de ser la seva posició en aquests nous escenaris. Personalment crec que, mitjançant el diàleg i la cooperació, ha de veure de quina manera contribueix a la creativitat i la innovació, que han estat sempre dues singularitats de les ciutats i que han de continuar essent-ho.”

IMMIGRACIÓ

MAGDA ORANICH. “La ciutat va avançar molt amb els JJ00, que van ser un èxit, i Maragall va ser un gran alcalde. El Fòrum no va tenir suficient empenta. Però tot i això la ciutat no s’ha tornat pitjor. Barcelona és molt dinàmica i avança amb independència del govern que tingui. Respecte de la situació d’ara mateix, a mi em preocupa què pot passar amb la crisi i la immigració. Perquè tenim més immigrants que a molts altres llocs d’Europa, i la seva presència ha estat tan sobtada que no hem tingut temps d’absorbir-la... En fi, és un tema que em preocupa com evolucioni.”

AHIR

JOSÉ CUERVO. “Les diferències entre la ciutat que jo vaig gestionar i la d’ara? Però si només han passat dos anys! La Barcelona d’ara encara és la meva.”

**Metròpoli, porta
sud d'Europa,
turística, creativa
i innovadora**

Quin futur imaginem/volem per a Barcelona? Els nostres entrevistats componen un mosaic d'intencions molt realista. La ciutat del futur haurà d'estar organitzada com una metròpoli, qüestió indispensable no només per garantir un reequilibri territorial i social entre la capital i les ciutats del seu entorn,

sinó per acumular massa crítica suficient per poder competir amb altres metròpolis del món globalitzat. Port i aeroport han d'apostar –i aconseguir ser – la porta sud de la UE si, com és imprescindible, les inversions en infraestructures no s'aturen i ens connectem ben aviat amb França i amb València mitjançant un corredor mediterrani renovat.

El futur immediat de Catalunya i Barcelona està condicionat per l'imperatiu d'adaptar l'economia i la producció europees a un nou escenari de creixement, basat en el coneixement. Barcelona ha d'estimular els seus actius culturals i turístics, i anar substituint la seva base industrial per empreses que creïn valor afegit en els camps de la recerca i la innovació. Amb la seva experiència al districte 22@ i el Parc de Recerca Biomèdica, Barcelona ha de liderar la implantació del pacte nacional per a la recerca i la innovació acordat per la Generalitat.

Hem d'aprofitar la crisi –diu un exregidor– per repensar la ciutat i per definir el model vers el qual volem –o podem– anar. El trànsit cap al nou model productiu –diu un altre– hauria d'assegurar el manteniment dels nivells de qualitat de vida de què ara gaudeixen les barcelonines i els barcelonins. Un altre afegeix que s'ha d'invertir en educació i millorar les escoles. I finalment altres diuen que s'ha de parar atenció a les necessitats dels immigrants.

Per fer aquests processos de canvi, Barcelona necessitarà rebre de les institucions més ajuts públics, i que es reconegui la seva funció de capitalitat. I de les barcelonines i els barcelonins, la ciutat ha de rebre més reconeixement i complicitat. Estimular la participació de la ciutadania en els assumptes públics és una necessitat i una exigència. Per aconseguir-ho s'hauran d'assajar noves formes de comunicació i de relació amb els ciutadans, ara instal·lats majoritàriament en l'individualisme i la manca d'autoestima.

És clar que hi ha una altra manera de mirar-s'ho. És la de qui pensa que la ciutat no necessita créixer de nou cap a fora, sinó que ho ha de fer només cap a dins: guanyar en qualitat de vida, millorar l'espai públic, invertir en educació...

I qui dedueix que el més interessant per a tots és fer compatibles totes dues opcions: créixer cap a fora per no perdre pulsio i oportunitats, i créixer cap a dins per fer-ho sense perdre els valors essencials.

METRÒPOLI

ALEXANDRE PEDRÓS. “M’agradaria que es fes una àrea metropolitana ben gran, perquè això permetria de dissenyar millor l’urbanisme, amb més unitat de criteris, fer reserves de sòl adequades i tenir una certa planificació de les infraestructures. Barcelona té ara una densitat [habitants/km²] pròpia d’un suburbi asiàtic. Es pot equiparar a Calcuta o a Hong Kong. Per contra, Detroit té una quarta part de densitat. Clar que podríem guanyar terreny al mar, com ha fet Holanda, per conquerir espai, però això seria un altre tema, i sobretot plantejat en la situació de crisi actual. Precisament si ara el món bancari i financer ha de reduir serveis centrals, despeses, per motiu de la crisi, per què no ho fan també les administracions públiques? No cal tenir els serveis duplicats i triplicats. A Anglaterra ho van fer fa 25 anys, i els funciona.”

JOAN FUSTER. “Barcelona fa anys que hauria d’haver canviat d’escala, perquè ja no hi ha cap projecte possible que es pugui fer al seu municipi. Les grans decisions que afecten la ciutat s’estan prenent en altres àmbits metropolitans. La llei Municipal de Catalunya ha de reparar el desastre del 1987, és a dir, l’eliminació del govern metropolità, i permetre la creació d’un nou organisme adaptat a les necessitats actuals. Més que parlar del futur de la ciutat de Barcelona, cal plantejar el futur de la metròpoli. M’han dit que el districte 22^{id} ha acabat els terrenys, que hi ha més demanda d’empreses que sòl disponible. Doncs s’ha de buscar sòl a la metròpoli. Aquesta política d’instal·lació d’empreses amb valor afegit ha de ser a escala metropolitana. També les polítiques socials, de redistribució, han de ser metropolitanes, per aconseguir l’equilibri territorial. No cal que Barcelona sigui una ciutat de súper disseny mentre la ciutat del costat, de la qual només la

separa un carrer, es deixi abandonada. Si això canviés, si s’equilibrés, guanyaríem tots. Les ciutats de l’àrea metropolitana han d’arribar a tenir una mitjana més homogènia respecte de la ciutat central.”

CARME SAN MIGUEL. “Hem d’aprofitar l’oportunitat de ser capital de la Mediterrània, perquè ens pot donar joc internacional. I s’ha de recuperar l’àrea metropolitana, que ha de presidir l’alcalde de Barcelona, que ho és de la ciutat central. Agrupar és una tendència general a altres països. Cal fer la metròpoli que sigui la suma de tots, cadascú amb la seva personalitat, organitzats en districtes o unitats territorials que no competeixin entre si, sinó que coexisteixin. Es tracta de reconèixer el que ja és realitat, que quan una persona de l’Hospitalet, de Sant Adrià o de Santa Coloma surt fora, diu que és de Barcelona, que és la que està situada al mapa i la que tothom coneix.”

INDEPENDENTS

JOAQUIMA ALEMANY. “Jo penso que el més important dels ajuntaments és que siguin independents. No hi ha d’haver cap organisme superior que els facin anar amunt i avall.”

ESPERANÇA

GERMÀ VIDAL. “Hem d’aprofitar la crisi per canviar de mentalitat, i de vida. Ara és un bon moment per repensar la ciutat, per plantejar-nos com volen que sigui la ciutat. Sabem que la innovació és el futur; tenim els actius de la cultura i el turisme, i hem de recuperar el tren de la recerca. S’ha de ressorgir. Tenim l’estructura. El moment és l’adequat. Només cal que comptem amb la gent que està disposada a fer coses. A cada barri hi ha persones disposades a sumar. Només cal convocar-les. Com es va fer amb el

Congrés de Cultura Catalana. Anar sumant. Ara he llegit *El factor humà*, el llibre de John Carlin sobre la revolució de Mandela. És la demostració de la idea que s'ha de tenir esperança en els éssers humans. Hem d'encendre la llum de què ens ha parlat Barack Obama.”

LLUÍS REVERTER. “Barcelona té una fantàstica ubicació, tenim mar, podem tenir les millors comunicacions aèries –la marxa d'Iberia em sembla un cop terrible que espero pugui compensar Spainair–, millors comunicacions amb França amb l'AVE i espero que amb tot el Llevant, i l'aposta de ser capitals de la Mediterrània; és a dir: Barcelona té futur. I el té Catalunya, que ha de saber substituir la seva base industrial per empreses basades en la recerca i la innovació.”

REDISTRIBUCIÓ

MIQUEL BONILLA. “Barcelona ha de començar a ser la ciutat de la recerca i de la investigació, si vol ser competitiva, i per això necessita equipaments i noves infraestructures. Alhora ha de continuar sent un referent en polítiques socials, un agent que redistribueixi la riquesa i en aquest sentit que permeti als seus ciutadans gaudir d'una qualitat de vida alta.”

POBRESA

JOSEP MARIA CULLELL. “La ciutat està ara mateix sumida en una crisi tremenda i l'Ajuntament s'ha d'imposar com a objectiu immediat ajudar a pal·liar-ne els efectes, sigui sol o en coordinació amb altres administracions. Jo ara participo a la Comunitat de Sant Egidí i veig com és de crua la realitat. A Barcelona hi ha llocs a la nit on no es dona a l'abast atenent les persones que demanen ajut. La situació de pobresa a la ciutat hauria de ser una preocupació prioritària per a tots els grups polítics.”

AMBIGU

JOAN HORTALÀ. “Barcelona està molt constreta entre el Tibidabo, el mar, el Besòs i el Llobregat. Està estancada dins d'aquest quadrat. I això fa que qualsevol esquema d'ordenació urbana es faci complicat. No sé si els nous centres de concentració que han sorgit del Fòrum, del 22@ i dels JJ00 perduraran en el futur. Però en aquest moment les coses estan molt complicades per la situació econòmica i per l'ambigüitat de l'orientació política. El model, sobre el paper, és consistent, però a la pràctica resulta caòtic. Jo confio que es corregeixi amb el temps i confio més en el comportament i les exigències del ciutadans que no pas en la gestió programada de l'administració.”

ENDINS

CARLES GÜELL. “De cara al futur crec que Barcelona no ha de créixer per créixer, sinó que ha d'intentar fer-ho endins, és a dir, millorar la qualitat de vida dels habitants, dels barris, i aconseguir que tots siguem més amables, tot evitant la inseguretat. Hem de lluitar perquè les ciutats siguin més humanes i que les escoles funcionin a ple rendiment. El creixement urbanístic ja està ben plantejat, no és necessari créixer més, sinó coordinar molt bé els enllaços amb l'entorn. La ciutat no serà millor perquè tingui més cotxes o més habitants; serà millor si s'hi pot viure millor. I això és una feina interior, i ens queda molt per fer en aquest sentit, perquè malauradament la vida interior s'ha anat degradant. En aquest sentit em sembla que l'alcalde Hereu encerta bastant quan diu que hem de canviar el rumb i dedicar-nos a aquestes coses internes. És intolerable que el Park Güell estigui brut i que allà es produeixin actes vandàlics. Jo m'estimo la ciutat, i vull que els meus néts, i els néts dels meus néts se l'estimin igual.”

INDEPENDÈNCIA

ORIOI BOHIGAS. “La ciutat no està malament, tot i que, com correspon a totes les coses catalanes, té molt poca autoestima. Aquí som molt crítics, sempre diem que tot és una merda, i jo trobo que merda, merda, tot no ho és. Patim una contradicció tremenda, creiem que hi ha massa turisme, però si la ciutat fos una merda el turisme no vindria. I el camí no es rebutjar el turisme. Barcelona està bé, funciona bé, l'únic problema és que no és independent, i per això pateix una submissió econòmica de la qual se'n surt amb molta dificultat. Barcelona està mal subvencionada, té un aeroport que és una misèria i que ja veurem com funciona perquè està en mans d'una entitat estatal. Tenim un port que se'n surt, però amb pocs recursos. A Barcelona li manca l'ajuda de capitalitat. Dintre d'Espanya li correspondria un tractament econòmic superior al que té. Si la solució és la independència? Es al revés. Sense independència no hi ha solució de res. La baralla Catalunya-Espanya ha arribat a una solució definitiva. No anirem mai més endarrere, no tornarem a ser amics mai més. La desafecció és molt forta i a més va creixent. Cada vegada és més difícil trobar un català que no sigui catalanista. Hi ha més catalanistes ara que durant la República. Ja no és un problema d'espai, sinó que les coses petites són més viables que les grans i monumentals. Jo penso que Catalunya per un cantó, i el País Basc i Andalusia per l'altre, se'n sortirien millor de la crisi que no pas en aquesta Espanya que ha de legislar normativament per a tots, quan les diferències de necessitats i de sentiments són tant notables. Una altra cosa és la paraula *independentisme*. Què vol dir? La independència no és possible ni és desitjable en cap dels termes; som a Europa, hi ha els convenis inter-

nacionals... Quan jo parlo d'independència em refereixo a la reducció màxima de la pressió, diguem-ne, dictatorial o gairebé colonialista sobre Catalunya.”

TRES EIXOS

JAUME ALSINA. “M'agrada la ciutat turística, perquè el turisme és una font de riquesa per a tots. Això sí, ordenat i cuidat. Barcelona ha d'estar neta, s'han de cuidar els monuments, s'ha de cuidar tot. M'agrada la ciutat de les noves tecnologies, del districte tecnològic 22@, que el trobo tot un encert. La ciutat ha de créixer en aquests tres eixos: les universitats i les escoles de negocis, indústries d'alt nivell tecnològic i turisme.”

VAQUES

JOSEP MARIA AINAUD. “El futur me l'imagino millor. Però vull dir una cosa que, espero, no s'interpreti malament. Tots aquests anys darrers hem viscut per damunt de les nostres possibilitats. Que ningú no s'excusi o es defensi. Hi ha moments de vaques grasses i de vaques primes. Com deia Kruschev, el que importa és que hi hagi vaques. La Bíblia també en parla, d'això. Hi diu que quan tinguis vaques grosses cal que pensis que després vindran les primes. I ara veiem que ni a Barcelona ni a cap empresa això s'ha pensat. I a la fi la crua realitat és que paguem els mateixos de sempre.”

QUALITAT DE VIDA

SARA BLASI. “No m'agradaria que Barcelona fes com Madrid, que ha anat agafant ciutats del voltant i engrandint la seva zona metropolitana. Prefereixo assumir la ciutat en l'espai que té, millorar la seva qualitat de vida, per exemple, per aconseguir millors condicions als col·legis i instituts públics –pensa que la majo-

ELS ALCALDES

ORIOL BOHIGAS. “A Serra li hem d’agrair els Jocs Olímpics. La participació de Samaranch va ser molt important, però ell va ser el polític que va entomar els reptes i els va tirar endavant. Serra va ser el responsable de moltes coses. Molts programes que després va tirar endavant Maragall són fruit d’idees de Narcís Serra, sobretot en el camp urbanístic. Això d’adequar els barris, de no haver fet un nou pla d’ordenació -que hauria estat un error tremend-, les actuacions sobre l’espai públic, la idea de fer sorgir les coses que estaven bé per anar teixint la ciutat, són idees seves. El millor alcalde que ha tingut Barcelona ha estat en Narcís Serra. Maragall i Clos van continuar l’empenta de Narcís. Maragall va ser l’alcalde dels JJOO, i això és un mèrit que no es pot oblidar. Maragall ha estat un alcalde brillantíssim. És un cas de bona organització a partir d’una idea molt bona. Potser la idea important de Clos, que va ser el Fòrum, no va ser gaire brillant, i la seva actuació no té un punt culminant. Malgrat que jo el recordo quan era tinent d’alcalde de la Ciutat Vella, on va iniciar una transformació que buscava la recuperació del barris interiors de la ciutat.”

JOAN FUSTER. “Els polítics vam fer el que vam poder. A la Ciutat Vella el mèrit és molt compartit. La idea que el centre històric no es podia deixar morir va ser d’en Pasqual Maragall. Si recordeu la conversa entre la Maria Aurèlia Capmany i Maragall l’any 1983, publicada a la col·lecció *Converses a Barcelona*, sobre això hi ha un capítol sencer. En Pasqual tenia aquella idea al cap, que no es podia deixar caure el centre urbà perquè podia arrossegar tota la ciutat. I un mèrit de Joan Clos, que aquí s’ha de reconèixer, és que va construir les eines per fer-ho possible. Perquè sense l’empresa Procivesa això no s’hagués pogut fer. Poder comprar edificis que s’estaven caient i començar a rehabilitar-los ens va donar molta moral i confiança. Va tenir un altre mèrit, en Joan, que va ser invertir l’esperança sobre el procés que es donava per perdut, creant el clima social que això es podia revertir. I a la fi, els polítics que vam venir darrere, el Xavier Casas o jo mateix, el que vam fer és seguir aquest programa aplicant cada un la seva sensibilitat personal.”

JOSEP MARIA AINAUD. “Jo sempre dic que

hem tingut molts bons alcaldes. Hi ha un que cal recordar-lo, va ser en Narcís Serra, un bon alcalde a la Transició, però també ho va ser en José María Socías Humbert, diguem-ho tot, perquè sempre simplifiquem i agafem les grans figures com en Maragall. Com a coneixedor de la història de Barcelona i Catalunya, puc dir que els grans alcaldes no sempre es corresponen amb els grans moments. L'Exposició del 1888, la del 1929, els Jocs del 1992... no han estat relacionats amb grans alcaldes del moment. Aquí hi ha tota una preparació prèvia que és la que ho facilita. Si no hi arriba a haver tota la preparació de l'Eixample creus que s'hauria fet l'exposició del 1888? Es va fer perquè algú, en aquest cas Ildefons Cerdà -que no era ni un polític, ni un arquitecte- va tenir la gran visió d'imaginar com havia d'expandir-se aquella ciutat petita, provinciana, tancada per muralles, fins a crear aquest lloc esplèndid que és l'Eixample, la segona ciutat de Catalunya en nombre d'habitants."

ANTONI COMAS. "Jo era a l'oposició, però jo sóc molt amic d'en Maragall. Ens hem discutit, però sempre ens hem entès. Jo me l'estimo. Quan és Pasqual Maragall és una persona

com no hi ha altra al món. Però quan li donava el rampell i feia de *Pasquis*, ho dic amb tot l'afecte, doncs l'havies de deixar de banda. Primer t'emprenyaves, i després deies: 'És en *Pasquis*, no pas en Maragall'. Quan li sortia la forma de ser de la bona família en què ell s'ha educat, era -és- un home extraordinari."

CARME SAN MIGUEL. "Joan Clos va haver de superar la crisi postolímpica, treure la ciutat del dèficit. I, treballant conjuntament amb els supergerent Josep *Pitu* Marull, ho van aconseguir. Mentrestant es van posar les bases del districte 22@, la utilitat del qual es veu ara... A Clos li va costar substituir un alcalde com Maragall, que té una gran empatia personal, però ha estat un bon alcalde. Això sí, no va tenir la premsa a favor."

JAVIER BASSO. "Clos fue Fòrum. No sé, supongo que con los años se verá su utilidad o interés. Yo creo que fue un gasto exagerado. La verdad es que Clos fue siempre muy amable conmigo. Y con Hereu, igual. Coincidí un año en temas de seguridad y he tenido una relación mejor. Por carácter es un hombre muy cercano, tiene sentido del humor... Ves, Clos es más distante."

ria no tenen refrigeració, i que a partir del maig, nens i professors fan les classes a temperatures insuportables-. S'han de destinar recursos a la cultura i l'educació, per exemple, per a ajudar a integrar els nombrosos nousvinguts, perquè visquin d'una manera més digna i siguin al cent per cent barcelonins, amb veu i vot. Respecte de l'àrea metropolitana, cal posar-se d'acord en els serveis comuns, per estalviar i també per millorar. Però no m'agradaria que Barcelona absorbeixi ningú, sinó que cadascú mantingui la seva autonomia i la seva personalitat."

COMUNICACIÓ

JOAN TORRES. "Barcelona té uns actius que són extraordinaris. Un turisme consolidat, una gran xarxa cultural, un port que és una de les grans fàbriques de la ciutat, i una altra fàbrica, l'aeroport, que és només a 15 km. És una ciutat privilegiada. Tenim mar... El que pot ser lamentable és que aquests actius no estiguin revolucionats, funcionant al màxim. Que per què no? Crec que ens falta una mica de lideratge, de referent. Perquè els problemes que estan detectats i quantificats, no són problemes. Si el port necessita una connexió amb França, es farà. Les forces econòmiques i polítiques que hi ha darrere ho faran. Només és qüestió d'oportunitat i temps. La rodalia. Es farà, i potser articularà la resta de Catalunya amb Barcelona. Això no és problema. El problema de veritat és allò que no es pot quantificar, tot el que té a veure amb els sentiments i les idees. Això sí és complicat. I avui a Barcelona no hi ha un sentiment d'identificació amb la ciutat, amb els seus projectes, amb el seu futur. Jo recordo un moment històric, era poc abans dels Jocs, érem a una reunió intentant fer un eslògan per animar la gent. Va sortir aquell Barcelona, més que mai. Va ser un gran encert, perquè va connectar amb el sentiment de la gent. Expressava l'orgull que van demostrar els

que es van llençar al carrer aquell dia del 1986 en què Barcelona va ser designada per a ciutat olímpica. Que per què ara no hi ha entusiasme? Perquè no se sap comunicar. L'Ajuntament no sap explicar la importància del que s'està fent -més inversions que mai, per exemple en infraestructures de transport públic-. Falla la comunicació."

ENFORA I ENDINS

ENRIC TRUÑO. "Hem d'aspirar a ser una ciutat barrejada de tot, en recerca, en excel·lència universitària, en empreses, en creativitat, en cultura... No serem líders ni primeres figures mundials en cap especialitat, però estarem entre els primers. La potència de Barcelona és aquesta possibilitat de ser barrejada de tot, i d'estar en primera línia. Ens manca aconseguir la participació dels ciutadans, en la qual crec fermament. M'agradaria distingir també la Barcelona cap a fora, cosmopolita, i la Barcelona cap a dins, la dels barris, la de la qualitat de l'espai públic, la que procura el benestar i la qualitat de vida dels seus habitants. Ambdues coses han de ser compatibles. Barcelona mai no serà un parc temàtic. Però si ara tenim una gran capacitat d'atracció pels visitants, estudiem com fer-ho ben fet amb la participació pública i privada, ben liderada per la pública. Tenim les condicions per fer-ho bé de nou. Ja ho estem fent, de fet. A l'Ajuntament actual hi ha persones molt capacitades, que tenen la casa endreçada i amb recursos. L'endeutament de Madrid és de 5.500 milions d'euros, i el de Barcelona de 250. Amb això està tot dit."

ENDAVANT

EULALIA VINTRÓ. "L'actual equip de govern ha après algunes coses que no havien funcionat anteriorment i està provant de teixir noves complicitats i apostant per línies importants, com la promoció de l'habitatge, un nou tipus de creixement econòmic -exemplificat en el districte 22@- que implica

–en un territori tant petit– no expulsar activitat, i combinar-la amb el comerç, el turisme, la indústria, el turisme... I aconseguir que aquest sigui compatible en determinades zones amb la convivència veïnal. Realment no ho tenen fàcil. Però crec que agafen unes idees amb força que poden ajudar a tirar endavant, tot i sabent que la gestió avui és més complexa i la complicitat de la gent molt més difícil.”

APARADOR

CARME SERVITJE. “A vegades diem que Barcelona és una ciutat de cara a la galeria i crec que s’hauria de fer més de cara a l’interior. S’ha d’anar arreglant el dia a dia, fent més còmoda la nostra vida. En aquest sentit jo veig el got mig ple. Aprecio molt Jordi Hereu i confio que seguirà millorant les coses.”

CAPITAL

MIQUEL ROCA. “Barcelona té un paper importantíssim que és ser capital de Catalunya. Hi ha un concepte de capitalitat que val per a Catalunya i per al món. Una gran capital que, passada la crisi, ha de destacar en el coneixement, la recerca, la innovació i la cultura. Europa deixarà de ser un gran pol industrial per ser-ho d’aquests altres sectors. Aquest és el repte de Barcelona. Tenim universitats que han de destacar en qualitat, hem de ser líders en recerca, ens falta ser més capital cultural... Tenim un repte que és també el de tot Europa, la definició d’un nou escenari de creixement econòmic, que ve pel camp del coneixement. Que si tenim els lideratges adequats? Aquesta pregunta no la podem respondre els que ja estem de sortida. És cert que les situacions de crisi necessiten lideratges forts. Tant a la ciutat com al país ens hem d’interrogar sobre aquesta qüestió. La crisi desconcerta la gent. Ens hem malacostumat amb un creixement fàcil. Ara necessitem re-

ferents de gent que digui: ‘Som aquí i hem d’anar cap enllà’, i és cert que en aquests moments no s’està fent. En l’àmbit europeu veiem que Sarkozy o Merkel busquen un espai. Nosaltres hauríem d’interrogar-nos sobre quina és l’aportació que podem fer-hi en aquest moment.”

PORTA D’EUROPA

ALBERT BATLLE. “M’agrada la idea de Maragall que hem de ser la capital del sud per al nord i la del nord per al sud. Ara té molta vigència. Falta només que els governs espanyol i català ajudin per explotar les potencialitats fantàstiques que Barcelona té per ser la capital de la Mediterrània. El gran somni és que Barcelona sigui la porta sud d’Europa, que els vaixells que vénen d’orient, en comptes de fer la volta a la Península per anar als ports europeus del nord, descarreguin les seves mercaderies al nostre port, i que aquest estigui ben comunicat amb les xarxes europees per aconseguir que les mercaderies arribin abans a les capitals europees. I que l’aeroport sigui el punt de connexió amb Àfrica i Asia.”

INDIVIDUALISME

EUGENI FORRADELLAS. “Hem d’aconseguir l’acostament dels ciutadans. Participar no és que t’expliquin un projecte, sinó que puguis opinar i canviar-lo. Tenim un moviment veïnal molt feble, i un individualisme creixent. ‘El que passa més enllà de la meva illa de cases no m’interessa.’ Hem de trobar maneres d’incorporar la ciutadania a través dels nous mecanismes de participació que permeten les noves tecnologies per tal de trencar aquesta època de gran individualisme en què vivim. Aquests són moments problemàtics i complexos en què Barcelona ha de mantenir-se com a ciutat solidària, oberta, plural i disposada a mantenir el seu espai públic, que redueix la pobresa, sense marginació... això són elements clau dels quals nosaltres –i no

altres ciutats– podem presumir. Hem d'explorar activitats relacionades amb la cultura i la investigació, i mantenir el prestigi actual trobant alhora nous nínxols de treball. Aquesta és una manera de contemplar el futur que només pot venir de l'esquerra.”

ALTERNANÇA

MAGDA ORANICH. “Les enquestes ja donen que la gent preferirà que hi hagi alternança al govern municipal. Jo crec que és democràticament saludable. Jo ho veig tot plegat amb optimisme. El tema de la immigració és important. Ara, amb la crisi, no se sap com acabarà tot plegat. Passarem moments durs, i els serveis socials no tenen els recursos per fer front a tot el que pot venir quan s'acabin els subsidis d'atur i la gent no pugui pagar l'hipoteca. Però hem de ser optimistes. De la crisi, com em va passar a mi amb el càncer, també es poden treure experiències positives.”

COALICIÓ

JAVIER BASSO. “Yo voy mucho por Madrid, ahora y en mi época de estudiante, que era una delicia igual que lo era Barcelona, con sus chiringuitos en la playa y el ambiente de la Barceloneta. Yo encuentro que ahora Madrid nos ha pegado una pasada a todos los niveles, impresionante. Claro que es la capital y va gente de todas partes, las embajadas, el Gobierno, pero creo que siendo Barcelona como es, preciosa, con el mar, creo que se ha quedado un poco estancada. El problema del alumbrado nocturno, por ejemplo. Es algo que ha llamado la atención. Esto evidencia que hace falta un alcalde del PP. O de CiU en coalición con el PP. Con el señor Trias de alcalde nos entenderíamos bien, pues tiene una gran categoría personal. Sería un alcalde fantástico. Y Alberto Fernández de teniente de alcalde, porque Alberto conoce la ciudad como nadie. La verdad es que con CiU tenemos una magnífica relación.”

CONVIVÈNCIA

NÚRIA CARRERA. “Hauríem de lluitar per una Barcelona amable en la defensa dels drets, en la idea de compartir, de barrejar. És imprescindible defensar l'espai públic, on la convivència continui sent possible. Ara passarem una etapa dura. Els serveis socials estan col·lapsats. Hem de poder atendre les demandes amb més velocitat. Hem d'atendre als nous necessitats. Les persones grans que viuen soles. Les dones amb fills, divorciades, que no poden pagar-ho tot.”

CREATIVITAT I INNOVACIÓ

MARAVILLAS ROJO. “Hem de continuar sent una ciutat acollidora, on es pugui viure i treballar, passejar i compartir. Necessitem diversificar l'activitat econòmica i apostar de debò per la creativitat i la innovació. Barcelona necessita trobar un nou posicionament metropolità, perquè la massa crítica és imprescindible per poder competir en el món globalitzat. Però sobretot jo espero que Barcelona continuï tenint projectes i fent història.”

DIPLOMÀCIA

JOSÉ CUERVO. “Ser la capital de la Mediterrània és un bon objectiu. Exportar als països àrabs els nostres valors genuïns, com la llibertat i la democràcia. Són objectius gens fàcils, als quals ens poden ajudar els immigrants d'aquests països que ja viuen a la ciutat. Per Barcelona és una gran oportunitat col·laborar en el desenvolupament d'aquest països. Sona idealista, però fa falta i és necessari. Ens pot ajudar el fet d'haver impulsat el que es va anomenar *diplomàcia de les ciutats*. En nom de les ciutats del món l'alcalde Joan Clos va parlar a les Nacions Unides. Hi tenim experiència. I sempre és més fàcil trobar solucions concretes a la vida de la gent, als problemes quotidians, si s'aborden des d'una ciutat, que no pas des d'un estat.”

**Les tres
primeres veus
dels trenta
primers anys**

NARCÍS
SERRA

PSC 1979-1983

“L'èxit de la desfilada de les Forces Armades de l'any 1981 va ajudar els JOCS OLÍMPICS”

• Narcís Serra
va triar per a la
foto aquest pont
sobre la ronda
Litoral, al pas-
seig de Colom

ELS ALCALDES

Quan se li va acudir ser alcalde de Barcelona?

Molt poc abans de les eleccions. Modestament, a mi no se'm va acudir. A mi em feia molta il·lusió el que ja feia. Era el conseller de Política Territorial i d'Obres Públiques en el govern de Josep Tarradellas. La idea de presentar-me a les eleccions no va ser meua. Va ser sobretot en Joan Raventós [primer secretari del PSC] qui va pensar que jo podia anar de candidat a l'alcaldia. Honradament, va ser una decisió que em va sobtar. Seria mentida si dic que m'hi vaig resistir, però em va sobtar molt que pensessin en mi. Sobretot perquè jo estava ficat en l'altre tema. Em va semblar molt difícil, però molt engrescador poder ser alcalde de la meua ciutat.

Jo havia imaginat que vostè, de petit, en un àpat familiar, hauria dit: "Quan sigui gran, vull ser alcalde de Barcelona"...

No, no. Li diré: al Govern Tarradellas vaig entrar amb molta il·lusió, però pensant que era un cosa transitòria. M'havia costat molt guanyar la càtedra. Vaig deixar de fer classes pensant que passats dos anys tornaria a la Universitat Autònoma. Aquell era un moment històric. Hi havia la necessitat de posar-se a treballar perquè començava la Transició... Però jo estava absolutament convençut que tornaria a la universitat, no imaginava que faria una carrera política llarga. Tampoc no volia ser ministre de Defensa. I em va tocar anar a Madrid. Aquí sí que em vaig resistir. Però les coses van anar com van anar.

Com van preparar aquella primera campanya, la del 1979?

Al començament tenia molt més clares les idees amb relació als problemes que tenia cada barri, que no a la política que s'havia d'aplicar al conjunt de Barcelona com a ciutat. En la candidatura hi

havia gent que venia d'associacions de veïns, gent que havia estat en grups diferents, de cristians, d'acció... El que recordo millor de la campanya és que vam dividir Barcelona en barris, i vam fer uns fulletons molt barats –no hi havia diners–, amb el plànol general de la ciutat i el que corresponia al barri, i allà hi col·locàvem les promeses electorals: un centre cívic, obrir un carrer... Si ara agaféssim tot allò veuríem que hi ha una suma de punts, però no hi havia un projecte. Ni en teníem ni en tenia cap partit polític. El primer que va formular un projecte global, precisament perquè hi ha un esdeveniment que ja està pràcticament decidit i que el reclama, és Pasqual Maragall.

Alguns dels regidors que hem entrevistat diuen que el primer que té una idea global de la ciutat és vostè; que Maragall va executar els plans que vostè va deixar.

Nosaltres vam fer moltes coses, però, modestament, la suma, el projecte global al començament no el teníem. El primer disseny el vaig fer amb Oriol Bohigas i Romà Cuyàs, l'any 1982, quan fèiem una publicació defensant la candidatura olímpica en ocasió dels Campionats Mundials de Futbol. Érem al 1979. Si la Transició comença amb el nomenament d'Adolfo Suárez, doncs només havien passat tres anys. En aquest període l'alcalde de Barcelona havia estat designat pel règim anterior en una societat que s'estava transformant ràpidament en democràtica. Això dificultava prendre decisions i portava molts problemes. El que va passar és que Barcelona va incórrer en un dèficit brutal, enorme. I no hi havia tranquil·litat política a Madrid, ni aquí, com per agafar aquest tema i encarrilar-lo. El Govern de Madrid va cobrir el dèficit donant-nos un crèdit bancari, del qual, s'havien de pagar les anualitats i els interessos, i tornar el capital.

Així quan van entrar a l'Ajuntament aquest esta-

va totalment entrampat.

El dèficit era molt gros. Durant aquest tres anys i mig el deute va pujar moltíssim, i era una època amb els tipus d'interès alts. L'Ajuntament tenia uns ingressos que a l'any següent d'haver entrat nosaltres no servirien ni per pagar les quotes dels seus deutes. Ja no et dic les quotes per pagar al personal! De manera que va ser això, aconseguir que es pogués pagar el dia a dia, l'assumpte que ens va absorbir més atenció i activitat. L'alcalde accidental, Manuel Font Altaba [es va fer càrrec de l'Ajuntament en dimitir Josep Maria Socías Humbert], ens va informar de tot, i amb l'interventor, ens va dir: "Hem passat comptes i deixem diners suficients per la nòmina d'aquest mes". Al mes següent de la nostra entrada no hi havia diners per a pagar la nòmina! En aquesta situació era molt difícil fer projectes globals de ciutat. Ens vam dedicar a organitzar el moviment d'alcaldes, proposar al Govern central sistemes de finançament, maneres d'aconseguir nous ingressos... però quines solucions urbanístiques podíem pensar?

Tot i així es van fer coses, recordo una foto seva rodejat de milers de veïns en una festa al solar de l'escorxador.

Podíem fer intervencions puntuals que fossin molt barates i que donessin molt rendiment. És a dir, intervencions petites i puntuals que, no obstant això, en alguns casos canviaven la vida d'un barri. Recordo que vam fer una plaça a un lloc tancat on sempre es llançaven escombraries. Enjardinar uns quants metres quadrats i posar-hi quatre arbres va suposar un canvi espectacular. Va passar igual a la plaça de la Mercè, on vam enderrocar una casa i obrir la plaça actual. Temps després, a mesura que els temes financers es van anar encarrilant, aquestes actuacions puntuals havien d'estar integrades en alguna construcció general. D'aquí van sortir les

idees, allò que avui diríem un pla estratègic. Però això tampoc no resultava fàcil, perquè aleshores es vivia una consciència d'inestabilitat. L'intent de cop d'Estat, el 23-F, és el 1981, just dos anys després de les municipals. En aquella situació necessitàvem un pretext que ens obligués a formular aquest pla global i de futur.

I van ser els Jocs Olímpics.

Sí, efectivament, van ser els Jocs Olímpics.

“ENJARDINAR UNS QUANTS METRES I POSAR-HI QUATRE ARBRES VA SUPOSAR UN CANVI ESPECTACULAR”

De qui sorgeix la idea de fer els Jocs a Barcelona? Vostè ho suggereix a Samaranch o és Samaranch qui ve al seu despatx i li ho proposa?

La idea dels Jocs –i qui tenia al cap que es podrien fer a Barcelona – sens dubte és d'en Samaranch. El que passa és que es van donar una sèrie d'esdeveniments que a nosaltres ens van fer pensar. Li diré un exemple petit, però il·lustratiu. Va caure un tros de la coberta de la tribuna de l'estadi de Montjuïc, però no hi havia diners per reparar-la, perquè s'havia de refer tot. Així vam tancar l'estadi i només s'utilitzava com a lloc d'entrenament d'atletes. En castellà diríem que *se juntaron el hambre con las ganas de comer*. En Samaranch em va venir a veure per preguntar-me si ho havia pensat. Va ser un estiu, i la trobada va ser molt discreta, perquè ell era ambaixador d'Espanya a Moscou. I llavors vam quedar que, si ell era elegit president pel Comitè Olímpic

ELS ALCALDES

Internacional (COI), aleshores en parlàriem seriosament. És clar, el que jo volia era que ell fos president, i ell el que volia era un Ajuntament que jugués seriosament. Posteriorment, quan ja és president del COI, es va fer un sopar anual del *Mundo Deportivo*, i ell va amollar la idea.

I vostè què va fer?

Vaig aprofitar –després del cop d'Estat– que vingués el Rei a Barcelona per plantejar-li. Perquè hi havia reticències a la idea que Barcelona programés un altre esdeveniment el 1992, un any que ja estava concebut, molt raonadament des de Madrid, com el del cinquè centenari del descobriment d'Amèrica i de l'acabament de la reconquesta espanyola. Era una data molt lligada a la història d'Espanya, i per això va haver-hi l'Expo de Sevilla, que ja estava decidida i aprovada abans que ens poguéssim nosaltres. Per això vam haver de protegir molt la nostra estratègia, no es podia llançar l'idea sense més. No hagués sortit. Perquè Madrid estava pensant en altres coses, i la primera reacció hauria estat: Escolta aquest any ja està, ja sabem el que volem fer, no vingueu aquí amb problemes de diners i de noves activitats, que ens distrauran.

De manera que ho van fer públic quan ja comptava amb la complicitat del Rei.

Sí. Ho vam anunciar davant del Rei, aprofitant que era aquí amb motiu de la diada de les Forces Armades, un esdeveniment que va sortir bé, i això va ajudar molt els Jocs Olímpics, encara que la gent no s'ho pensi. Pensi que el Govern de Madrid havia encarregat a Manuel Prado y Colón de Carvajal que pensés i organitzés l'Expo de Sevilla i el Vè Centenari, i que tots els que estaven implicats en aquestes feines veien els Jocs com un trencament molt gros de les seves expectatives. Jo entenc que els hi costés tant d'acceptar-

ho. Per això s'havia de jugar fort amb el Rei i amb les forces armades. I la qüestió és que va sortir, i que a la pràctica va ser molt més important i difícil que després anar a Lausana a presentar la candidatura i treballar per guanyar-la.

Abans d'anar a Defensa va presentar el projecte a la seu del COI.

Abans d'anar al ministeri vam tenir el Mundial de Futbol, i amb aquest motiu ja vam preparar un llibret, que conservo, i una moneda de plata que era la defensa de Barcelona pels Jocs Olímpics. I recordo que vam aprofitar la presència de membres nacionals del COI que havien vingut acompanyant els equips dels seus països, per començar a fer lobby en favor dels Jocs. Els vam entregar el document preparat per en Romà Cuyàs, que ja li he esmentat, en què ja apareixien els primers dibuixos de la ciutat que volien fer si aconseguíem els Jocs.

És aquí on es comença a imaginar la nova Barcelona.

La gent no ho sap. Però la idea de fer les rondes surt d'aquí. Estan dibuixades en aquest llibre. Després les coses no van ser exactes, perquè pensàvem que tindríem molt més recursos per a una zona esportiva al costat del camp del Barça, l'Estadi havia de ser el de Montjuïc pel que hem dit, s'havia de recuperar el mar, la Vil·la Olímpica..., tot això ja hi era en aquesta etapa en què l'Ajuntament encarrega a l'arquitecte Oriol Bohigas que vagi consultant i dibuixant, d'acord amb el Romà Cuyàs.

O sigui que, quan Maragall li succeeix, la feina ja està encarrilada.

Maragall parteix de la idea que s'ha de tenir una política global de ciutat, i quelcom que durant el primer quadrienni hauria resultat fins i tot es-

trany pensar: la concepció de l'àrea metropolitana. Obrir-se més al món, reforçar Barcelona... Tot això és el que agafa força amb el primer quadrienni de Pasqual Maragall.

Una Corporació Metropolitana avortada per la Generalitat que vint anys després continua sent reivindicada.

És que Barcelona no tenia metres quadrats ni per fer un altre cementiri, això ja ho sabíem en temps de Franco, no necessitàvem democràcia per saber que s'havia d'arreglar. El problema de l'eliminació dels residus de Barcelona és un altre exemple. Més i tot, en època de Franco entitats com el Cercle d'Economia van demanar la creació i gestió de l'àrea metropolitana i dels problemes comuns a tots els municipis. A partir de conèixer com va anar aquella experiència jo crec que ara ho tenim bé, que si ens hi posem de debò ho aconseguirem, perquè les reticències dels municipis són cada cop menors.

La identitat i personalitat de cada municipi de la metròpoli s'ha consolidat molt, i els partits utilitzen el sentiment de pertinença per guanyar vots. Potser ara costarà més que en aquells anys en què aquests sentiments eren difusos.

O no. És bo que els municipis hagin recuperat una idea de personalitat pròpia, d'identitat. Perquè això els ha generat confiança en si mateixos. Miri l'Hospitalet. Ha cobert la Gran Via, ha fet un eix d'oficines a la plaça Europa... i tot això en un context metropolità, perquè qui sap que la nova Fira de Mostres està en un municipi que no es diu Barcelona? I l'aeroport? Això hi ha gent que no ho sap, i menys els senyors de Milà o de Londres que vénen a fer negocis a la Fira. Potser el retorn a un concepte metropolità és més fàcil ara,

després d'aquesta injecció d'autoestima de cada municipi.

De les coses que va fer durant la curta etapa que va ser alcalde, de quina se sent més orgullós?

No tan curta, faltaven pocs mesos per acabar el quadrienni. Va ser adequat al moment afrontar el problema econòmic, perquè sinó no haguéssim pogut fer res més. I mobilitzar alcaldes de tot Espanya per fer pressió conjunta amb nosaltres, perquè Barcelona sola tampoc no se n'hagués sortit. Hi havia gent nostra que m'ho van criticar, això. Em deien que dedicava massa temps a altres ciutats. Però sols no ens n'hauríem sortit. Després, crec que urbanísticament Barcelona va saber trobar la manera de funcionar, tot i que no hi havia recursos. Això ha estat reconegut fora com el Model Barcelona. Un arquitecte tan important com Richard Rogers el defineix com saber començar amb petites actuacions i després integrar-les en un procés general de renovació de la ciutat, tot fent-les compatibles. L'altra cosa que vam fer és tornar a la ciutat la sensació que podia decidir què és el que li convenia. Fer que les entitats ciutadanes tinguessin un diàleg diferent amb l'Ajuntament. El que els anglesos dirien *partnership public-private*. Aquesta creació de mecanismes de col·laboració públic-privat també va ser una cosa adequada del primer període.

ELS ALCALDES

I el seu fracàs?

Em va doldre molt que, a causa de les eleccions catalanes, un fet exterior al funcionament de l'Ajuntament, el govern d'unitat que teníem [PSC, PSUC, CiU, ERC] es trenqués. Tot i que jo no n'era el responsable, ho vaig interpretar com un fracàs personal.

Qui va decidir que fos Pasqual Maragall el seu substitut, i no altres regidors, com per exemple Mercè Sala? Van tenir problemes per aquest assumpte?

Sí, va haver-hi problemes amb Pasqual Maragall. Felipe González volia que jo marxés ja a Madrid, i la detenció d'uns militars que preparaven un cop pel 27 d'octubre, dia de reflexió electoral, va precipitar les coses. Aleshores vaig parlar amb Joan Raventós, que era el polític que jo escoltava més en aquells moments. I cap dels dos va tenir dubtes que Maragall era la persona idònia per substituir-me. Ell havia treballat en un tema difícil com era la reforma administrativa. I encara que ara pugui semblar un assumpte menor, en aquella època obligar els funcionaris a marcar amb una targeta les hores d'entrada i sortida a la feina, va suposar un terrabastall que va tenir costos personals per a ell. Pasqual pensava que amb tots aquests problemes, a l'alcaldia en podia tenir encara més. De manera que, com deia abans, el problema era la negativa de Pasqual Maragall, a qui finalment només va saber convèncer el seu pare, Jordi Maragall i Noble. I ho dic amb fonament de causa.

Tan mal estava el funcionariat? Es diu que al començament no sabien ni quants funcionaris municipals hi havia.

Se sabia que molta gent anava a la feina i després sortia a fer encàrrecs i tornava quan volia... Tres anys sense autoritat municipal legítima, és

molt de temps. A més, vist des del punt de vista laboral era un moment molt difícil, amb inflacions properes, un any, al 20%. Amb demandes molt elevades d'increment salarial al serveis públics... era un moment en què la gestió dels temes humans i laborals era molt difícil. Un dels assumptes més difícils que vam haver d'afrontar aquests primers anys va ser la vaga dels treballadors de la recollida d'escombraries, que es va resoldre d'una manera molt atípica, interpretant una llei del règim anterior i fent que la Guàrdia Urbana conduís els camions.

Vostè va firmar el decret que mobilitzava la policia municipal, davant la incomprensió dels regidors més d'esquerres.

Va ser una decisió presa quan ja havíem passat dies sense recollida i, és cert, va costar la dimissió d'un regidor. Això és el que feia difícil les coses. Però si era difícil amb un ajuntament democràtic, podem imaginar com seria per un alcalde designat per Franco tres anys enrere. Què havia de fer? Cedir.

Hem parlat del deute que van deixar aquests tres anys de transició, però no dels terrenys que es van adquirir i que anys després els van permetre construir els equipaments que la població reclamava.

Sí, això és molt cert. S'ha de ser just amb els predecessors. Més que just, m'agradaria ser generós. L'alcalde José Maria de Porcioles va entendre que una de les grans polítiques de l'Ajuntament havia de ser acumular sòl públic per a una sèrie d'objectius. Ell parlava d'augmentar les zones verdes. En tenia d'altres, que ara no compartim, que era fer un eix que comunicés el carrer Muntaner amb el mar, que òbviament no hem fet, però que gràcies a això finalment hem pogut fer la rambla del Raval.

Perquè les expropiacions inicials van ser amb aquesta fita de comunicar l'Eixample i el port. Jo no sóc partidari de fer aquests eixos viaris, perquè crec que no hem de ser esclaus del trànsit –sí que crec que el Tibidabo hauria de tenir més d'un túnel, però no que hàgim de conformar la ciutat a l'automòbil–. I crec que és infinitament millor tenir la rambla del Raval que un carrer obert al trànsit de dalt a baix. Però és molt bo que s'hagi pensat. I hem de ser justos. Porciolles va tenir aquesta visió que l'Ajuntament havia d'acumular sòl per poder fer polítiques després. **El seu equip també va pensar un eix cultural que anava de l'Eixample al Raval.**

“ENTRE TOTS HEM DE SABER SUPERAR AQUESTA CRISI ACTUAL, QUE ÉS DEL MODEL PRODUCTIU”

Sí. En dèiem Del Seminari al Liceu, i tot i que arrossega 30 anys d'execució encara falten dues o tres peces perquè es completi. S'ha fet el CCCB, el Macba, la facultat de Geografia i Filosofia, la plaça dels Àngels... i s'està fent la neteja dels voltants de l'edifici del dispensari antituberculós de Sert, la construcció d'un edifici nou a l'església que dóna a la plaça Joan Coromines, que pertany a la Casa de la Misericòrdia, i després queda –que era una gran idea del pla – acabar el mercat de la Boqueria i acabar d'endreçar la plaça de la Gardunya. Tot això el que fa pensar és en la importància que els projectes estiguin ben pensats. Com aquest, que continua vigent trenta anys després i plenament vàlid.

Dels càrrecs públics que ha tingut, el d'alcalde és el que més enyora?

Sí, sens dubte. És el més gratificant, sense cap dubte.

I de la Barcelona que va deixar a la d'ara, aquest creixement o evolució que s'ha produït, el troba encertat? Corregiria alguna cosa?

És espectacular el que s'ha fet. Posat a ser just tant amb els predecessors com amb els successors, s'ha de dir que és molt important l'esforç que va fer en Joan Clos pel Fòrum 2004, i el que ha significat per Barcelona obrir aquella zona. Jo veig una Barcelona que en aquest sentit sap on va. Ara caldria veure si entre tots construïm una plataforma ciutadana, persona a persona, que de veritat sigui un motor per a la transformació que necessitem per superar aquesta crisi que ho és del model productiu; no podem seguir creixent fent hostaleria i construcció. Hem de donar més valor afegit al que fem. Amb serveis de més intensitat, més competitivitat i més qualitat. I la millor plataforma per pensar-ho i dur a terme que tenim –i que no tenen altres països – es diu Barcelona. En aquest sentit jo crec que Barcelona, els seus ciutadans, els seus empresaris, el seu teixit social, tenen un repte i una responsabilitat.

Doncs no veig jo que els líders polítics alerten suficientment en aquesta línia.

Però aquest país va ser capaç de fer els pactes de la Moncloa. Uns acords que van deixar apart les baralles polítiques per aprovar unes reformes sense les quals no ens n'hauríem sortit. És un exercici que com a país ja ho hem fet fa 30 anys. I ara no tenim les circumstàncies de gravetat ni dramatisme d'abans. Per això estem obligats a fer-ho. ●

PASQUAL
MARAGALL

PSC 1979-1997

“Els JOCS
van estar bé,
però el meu
millor re-
cord és la
GENT DELS
BARRIS”

• A casa de Paco González i Libertad Carranco, a Horta-Guinardó, on Maragall va viure una setmana

ELS ALCALDES

Com ha estat la relació entre Barcelona i vostè?

Jo vaig néixer a Barcelona i moriré a Barcelona o a prop. I entremig, he anat i he vingut a l'Empordà o a Nova York, he fet i he desfet, però sempre he retornat a Barcelona.

Però què significa Barcelona per a vostè?

És casa meva. Tret dels dos anys que vaig viure a Nova York, quasi un any a Roma, quatre mesos a Baltimore, i els viatges que he fet, la resta de la meua vida l'he passat aquí. És on he pogut dur a terme el meu projecte vital, profes-

sional, el personal i el col·lectiu. És l'escenari i alhora una protagonista fonamental a la pel·lícula de la meua vida.

Què el va portar a la política en general, i a la política municipal en particular?

En Josep Ignasi Urenda, que ens va introduir al Front Obrer de Catalunya [FOC]. Érem molt joves. Allí vam conèixer amb gent de La Maquinista com en Daniel Cando i altres, que venien de l'àmbit d'influència de mossèn Josep Dalmau. La política era la manera que vam trobar de participar en allò que passava al nostre voltant, de manera natural, sense buscar-la com un fi.

• Maragall reviu els dies passats a casa del Paco i la Libertad

Primer clandestinament, com a resposta a una dictadura agonitzant, i després, en democràcia, en l'àmbit municipal, que era el més proper. És allà on els problemes són més concrets i més reconeixibles. Mirar de participar activament en la millora d'allò que ens envoltava era temptador.

Què vol dir per a vostè servidor públic?

Tal com deia, entenc que dedicar-se al servei públic és participar de manera activa i institucional en la millora del que ens envolta. Però crec que, al contrari del que es pot pensar, la feina pública no es fa només per als altres, perquè els que la fem, cobrem (no ens enganyem). Qui té el privilegi de treballar a l'Ajuntament, a la Diputació o a la Comunitat Autònoma, o a qualsevol altra institució, ha d'estar agraït perquè ha estat elegit, o designat (per la força política majoritària) per a exercir un càrrec públic. Hem d'estar agraïts, però no la gent amb nosaltres, sinó nosaltres amb ells, perquè ens han fet confiança.

Però la feina de representació és molt diferent, més concreta, més feixuga i real, si la fas a la ciutat que si la fas al Parlament.

És evident. No únicament la representació, sinó totes les actuacions són més concretes a l'àmbit municipal que al Parlament. L'àmbit municipal és executiu, el Parlamentari és legislatiu. La realitat municipal és més propera que les realitats més àmplies com l'autònoma, sigui al Parlament o al Govern de la Generalitat; o que les més abstractes i distants, com encara són, en gran mesura, les institucions europees.

Qui el va portar a les llistes municipals?

Jo treballava a l'Ajuntament com a funcionari i

feia, diguem-ne, de protestatari. Era l'època de l'alcalde Joaquim Viola. Un bon dia vam ocupar l'ajuntament, vam tancar les portes, els grisos [la Policia Nacional] van entrar amb gasos lacrimògens i ens van fer fora. Però va haver-hi un pacte, perquè en aquella època de la Transició es feien molts pactes –la Transició, per cert, què poc explicada que està; la Transició és el gran tema pendent–. Doncs vam pactar que, si nosaltres sortíem, ells no ens farien res. I sí, sí, va ser negra nit, però vam pujar 10.000 persones fins a la caserna de bombers, segons el pacte que teníem, escoltats per la Policia Nacional. Com que era un dels que en-

“QUI TÉ EL PRIVILEGI DE TREBALLAR A L'AJUNTAMENT O UNA ALTRA INSTITUCIÓ HA D'ESTAR AGRAÏT”

capçalava la moguda, vaig quedar marcat com a municipalista.

Però, per fer les primeres llistes del PSC, qui decideix qui les encapçala?

En Joan Raventós volia que el candidat fos en Narcís Serra o jo mateix. Vaig insistir que fos en Narcís i, en aquest cas, jo m'oferia per anar el segon de la llista. Es van fer les eleccions municipals i en Narcís va ser escollit alcalde. Amb ell d'alcalde es va fer a Barcelona la desfilada militar de la diada de les Forces Armades. Quan tothom pensava que seria un acte polèmic i un caos, va resultar ser un èxit de participació i d'ambient, però també urba-

ELS ALCALDES

nístic, perquè va permetre iniciar l'obertura de la ciutat al mar, amb la reurbanització del moll de la Fusta. Els militars van quedar-ne impressionats i Felipe González es va endur en Narcís com a ministre de Defensa. Llavors jo vaig passar a ser alcalde i hi vaig estar quinze anys. Recordo que el dia en què havia de ser escollit alcalde em vaig aixecar d'hora (segurament no podia dormir massa) i vaig sortir a passejar. De Montjuïc estant, tot mirant Barcelona, pensava en la responsabilitat que estava a punt d'assumir, amb molt de respecte i alhora amb tota la il·lusió.

I d'aquesta època el que segurament subratlla com a gran èxit són els Jocs Olímpics...

“MANUEL VITAL ERA CONDUCTOR, I UN DIA VA DIR: ‘COÑO, HAY QUE IR A TORRE BARÓ EN AUTOBÚS’”

Si, això diu tothom, però allò important són els barris. Els Jocs Olímpics ho són, com a fet, com a moment puntual, el dia que ens van donar la nominació, la inauguració dels Jocs, la transformació de la ciutat que van comportar... i també l'esforç de tants companys que ho van fer possible. Jo vaig ser la cara de l'èxit de la ciutat, però es va assolir gràcies als esforços de tots els que hi van participar. Però com a vivència personal, el meu millor record són els barris, la gent dels barris pels qui miràvem de fer bones escoles, millors places i carrers i amb els quals vaig compartir casa i vivències. Fins i tot anava a viure als barris, ho savies?

Ho vaig publicar a *La Vanguardia*, el 1997, quan, per agrair-los que l'acollissin els va organitzar un sopar a casa de Toni Catany. Doncs amb el primer que vaig anar a viure va ser Manuel Vital, no sé per quin set sous vaig anar a parar a casa seva. Recordo que, quan jo arribava a la nit, per anar al llit que em tocava, havia de passar per sobre d'altres persones que estaven dormint. En Manuel em va donar una carta del seu pare, al qual havien afusellat perquè era republicà, una carta que ell encara conserva, on li deia: “Paco, la cabra está atada en el pino, al lado del pino hay una piedra, y debajo de la piedra está el dinero”. Això és una cosa emocionant, una carta que el fill encara conserva. En Manuel Vital era conductor d'autobusos, i un bon dia va dir: “Coño, hay que ir a Torre Baró en autobús”, i va agafar l'autobús, “¡subid todos!”, i zas! Se'n va anar cap allà dalt, i van aconseguir que es fes una línia de busos que arribés al barri. Amb aquesta gent es va anar construint Barcelona.

I quina cosa recorda com un fracàs?

Molts. Si cal triar-ne un, podria ser el dia que vam inaugurar l'Estadi Olímpic i es va inundar tot. Hi havia tota la classe política catalana i la família reial. Tot d'una el cel es va obrir i va caure un dels diluvis més grans que recordo. L'aigua entrava per tot arreu. A més, grups exaltats, atiatos per un partit polític, van organitzar una gran xiulada dirigida al Rei. Finalment ens vam quedar sols la Diana, la meva dona, i jo, perplexos pel que havia passat. Per un moment vam dubtar si la ciutat seria capaç d'organitzar amb èxit els Jocs. Afortunadament l'ensurt va durar poc i immediatament vam retrobar la il·lusió i possiblement aquell fracàs va servir per evitar-ne d'altres.

Entre la Barcelona de Maragall i la d'ara, quines diferències troba?

La ciutat ha millorat molt. Nosaltres vam somniar la Barcelona d'avui i, com ja he dit alguna vegada, al mateix temps que la somniàvem ja l'estàvem refent. Fèiem al revés que Penèlope: de nit somniàvem i de dia construïem.

Ha millorat?

La Barcelona d'ara ha millorat en tot. Ha recuperat la dignitat als barris i districtes. Actualment és una de les ciutats més ben valorades del món. Hi ha coses pendents, però ha millorat molt. Què et sembla a tu que falta a Barcelona?

Hi ha coses que s'han fet que no les trobo encertades, com el barri Diagonal Mar.

Bueno. Doncs a mi sí que m'agrada. M'agrada com està quedant i encara més quan recordo el que hi havia abans, no fa tant.

No es respecta la retícula de Cerdà...

Si home, però hi ha d'haver de tot, s'han de canviar els estils, a mi em sembla bé. La solució de Cerdà és magistral i imprescindible en el seu moment. Però les realitats actuals de Barcelona requereixen noves interpretacions i solucions. Amb el temps hem aconseguit dignificar els barris i alhora embellir la ciutat amb el concurs d'artistes i arquitectes de

• Amb Narcís Serra, el 1982

primera classe. Per exemple, l'obra del Bofill, t'agrada?

El TNC no el trobo gens original, i d'hotels Vela hi ha d'altres al món...

Precisament a l'hotel Vela, la fundació que porta el meu nom hi tindrà un local per poder-hi fer investigació i un centre de dia. En Bofill és una persona molt intel·ligent. El nou aeroport, la T1, té forma d'espasa, amb una volta que jo trobo sensacional, espectacular, per mi és el millor del que ha fet.

I de la Barcelona actual que camina cap el futur, creu que està ben enfocada?

Barcelona en aquest moment és una ciutat molt ben col·locada, en el rànquing mundial de ciutats. Barcelona és una icona internacional. Fa poc vaig estar a Buenos Aires, hi vaig veure una revista d'humor, semblant a *El*

ELS ALCALDES

Jueves o La Codorniz, que es diu Barcelona, i porta per subtítol Una solució europea para los problemas de los argentinos. Per a ells, Barcelona és una icona. Una icona en marxa que si vol progressar no es pot quedar parada i cofoia de si mateixa. No serà fàcil, ja que el punt en què som és molt alt, i per tant difícil de millorar i, sobretot, difícil que es percebin les millores per sobre del soroll de les crítiques i de la rivalitat partidària, necessària per altra banda.

Està Barcelona ben situada per afrontar els reptes de la crisi econòmica, per aprofitar les oportunitats que aquesta permet...?

No, estem tots molt mal situats, però tot el món, eh? Probablement Catalunya i Espanya tenen un problema afegit. Durant anys el creixement s'ha sostingut pel turisme i la construcció. Aquesta última ha tingut un fort component especulatiu. Això s'ha acabat. Es diu que cal un nou model i, més enllà del tòpic, és cert. Barcelona fa anys que treballa en aquesta direcció, i a poc a poc s'està transformant el model d'activitat econòmica que es desenvolupa a la ciutat i al país.

Tindrem capacitat per reinventar un model econòmic diferent?

Aquí es demostrarà la veritable vàlua del país. El 22@ és un exemple a seguir. Hem passat altres moments difícils i ens n'hem sortit. Ara també ho farem, no en tinc cap dubte. Si no ho fem prou bé, només ens en sortirem, i si ho fem bé ens en sortirem amb més força que abans.

No tenim un problema de lideratges, i d'idees?

Els lideratges no són el problema. Els líders no són el problema; ho són els moments. Hi ha

moments, hi ha fases. Jo vaig estar quinze anys d'alcalde i també hi van haver fases de depressió. I vam fer els Jocs Olímpics, i ens en vàrem sortir molt bé, però l'èxit dura tres o quatre anys. La gent se n'oblida, els cicles són els cicles. Jo no crec en les bruixes, però haver-n'hi, n'hi ha. Doncs igual passa amb l'economia. La

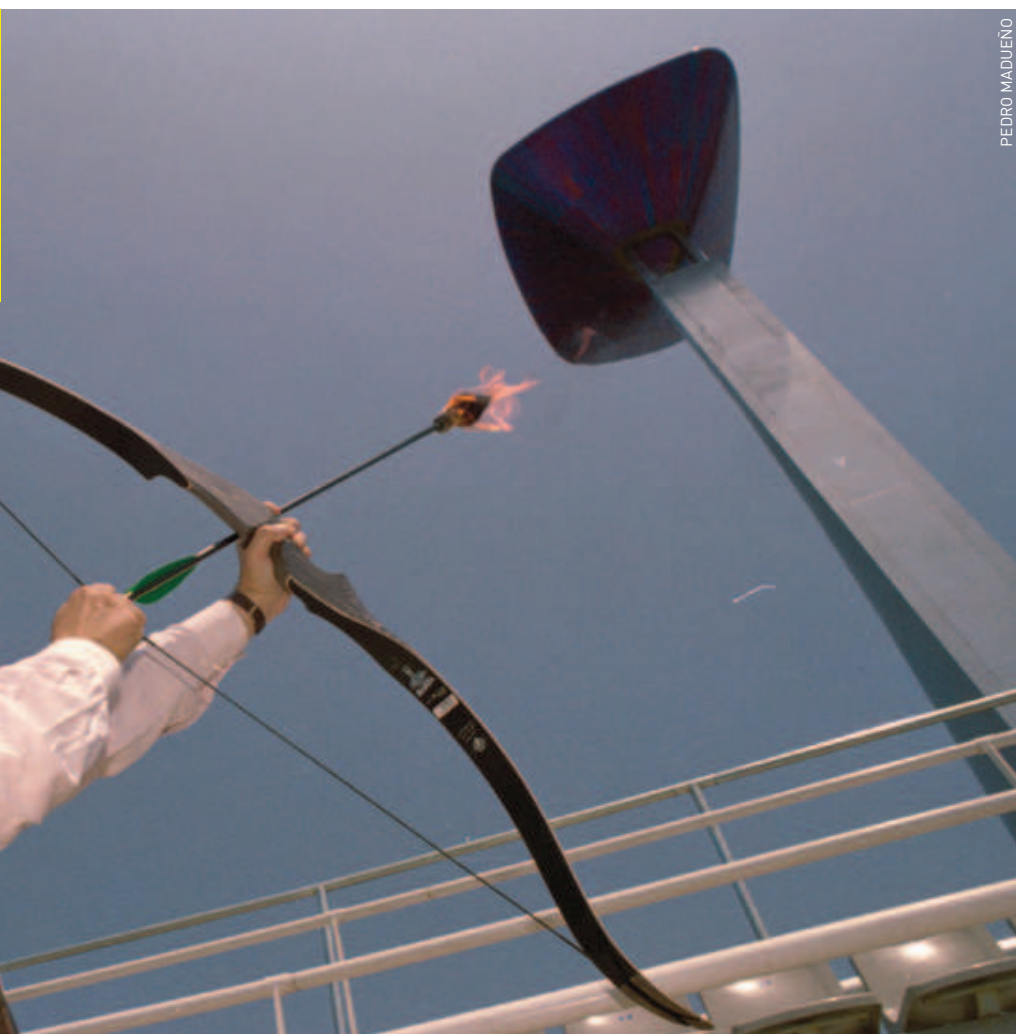
**“THE CITY IS THE PEOPLE’,
VAM LLEGIR A SHAKESPEARE.
I AIXÒ HO CREIA I HO
CONTINUO CREIENT”**

situació actual és difícil, sobretot per la gent que més la pateix, que són els de sota. Però també és interessant veure quins són els espavilats que en treuen profit. La crisi serveix perquè la gent es tregui la son de les orelles i els que treballin i tinguin enginy també se'n sortiran.

Això quant a les persones...

No, no, i també a les ciutats, a la riquesa, i als barris... Aquest canvis afecten tot. De fet, la ciutat són les persones. Aquest era el lema en què vam basar la meva primera campanya per alcalde. *The city is the people*. Ho vam llegir a Shakespeare, i així ho creia i ho continuo creient! •

PEDRO MADUÑO

• Pasqual Maragall,
als assatjos dels
Jocs Olímpics, prova
d'encendre el peveter

JOAN
CLOS

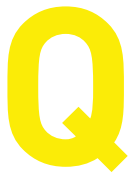
PSC 1983-2007

“ El que
marca la
meva ETAPA
és una
MILLORA de
les infraes-
tructures ”

• Joan Clos va triar per a la foto l'ampliació de l'avinguda Francesc Cambó, a Santa Caterina

Què és Barcelona?

Un immens punt de trobada. I per a Catalunya, una referència. És una ciutat de les més arrodonides. Un model de ciutat. De convivència.

I ara que la veu des de lluny, quin defecte hi troba?

Té una ambició escassa, insuficient. Hi ha instal·lat un cert hedonisme, segurament conseqüència d'aquests quinze anys de desenvolupament econòmic, que xoca amb els sentiments viscuts en altres èpoques, en què era la ciutat de les bombes, dels anarquistes, alhora que de la rauxa i l'empenta empenedora. Ara mateix, que visc a Turquia, veig una tensió creativa, inconformista, que em recorda èpoques d'igual impuls a Barcelona.

Què el va portar a la política municipal?

En acabar la carrera, el 1973, vaig fer l'especialitat d'anestesiista, i em va avorrir molt. I per inquietuds polítiques, de progrés antifranquista, vaig anar al Regne Unit a estudiar Salut Pública. És a dir, vaig deixar una especialitat confortable i ben remunerada per una especialitat que representava els valors de la medicina pública: les vacunacions, el sanejament, la contaminació atmosfèrica, la salut laboral... Quan vaig tornar a Barcelona, el 1977, ja em vaig dedicar directament a la política, no com a militant de partit, sinó des dels moviments socials. El 1979 vaig entrar a l'Ajuntament com a responsable de Salut Pública –el regidor era Felip Solé Sabarís–, i a les eleccions següents, el 1983, ja vaig anar a la llista del PSC.

Com era la ciutat i l'Ajuntament el 1979, quan els demòcrates assumeixen el govern de la ciutat?

L'Ajuntament postfranquista i de la Transició era econòmicament molt pobre, amb una situació so-

cial complicada, perquè hi havia un atur del 18% i una inflació del 20%, conseqüència de la crisi de 1973-1980, per tant el relleu es va produir en una situació complicada. Recordo el servei de desinfestació, on encara existien unes dutxes massives per casos d'epidèmies, com la del tifus. Jo m'ocupava d'aquestes coses. En aquells temps, a la fi dels 70, s'estaven fent esforços per vacunar tothom i que no hi hagués casos de xarampió, de tos ferina i n'hi havia. Recordo que aquell any vam tenir nou o deu casos de tètanus. I uns quants de còlera. I dos de botulisme.

Durant els molts anys en què va fer de regidor es va encarregar de coses molt diferents.

Abans de ser regidor ja vaig haver d'atendre, a més de la gestió de salut pública, les urgències i les crisis que sempre exploten a la vida municipal. Una molt important es va produir a l'hospital del Mar provocada per la reforma hospitalària que implicava regular els horaris i la introducció de gestors professionals. Ara són coses que semblen prehistòriques, però eren així. Quan Pasqual Maragall em va posar a la llista electoral era perquè volia que m'ocupés d'aquestes coses, de la gestió dels quatre hospitals que depenien de l'Ajuntament. Érem de les poques ciutats d'Espanya que teníem hospitals propis que no eren finançats per la seguretat social, i cap administració sanitària volia pagar-ne la factura.

Així els primers mandats va fer de metge i gestor sanitari.

Sí. En el segon mandat ja vam constituir un consorci hospitalari amb la Generalitat per tal d'involucrar el govern autonòmic en el finançament, permetre la incorporació dels hospitals municipals en la xarxa pública, i convertir l'hospital del Mar en un dels hospitals de referència de la ciutat. Més endavant ens vam atrevir a

fer el Parc de Recerca Biomèdica, que ara és un excel·lent centre per la recerca a Catalunya.

El tercer mandat va ser el de la Ciutat Vella?

Sí, vaig continuar portant Sanitat, però a la vegada vaig fer-me càrrec del districte, i va resultar un salt qualitatiu, perquè la situació obligava a fer canvis pertot, tant urbanístics com socials. La situació era molt complicada, amb atur –estem parlant de la crisi econòmica més important dels darrers anys–, drogoaddicció –el Raval i el Casc Antic es van convertir en els centres de distribució de l'heroïna de la ciutat–, i la delinqüència que totes aquestes activitats generaven. La gent ben intencionada de Barcelona es preguntava si la democràcia i la tan anhelada llibertat havia de comportar necessàriament aquells nivells d'inseguretat.

Com valora ara el que es va fer a la Ciutat Vella?

Hi ha moltes ciutats que no van tenir la visió de fer un programa com el que vam fer a la Ciutat Vella i que han perdut el seu centre per sempre, o al menys por molt temps. Marsella, no cal anar gaire lluny. El Casc Antic, la part més noble de Barcelona, absolutament abandonat aleshores, s'hauria perdut i hauria suposat un risc importantíssim per la coherència urbana de la ciutat. Encarar la renovació de la Ciutat Vella, quan alhora es comencen les obres olímpiques, va ser una decisió de gran coratge, polític i econòmic.

Tots els barris n'han sortit ben parats? Perquè les reformes es noten més en uns que en altres.

Els quatre barris –Raval, Cas Antic, Gòtic i Barceloneta –tenien problemes diferents i tots ells molt importants. Hi havia quatre plans de reforma interior (Peri) aprovats des de feia molt de temps, però sense executar per manca de diners. El programa va consistir a fer-los,

retocant-los sols en cas d'absoluta necessitat per no perdre més temps. Ens vam entossudir que s'havien de fer sí o sí; passés el que passés, hi hagués Jocs Olímpics o no. Contràriament al que havien fet altres ciutats, que ho confiaren tot a l'assistencialisme, nosaltres vam apostar per la coherència de la trama urbana. I vam exigir a les altres administracions que cadascuna exercís la seva responsabilitat pel que fa als serveis assistencials, la sanitat, l'escola, la seguretat, etc., que no eren serveis competencials municipals.

“BARCELONA ÉS UN PUNT DE TROBADA, UNA CIUTAT ARRODONIDA, UN MODEL DE CONVIVÈNCIA”

Aleshores els acusaven que intervenir urbanísticament en aquells barris afavoria la *gentrification* [aburgesament].

Existia el risc que passés com en d'altres ciutats, que s'expulsés les persones que hi vivien i després vinguessin els rics i fessin un gueto burgès. Havia passat a Baltimore, un cas que vam estudiar a fons. Però per evitar la *gentrification* es va posar com a objectiu que tots els residents que s'havien de desallotjar podrien quedar-se al barri, si volien, fos en un habitatge rehabilitat o fet de nou. Això va fer el procés més lent, però va ser la clau per la pau social, i per evitar la desnaturalització dels barris.

I s'ha aconseguit a tot arreu? A la Ribera també?

S'ha aconseguit, però no es pot baixar mai la guàrdia. L'únic indret on no ha cabut tothom, però

ELS ALCALDES

estan al costat, és a la Barceloneta. Respecte dels entorns del Born sí que s'ha produït aquest canvi, perquè la zona ja portava una dinàmica pròpia, anterior a les reformes, iniciada amb l'aparició d'un tipus d'oci nocturn que va atreure noves persones al sector. Però fora d'alguns indrets concrets la majoria del teixit dels barris han evitat el *pijisme* esnob.

Es va sentir incomprès durant aquella etapa?

No, però la crítica social va evolucionant amb el temps... La dels anys 80 era una crítica col·lectiva, més intensa i organitzada en els barris obrers, on la gent tenia experiència sindical, i vinculada a la reivindicació d'equipaments públics. A partir dels 90 les reivindicacions van començar a canviar. Les crítiques a les reformes de les quals parlem ja no són corals, col·lectives, sinó més sectorials. Em vaig trobar associacions de veïns que van començar a fer pisos i coses rares, alguna va fer fallida. A la Ciutat Vella ens vam trobar amb resistències, però les del veïns no eren les més importants, hi havia propietaris que tenien més mala astrugància. Sort que amb el temps un s'oblida de tot això. Perquè la feina a la Ciutat Vella va ser molt dura, especialment durant la part inicial, que va implicar el gran xoc social per l'expropiació de milers d'habitatges. Va ser dur per a mi, que vaig estar quatre anys, i per Xavier Casas, Joan Fuster i Katy Carreras, que van ser els meus successors. Amb els anys, però, la reforma va agafar una altra dinàmica. I es consolida definitivament quan la ciutat decideix que el Liceu es reconstrueixi al mateix lloc on es va cremar, i no en un altre indret urbà. Aquesta aposta per la Ciutat Vella, més la del Macba, el CCCB, la Universitat Pompeu Fabra, la facultat de Geografia... consolida el programa.

Tot això passa bàsicament al Raval, el barri...

...més cosmopolita, el que més representa el que és el món avui dia.

Cosmopolita ara, no pas quan es fan les reformes.

És cert, la immigració estrangera arriba a partir del 1998, que és quan els nous immigrants comencen a arrelar a la Ciutat Vella en primer lloc. De nou la Ciutat Vella fa un gran servei al conjunt de la ciutat.

I després de la Ciutat Vella?

Una altra etapa intensíssima. Del 1991 al 1997 faig de tinent d'alcalde d'Hisenda, d'Organització i Infraestructures. És a dir, la pela, l'economia, el pressupost, els gerents, la segona gran reforma administrativa, quadrar els números i evitar que durant l'era postolímpica que estava a punt d'iniciar-se no hi hagués un excessiu endeutament, o sigui, per evitar que la ciutat s'aturés per esgotament.

Els deutes dels Jocs estan pagats?

Tot pagat. L'any 2008 es va acabar de pagar els JJOO i el Fòrum. Els Jocs s'han pagat en el termini de 15 anys, i el Fòrum en 4. Però el problema és anterior, és d'un dèficit endèmic que mai no quadrava perquè les despeses sempre eren superiors als ingressos. Feta la llei de finançament local, no vam aconseguir interessar ningú per pagar el sobrecost que representa la capital, Barcelona. El govern central tenia l'excusa que ja teníem els JJOO i el de la Generalitat es negava a assumir les despeses de capitalitat. D'altra banda, nosaltres no podíem prendre mesures dràstiques, com tancar els hospitals al·legant que no podíem assumir les despeses que no eren de competència municipal, perquè ningú no ho entendria. Total, que ho vam encarrilar fent que augmentés la productivitat i endegant una reforma administrati-

va que es va fer entre el 1991 i el 1994, que va comportar la reestructuració de tot l'Ajuntament, la creació d'equips de gerents i nous finançaments amb una reducció de plantilla de 5.000 funcionaris –vam passar de 17.000 a 12.000–. Ha estat principalment gràcies a aquesta reforma i no a solucions de Madrid ni de la Generalitat, és a dir, ha estat pagant-ho amb els nostres propis recursos com hem pogut pagar els deutes i mantenir Barcelona en una dinàmica d'inversió que encara dura.

Un Ajuntament que funciona com una empresa, realment això va suposar un canvi en profunditat.

Durant molts anys, al llarg del segle XX, a les vinyetes humorístiques, l'Ajuntament apareixia com una institució en permanent fallida. Això va ser el que vam haver d'endregar. Vam centralitzar les decisions econòmiques en un sol gerent –abans hi havia vint-i-cinc centres de decisió econòmica –, perquè l'alcalde tingués informació ràpida i permanent, i canviar el sistema de comptabilitat, de manera que la intervenció tingués lloc després i no abans de fer les coses, precisament per agilitzar-les. El nostre objectiu era evitar que féssim fallida després dels Jocs, com va passar a les ciutats que ens van precedir: Mèxic i Mont-real. I no solament es va aconseguir, sinó que vam tenir capacitat per continuar invertint 600 milions d'euros cada any. A partir d'aquí vam fer les voreres de granit, com a símbol de la qualitat de l'espai públic.

Un luxe que només Barcelona es pot pagar, sembla.

No ho és un luxe, al contrari, és fonamental,

perquè és per a tots, i defineix la qualitat del nostre espai públic. De fet, a mig termini surt més econòmic que la pedra, perquè aguanta millor la indisciplina que representa aparcar sobre la vorera.

A partir del 1997 assumeix l'alcaldia i el projecte del Fòrum Universal de les Cultures, que sembla marcarà el seu mandat.

No necessàriament. A mi m'agradaria pensar que el que marca la meua etapa d'alcalde és una millora en profunditat de les infraestructures, i dels serveis com el pla de biblioteques. Recorda, per exemple, que l'últim pla de metro era del 1964 i estava aturat des del 1972, i durant la meua etapa vam aconseguir pressionar la Generalitat i l'Estat per posar en marxa de nou el pla de metro, el nou aeroport, i l'ampliació del port. I aquesta pressió per aconseguir més metro té com a expressió més gran la decisió de construir la nova línia 9, d'acabar la línia 2, de prolongar les línies 3 i 5 i el tramvia de la Diagonal i el del Besòs. I, com a projectes urbanístics, hi ha l'obertura de la Diagonal fins al mar, la fita d'acabar el pla Cerdà, el districte tecnològic 22@, el Fòrum, la recuperació de la llera del Besòs. La Ciutat de la Justícia, el nou recinte de la Fira, són també projectes que per primera vegada es fan amb cooperació di-

ELS ALCALDES

recta amb els municipis veïns. Per a mi suposa la culminació d'un model urbà, la síntesi que marca el començament de l'urbanisme del segle XXI.

El de la ciutat densa contra la ciutat difusa?

Sí, crec que vam demostrar que ens creiem que la ciutat ha de ser densa i amb barreja d'activitats amb habitatge i treball que conviuen plegats. L'altre model alternatiu, que no compartim, és el de la ciutat difusa sobre el territori i en zones especialitzades; aquí la caseta i l'hortet, allà el polígon industrial, més allà un campus universitari o un *business district*. Aquest model, que és el que predomina a moltes parts del món, genera una demanda de modalitat immensa que acaba essent el coll d'ampolla que la fa ineficient, i poc interessant, perquè totes acaben essent iguals. La marca Barcelona, per contra, defensa la mescla d'usos; l'habitatge, l'oficina, el taller, la nova indústria del coneixement, tot a una distància que pugui fer-se a peu o en bicicleta, i sinó, en metro, però no molt lluny. Les actuacions que vam fer al Fòrum perseguïen aquesta opció: assumir la depuradora (de 500.000 m²) i la incineradora i a sobre construir hotels, un centre de convencions, un museu... I de passada arregles els barris de la Catalana i de la Mina –pel passeig central de la qual circula ara el tramvia –. El del Fòrum ha estat el projecte urbanístic més complex que ha tingut mai Barcelona.

Així doncs, en què es va equivocar, què va fallar al Fòrum?

El Fòrum no va fallar. Els continguts estan escrits i editats. El camp de la pau, el congrés de la joventut, els diàlegs, la crítica al consens de Washington i moltes altres iniciatives han quedat com a testimoni d'una trobada molt especial. Les tres exposicions temàtiques van ser visitades per tres milions i mig de visitants, per cert una xifra sem-

blant a la de l'Expo de Zaragoza. El suposat fracàs del Fòrum va ser que, en comptes de cinc milions de visitants, en varen ser tres i mig, però gràcies a la prudència pressupostària això no va representar cap daltabaix. Elaborar un programa de continguts polítics i culturals tant ideològics tenint José María Aznar i Jordi Pujol com a socis, i jo en minoria, era molt complicat. Va haver-hi moltes tensions, i una certa incomprensió per part de l'esquerra, que no va captar la dificultat del projecte. No es va entendre la picardia del que estàvem fent. També era una època difícil. Uns mesos abans de començar el Fòrum va haver-hi les grans manifestacions per la pau i contra la guerra d'Iraq, amb Aznar,

“RESOLDRE L'EQUACIÓ DE CATALANISME I AMBICIÓ ÉS EL GRAN REpte DE CATALUNYA I BARCELONA”

que la recolzava, al govern de Madrid, i Pujol al de la Generalitat. I no obstant això, el Fòrum el van inaugurar José Luis Rodríguez Zapatero com a president del govern i Pasqual Maragall a la Generalitat. Així es va produir una gran confusió; i un cop en marxa ja no es va poder aclarir ni redreçar la crítica d'un cert esquerranisme que va a ser ben aprofitat per la dreta.

De la seva gestió a l'alcaldia, de què se sent més orgullós?

Podria dir que del fet que Barcelona no s'aturés malgrat que el panorama polític no ens era gens favorable, amb el PP de govern de l'Estat, i CIU a la Generalitat i amb un pacte d'ambdós. Gràcies

a la nostra solvència econòmica vàrem poder sostenir un nivell de millora als barris i fer-ho compatible amb grans projectes com el 22@, el magnífic pla de biblioteques, l'obertura de la Diagonal, el Fòrum, la Nova Fira, el pla de Residències d'Estudiants o els grans dipòsits per evitar les inundacions. També vam culminar la negociació de la Carta Municipal de Barcelona que ara està donant els seus rèdits. Crec que vam aprofitar el temps.

I de què es penedeix?

El que em sap més greu és que no s'hagi acabat bé l'àrea metropolitana, el gran projecte cosmopolita per tota l'àrea de Barcelona.

El seus darrers anys com a alcalde van fer la impressió que no encertava la manera de comunicar-se amb la ciutat, o que explicava els seus projectes i la gent no els entenia. Potser vostè se sent tractat injustament...

No, no em sento maltractat. En política aquesta mena de valoracions no les podem fer. En tot cas l'obra queda feta com a testimoni d'un període molt intens, i políticament molt complex. Durant els meus nou anys d'alcaldia vam haver de treballar molt dur, i vam haver de cohesionar molt el grup per resistir. Pensa que l'alcalde Maragall tenia en el govern de Madrid Felipe González. A mi, com he dit, em va tocar José M. Aznar i a més en una època en què va pactar amb Jordi Pujol. Tot i això, no ens vàrem aturar. I si hi ha alguna cosa que em sap greu és que aquesta situació, els meus companys de la progressia de Barcelona no l'entenguessin, o jo no aconseguís fer-la entendre. També és cert que aquest és un combat polític i l'adversari també juga les seves cartes. Algunes vegades amb l'ajut actiu de determinats mitjans de comunicació.

Cap a on hauria d'anar la ciutat?

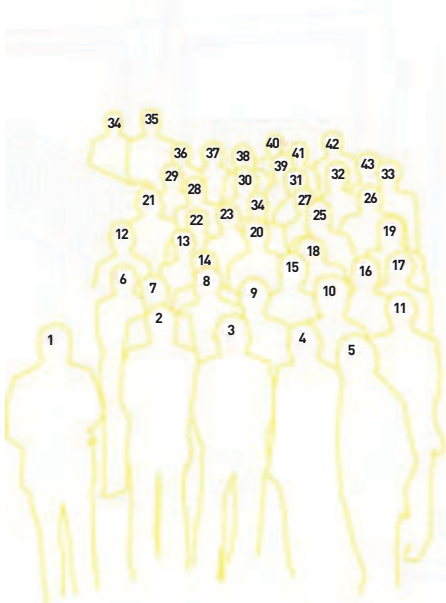
Jo penso que s'hauria de recuperar l'ambició. La burgesia catalana ha renunciat a liderar l'economia espanyola, i per constatar-ho només cal mirar quantes empreses catalanes surten a l'Ibex-35. Excepte La Caixa i el seu grup d'empreses, i altres honroses excepcions, poques grans empreses més hi ha. El nostre veritable problema d'aquests darrers anys ha estat un cert conformisme no en la petita empresa, que ha resistit bé, sinó en la gran empresa. Allò tant sentit de qui es va vendre l'empresa i ara viu de rendes. Hem perdut l'oportunitat d'incidir a Espanya, de participar en els grans processos de privatització de l'Estat, malgrat que Convergència tenia un pacte amb el PP. El nostre gran empresariat ha adoptat un paper subsidiari de les grans companyies espanyoles que s'han llançat a la internacionalització, especialment a Amèrica. De nou cal desitjar que les operacions de Gas Natural-Fenosa o iniciatives com Spanair prevalguin. Que les nostres empreses farmacèutiques i les d'alimentació, que són molt bones, guanyin volum. Que Aber-tis, Applus o el Banc de Sabadell es consolidin com a grans empreses internacionals per tal de recuperar el pes que Barcelona i Catalunya no haurien d'haver perdut mai.

Quin es el gran repte de Barcelona?

S'ha de fer compatible el catalanisme, d'esquerres és clar, amb una ambició social i econòmica per jugar en el quadre de primera divisió de l'economia europea i mundial. Necessitem més exemples com La Caixa, el Barça tricampió, l'arquitectura de primera classe..., sortir una mica de la introversió obsessiva. Resoldre aquesta equació de catalanisme i ambició és el gran repte de Catalunya i per tant de la seva capital, Barcelona. ●

Vuit fotos de família

ELS MANDATS

1. Carles Güell de Sentmenat
2. Josep Miquel Abad i Silvestre
3. Narcís Serra i Serra
4. Xavier Millet i Tusell
5. Joan Hortalà i Arau
6. Francesc Blanch i Terrades
7. Albert Pons i Valón
8. Ramon Martínez i Callen
9. Josep M. Cullell i Nadal
10. Antoni Comas i Baldellou
11. Ricard Boix i Junquera
12. Francesca Masgoret i Llardent
13. Albert Serratosa i Palet
14. Francesc Martí i Jusmet
15. Jordi Vallverdú i Gimeno
16. Pasqual Maragall i Mira
17. Lluís Reverter i Gelabert
18. Núria Gispert i Feliu
19. Jacint Humet i Palet
20. Francesc Borrell i Mas
21. Enric Truñó i Lagares
22. Josep F. Octavio i Fabregat
23. Raimon Martínez Fraile

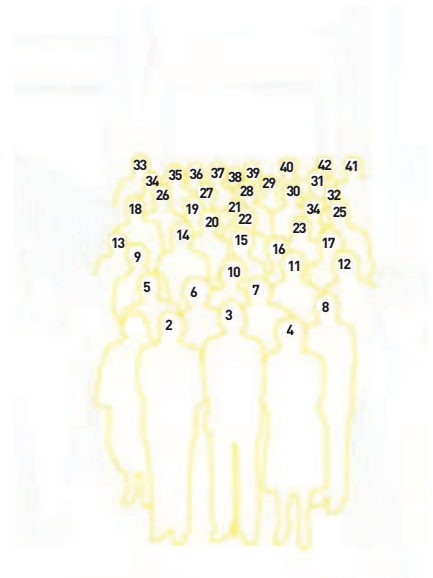
24. César López Vera
25. Miquel Bonilla i Ruiz
26. Agustí de Semir i Rovira
27. Justiniano Martínez Medina
28. Rafael Pradas i Camps
29. Santiago Sánchez i Pradell
30. Frederic Rahola i Aiguadé
31. Jordi Conill i Vall
32. Gonzalo Crespo i Prieto
33. Josep M. Comalrena de Sobregrau
34. Carles Soldevila i Rodríguez
35. Jorge Guillen Montenegro
36. Josep M. Pujadas i Porta
37. Mercè Sala i Schnorkowski
38. Francesc Reguant i Fosas
39. Josep Miró i Ardèvol
40. Ignasi Thió de Pol
41. Josep I. Urenda i Bariego
42. Felip Solé i Sabarís
43. Pau Cernuda i Barrios

1983

1. M. Aurèlia Capmany Farnés
2. Antoni Dalmau Ribalta
3. Pasqual Margall Mira
4. Mercè Sala Schnorkowski
5. Joaquim de Nadal Caparà
6. Ramon Trias Fargas
7. Jordi Solé Tura
8. Raimon Martínez Fraile
9. Josep Bueno Escalero
10. Joaquina Alemany Roca

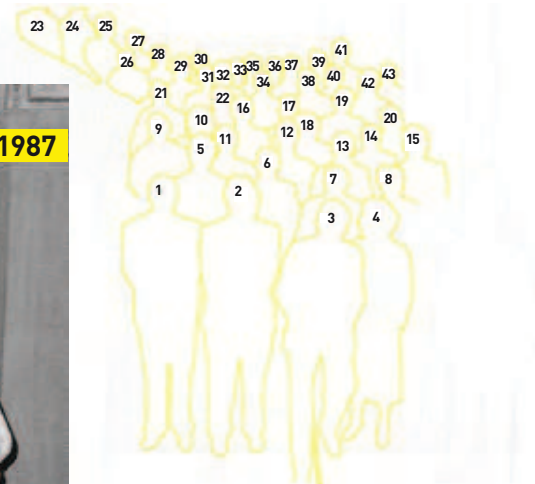
11. Alexandre Pedrós Abelló
12. Pau Cernuda Barrios
13. Josep M. Pujadas Porta
14. Enric Truñó Lagares
15. Juan José Ferreiro Suárez
16. Francesca Masgoret Llardent
17. Jordi Vallverdú Gimeno
18. Jorge Fernández Díaz
19. Joan Torres Carol
20. Josep M. Serra Martí

21. José M. Bascompte Solà
22. Albert Batlle Bastardas
23. Josep Antoni García España
24. Josep Espinàs Xivillé
25. Germà Vidal Rebull
26. Eudald Travé Montserrat
27. Rodolf Guerra Fontana
28. Enric Vila Andreu
29. Jordi Bonet Agustí
30. Sebastià Alegre Roselló
31. Josep Miró Ardèvol
32. Francesc Segura de Luna
33. Jordi Conill Vall
34. Manuel Rial Ferrer
35. Joan Clos Matheu
36. Jordi Baulies Cortal
37. Francesc Borrell Mas
38. Ignasi Thió de Pol
39. Jordi Parpal Marfà
40. Guerau Ruiz Pena
41. Fèlix Amat Parcerisa

Sense identificar:
Antoni Comas Baldellou
Jordi Borja Sebastià

ELS MANDATS

1. Enrique Lacalle Coll
2. Josep M. Culler Nadal
3. Pasqual Maragall Mira
4. Eulàlia Vintró Castells
5. Antoni Comas Baldellou
6. Raimon Martínez Fraile
7. Lluís Armet Coma
8. Marta Mata Garriga
9. Enric Vila Andreu
10. Mercè Sala Schnorkowski
11. Josep M. Ainaud de Lasarte

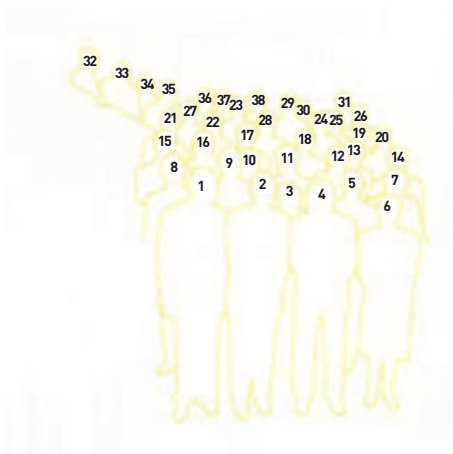
12. Juan José Ferreiro Suárez
13. Francesc Raventós Torras
14. Josep Bueno Escalero
15. Jordi Borja Sebastià
16. Enric Truñó Lagares
17. Pere Miró Sellarés
18. Teresa Perelló Domingo
19. Josep M. Serra Martí
20. Antoni Santiburcio Moreno
21. Josep M. Fargas Falp
22. Joan Torres Carol

23. Eduard Cardona Romeu
24. Jordi Parpal Marfà
25. Francesca Masgoret Llardent
26. M. Aurèlia Capmany Farnés
27. Jordi Baulies Cortal
28. Joan Clos Matheu
29. José Alberto Fernández Díaz
30. Antoni Albesa Vilalta
31. Xavier Valls Serra
32. Sara Blasi Gutiérrez
33. Artur Mas Gavarró
34. Jaume Alsina Oliva
35. Albert Batlle Bastardas
36. Antoni Lucchetti Farré
37. Joan Puigdollers Fargas
38. Fèlix Amat Parcerisa
39. Guerau Ruiz Pena
40. Jordi Bonet Agustí
41. Daniel Fabregat Llorente
42. Antoni Marcet Rocabert
43. José Antonio García España

1991

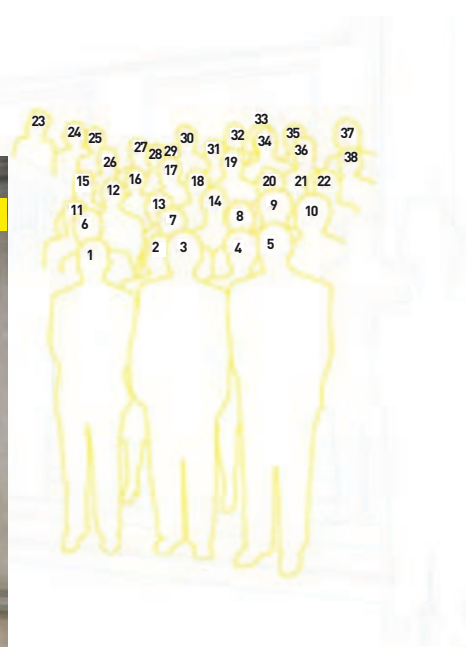
1. Enrique Lacalle Coll
2. Josep M. Cullrell Nadal
3. Lluís Armet Coma
4. Pasqual Maragall Mira
5. Jordi Bonet Agustí
6. Eulàlia Vintró Castells
7. Marta Mata Garriga
8. Juan José Ferreiro Suárez
9. Aleix Vidal-Quadras Roca
10. Albert Batlle Bastardas
11. Joan Clos Matheu
12. Guerau Ruiz Pena
13. Antoni Santiburcio Moreno
14. Joaquim de Nadal Caparà
15. Enric Truño Lagares
16. Joan Torres Carol
17. Xavier Casas Masjoan
18. Joan Fuster Sobreperè
19. Jaume Alsina Oliva

Sense identificar:
M. Aurèlia Capmany Farnés
Carolina Homar Cruz
Sara Blasi Gutiérrez
Joan-Anton Audet Novell
Antoni Lucchetti Farré
Francesc Vicens

20. Francisco Narváez Pazos
21. Oriol Bohigas Guardiola
22. Artur Mas Gavarró
23. Antoni Marcet Rocabert
24. Fèlix Amat Parcerisa
25. Joan Colldecarrera Ortiz
26. Josep Espinàs Xivillé
27. Josep Caminal Badia
28. Emilio Álvarez Pérez-Bedia
29. Daniel Fabregat Llorente
30. Jordi Baulies Cortal
31. Josep M. Samaranch Kirner
32. Teresa Perelló Domingo
33. Núria Gispert Feliu
34. Xavier Valls Serra
35. Josep Lluís Olmedo López
36. Joan Puigdollers Fargas
37. Modest Batlle Girona
38. Alberto Fernández Díaz

ELS MANDATS

1. Miquel Roca Junyent
2. Eulàlia Vintró Castells
3. Pasqual Maragall Mira
4. Pilar Rahola Martínez
5. Enrique Lacalle Coll
6. Artur Mas Gavarró
7. Josep M. Vegara Carrió
8. Josep M. Samaranch Kirner
9. Teresa Sandoval Roig
10. Antoni Marcel Rocabert
11. Joan Puigdollers Fargas

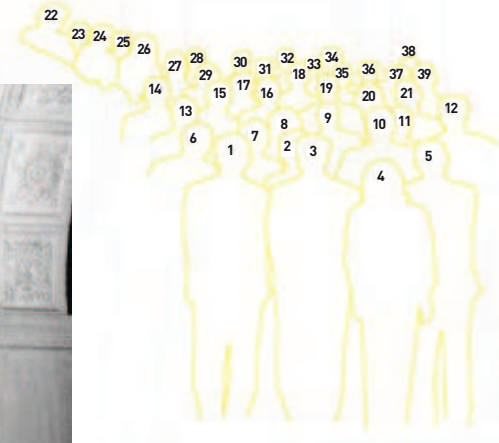
12. Jaume Ciurana Llevadot
13. Anna M. Paredes Rodríguez
14. Carme Servitje Mauri
15. Enric Truñó Lagares
16. Immaculada Moraleda Pérez
17. Manuel J. Silva Sánchez
18. Antoni Santiburcio Moreno
19. Vicenç Gavalda Casat
20. Joan Fuster Sobrepere
21. Joaquim de Nadal Caparà
22. Xavier Casas Masjoan

23. Marta Vila Florensa
24. Antonio Ainoza Cirera
25. Francisco Narváez Pazos
26. Agustí Soler Regàs
27. José Ramón Tobia Galilea
28. Emilio Álvarez Perez-Bedia
29. Albert Batlle Bastardas
30. Joan Granados Duran
31. José Alberto Fernández Díaz
32. Jordi Cornet Serra
33. Francesc Homs Ferret
34. Pere Alcober Solanas
35. Josep Puig Boix
36. Daniel Fabregat Llorente
37. Eugeni Forradellas Bombardó
38. Carme San Miguel Ruibal

Sense identificar:

- Joan Clos Matheu
Maravillas Rojo Torrecilla
Ernest Maragall Mira

1999

1. Jordi Portabella Calvete
2. Núria Carrera Comes
3. Joan Clos Matheu
4. Imma Mayol Beltran
5. Xavier Casas Masjoan
6. Joaquim Molins Amat
7. Maravillas Rojo Torrecillas
8. Marina Subirats Martori
9. Immaculada Moraleda Pérez

10. Antonio Santiburcio Moreno
11. Catalina Carreras-Moysi Carles-Tolrà
12. Carles Martí Jufresa
13. Joan Puigdollers Fargas
14. Jaume Ciurana LLevadot
15. Ferran Mascarell Canalda
16. Vladimir de Semir Zivojnovic
17. Joana Ortega Alemany

18. Emilio Álvarez Pérez-Bedia
19. Santiago Fisas Aixelà
20. Emma Balseiro Carreiras
21. Josep Miró Ardèvol
22. Magda Oranich Solagran
23. Carmen San Miguel Ruibal
24. M. Angeles Treserra Soler
25. Ferran Julian González
26. Teresa Maria Fandos Payà
27. Pere Alcober Solanas
28. Antonio Ainoza Cirera
29. Sònia Recasens Alsina
30. Jordi Hereu Boher
31. Albert Batlle Bastardas
32. Francisco Narváez Pazos
33. Manuel Pérez Benzal
34. Eugeni Forradellas Bombardó
35. Jordi Cornet Serra
36. Eduard García Plans
37. José Ignacio Cuervo Argudín
38. Ernest Maragall Mira
39. Joaquim Forn Chiariello

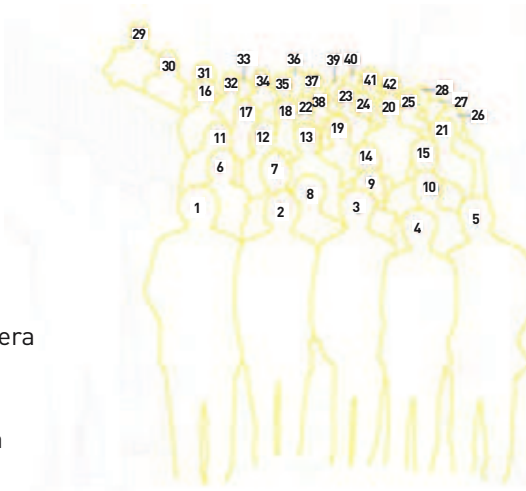
Sense identificar:

Oriol Pujol Ferrusola
Jesús Maestro García
Roser Veciana Olivé

ELS MANDATS

1. José Cuervo Argudín
2. Jordi Portabella Calvete
3. Joan Clos Matheu
4. Immaculada Mayol Beltran
5. Alberto Fernández Díaz
6. Sònia Recasens Alsina
7. Marina Subirats Martori
8. Xavier Trias Vidal de Llobatera
9. Maravillas Rojo Torrecillas
10. Xavier Casas Masjoan
11. Teresa Maria Fandos Payà
12. Joana Ortega Alemany
13. Jordi Hereu Boher

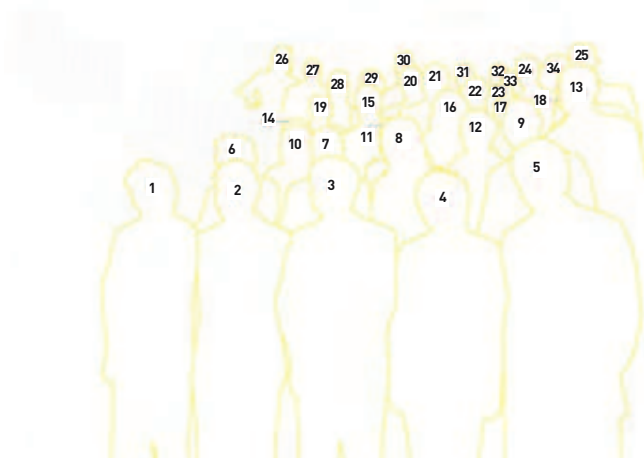

14. Núria Carrera Comes
15. Joaquim Forn Chiariello
16. Carles Martí Jufresa
17. Emma Balseiro Carreiras
18. Ferran Mascarell Canalda
19. Joan Puigdollers Fargas
20. Eduard García Plans
21. Jaume Ciurana Llevadot
22. Assumpta Escarp Gibert
23. Francisco Narváez Pazos
24. Pilar Vallugera Balañá
25. Magda Oranich Solagran
26. Eugeni Forradellas Bombardó
27. Jordi Cornet Serra
29. Xavier Basso Roviralta
30. Maria Caridad Mejías Sánchez
31. Catalina Carreras-Moysi Carles-Tolrà
32. Ricard Martínez Monteagudo
33. Ignasi Fina Sanglas
34. Xavier Florensa Cantons
35. Pere Alcober Solanas
36. Jaume Oliveras Maristany
37. Montserrat Ballarín Espuña
38. Immaculada Moraleda Pérez
39. Elsa Blasco Riera
40. Ricard Gomà Carmona
41. Angeles Esteller Ruedas
42. Alberto Villagrasa Gil

2007-2011

1. Jordi Portabella Calvete
2. José Alberto Fernández Díaz
3. Jordi Hereu Boher
4. Imma Mayol Beltran
5. Xavier Trias Vidal de Llobera
6. Joan Puigdollers Fargas
7. Xavier Mulleras Vinzia
8. Angeles Esteller Ruedas
9. Alberto Villagrasa Gil
10. Sònia Recasens Alsina
11. Imma Moraleda Pérez
12. Montserrat Ballarin Espuña
13. Carles Martí Jufresa
14. Maite Fandos Payà
15. Jaume Ciurana Llevadot
16. Montserrat Sánchez Yuste
17. Ramon García-BragadoAcín
18. Jordi William Carnes Ayats
19. Gloria Martín Vivas
20. Eduard Freixedes Plans
21. Jordi Cornet Serra
22. Assumpta Escarp Gibert
23. Sara Jaurrieta Guarner
24. Francisco Narváez Pazos
25. Joaquim Forn Chiariello

26. Itziar González Virós
27. Xavier Florensa Cantons
28. Elsa Blasco Riera
29. Francina Vila Valls
30. Antoni Vives Tomàs
31. Guillem Espriu Avendaño
32. Ricard Gomà Carmona
33. Carmen Andrés Añón
34. Ester Capella Farré

No s'han identificat

- Gemma Mombrú Moliné
- Gerard Ardanuy Mata
- Mercè Homs Molist
- Raimon Blasi Navarro
- Emma Balseiro Carreiras
- Joaquim Mestre Garrido
- Ricard Martínez Monteagudo

MEMBRES DE L'ASSOCIACIÓ CONSELL DE CENT

NOM	PARTIT	MANDAT
Jordi Guillen i Montenegro	Centristes de Catalunya UCD	1979-83
Bernardo López-Pinto Ruíz	Centristes de Catalunya UCD	1981-83
Joseph M. Ainaud de Lasarte	CIU	1987-91
Sebastià Alegre i Roselló	CIU	1983-87
Joaquina Alemany i Roca	CIU	1983-87
Jaume Alsina i Oliva	CIU	1987-95
Joan Antoni Audet i Novell	CIU	1987-95
Modest Batlle i Girona	CIU	1991-95
Sara Blasi i Gutiérrez	CIU	1987-95
Jordi Bonet i Agustí	CIU	1983-95
Francesc Borrell i Mas	CIU	1979-83
Josep Bueno i Escalero	CIU	1981-91
Josep Caminal i Badia	CIU	1991-95
Joan Coldecarrera i Ortiz	CIU	1991-95
Antoni Comas i Baldellou	CIU	1979-91
Josep M. Cullrell i Nadal	CIU	1979-80 i 1983-95
Antoni Fabregat i Fabregat	CIU	1983-87
Daniel Fabregat i Llorente	CIU	1999-03
Josep M. Fargas i Falp	CIU	1987-91
Josep Gascón i Castillo	CIU	1999-03
Vicenç Gavallda i Casat	CIU	1995-03
Joan Granados i Duran	CIU	1995
Francesc Homs i Ferret	CIU	1995-03
Antoni Marcet i Rocabert	CIU	1987-03
Sebastià Millans i Rosich	CIU	1981-83

NOM	PARTIT	MANDAT
Xavier Millet i Tusell	CIU	1979-81
Antoni Miquel i Cerveró	CIU	1991-03
Pere Miró i Sellarés	CIU	1987-91
Josep Lluís Olmedo i López	CIU	1987-95
Magda Oranich i Solagran	CIU	2003-07
Joana Ortega i Alemany	CIU	1995-03
Anna M. Paredes i Rodríguez	CIU	1995-03
Teresa Perelló i Domingo	CIU	1987-95
Albert Pons i Valon	CIU	1979-83
Carles Porrera i Sala	CIU	1991-95
Oriol Pujol i Ferrusola	CIU	1999-03
Miquel Roca i Junyent	CIU	1995-03
Josep M. Samaranch i Kirner	CIU	1995-03
Albert Serratosa i Palet	CIU	1979-83
M. del Carme Servitje i Mauri	CIU	1999-03
Manuel José Silva i Sánchez	CIU	1995-96
Josep Ignasi Thió de Pol	CIU	1979-87
Enric Vila i Andreu	CIU	1983-91
Joan Hortalà i Arau	ERC	1979-80
Jesús Maestro i Garcia	ERC	1999-03
Miquel Ponseti i Vives	ERC	1980-83
Frederic Rahola i Aguader	ERC	1979-83
Antoni Albesa i Vilalta	AP	1987-91
Ferran Clemente i Solson	AP	1983-87
Alexandre Pedrós i Abelló	AP	1983-87
Eudald Travé i Montserrat	AP	1983-87

NOM	PARTIT	MANDAT
Emilio Álvarez Pérez-Bedia	PP	1991-95
Miguel Arredonda i Palacio-Valdés	PP	1999-03
Santiago Fisas i Ayxelà	PP	1999-03
M. Àngels Treserra i Soler	PP	1999-03
Marta Vila i Florensa	PP	1999-03
Javier Basso Roviralta	PPC	2003-07
M. Luisa Ibáñez Boira	PPC	2003-07
Daniel Sirera i Bellés	PSC	2099-03
Albert Batlle i Bastardas	PSC	1995-03
Oriol Bohigas i Guardiola	PSC	1991-95
Núria Carrera i Comes	PSC	2003-07
Catalina Carreras-Moys i Carles-Tolrà	PSC	2003-07
Xavier Casas i Masjoan	PSC	1999-07
Antoni Dalmau i Ribalta	PSC	1983-87
Josep Espinàs i Xivillé	PSC	1983-95
Joan Fuster i Sobrepere	PSC	1987-03
Jacint Humet i Palet	PSC	1979-83
Ferran Julian i González	PSC	1999-07
Ernest Maragall i Mira	PSC	1995-03
Francesca Masgoret i Llardent	PSC	1979-91
Xavier Muñoz i Pujol	PSC	1994-95
Joaquim de Nadal i Caparà	PSC	1993-03
Ramon Nicolau i Nos	PSC	2003-07
Jordi Parpal i Marfà	PSC	1983-91
Manuel Pérez i Benzal	PSC	2003-07

NOM	PARTIT	MANDAT
Francesc Raventós i Torras	PSC	1987-95
Lluís Reverter i Gelabert	PSC	1979-83
Maravillas Rojo i Torrecilla	PSC	1995-07
Guerau Ruíz i Pena	PSC	1983-95
Carme San Miguel i Ruibal	PSC	1995-03
Vladimir de Semir i Zivojnovic	PSC	1999-03
Narcís Serra i Serra	PSC	1979-83
Marina Subirats i Martori	PSC	2003-07
Joan Torres i Carol	PSC	1983-95
Enric Truñó i Lagares	PSC	1979-98
Xavier Valls i Serra	PSC	1983-95
Germà Vidal i Rebull	PSC	1980-91
Josep Miquel Abad i Silvestre	PSUC	1979-83
Josefa Bas i Martí	PSUC	1982-83
Miquel Bonilla i Ruíz	PSUC	1979-82
Francesc Obon i Asensio	PSUC	1982-83
Maria Eugènia Sánchez Carreté	PSUC	1979-80
Guillém Sánchez i Juliachs	PSUC	1980-83
Ricard Boix i Junquera	PSUC-PSC	1979-80
Núria Gispert i Feliu	PSUC-PSC	1979-83 1987-95
Manuel Gómez i Acosta	PSUC-PSC	1982-83
Rafael Pradas i Camps	PSUC-PSC	1979-83
Francesc Reguant i Fosas	PSUC-PSC	1979-83
Jordi Solé Tura	PSUC-PSC	1983-87
Eugeni Forradellas i Bombardó	IC	1995-03
Francesc Vicens i Giralt	IC	1991-95

COMIAT PER SEMPRE

Vint-i-nou regidores i regidors de Barcelona han mort en aquest període de trenta anys de democràcia municipal que aquest llibre commemora. Tot seguit en referim els noms, l'adscripció política i els anys en què van dedicar el millor del seu temps a servir a la ciutat.

NOM	PARTIT	MANDAT
Carles Soldevila Rodríguez	CC-UCD	1979-83
Josep Pujadas Porta	CC-UCD	1979-87
Francesc, Blanch Terradas	CC-UCD	1979-83
Josep M. Comalrena de Sobregreu	CC-UCD	1979-83
Ramón Martínez Callén	CiU	1979-83
Fèlix Amat Parcerisa	CiU	1983-95
Joan Garcia Domingo	CiU	1983-87
Francesc Segura de Luna	CiU	1983-87
Ramon Trias Fargas	CiU	1983-87
Miquel Llongueras Campaña	CiU	1995-03
M. Aurèlia Capmany Farnés	PSC	1983-95
Pau Cernuda Barrios	PSC	1979-87
Josep Antoni García España	PSC	1983-91
Cèsar López Vera	PSC	1979-83
Marta Mata Garriga	PSC	1987-95

NOM	PARTIT	MANDAT
Josep F. Octavio Fabregat	PSC	1979-83
Mercè Sala Schnorkowski	PSC	1979-87
Antoni Santiburcio Moreno	PSC	1987-03
Felip Solé Sabarís	PSC	1979-83
Josep Ignasi Urenda Bariego	PSC	1979-83
Josep M. Serra Marti	PSUC/ IC -EUiA PSC	1979-83 1983-95
Agustí de Semir Rovira	PSUC/ IC-EUiA	1979-83
Jordi Conill Valls	PSUC/ IC-EUiA	1979-87
Ignasi Fina Sanglas	IC-EUiA	2003-07
Miquel Ponsetí Vives	ERC	1979-83
Antoni M. Satorras Rojí	AP/PP	1983-87
Manuel Rial Ferrer	AP/PP	1983-87
Mercé Muñoz Ramonet	AP/PP	1983-87
José Ramón Tobia Galilea	PP	1995-03